

**LA MALETA LITERÀRIA:
PROPOSTA DIDÀCTICA D'EXPLOTACIÓ DEL FONTS EMILI
TEIXIDOR ADREÇADA A L'ESO**

Treball de Final de Màster Universitari en Formació del Professorat d'Educació
Secundària Obligatòria i Batxillerat, Formació Professional i Ensenyaments d'Idiomes

Treball de Fi de Màster
Marta Comas Planas
Tutoritzat per la Dra. Maria Carme Bernal Creus
Curs 2021 – 2022

SUMARI

INTRODUCCIÓ	4
1. MARC TEÒRIC	
1.1. Una mirada a les visions de la didàctica de la literatura	6
1.2. Importància de l'imaginari col·lectiu nacional	8
1.3. El Fons Emili Teixidor	9
1.4. Els arxius i els fons personals com a recurs pedagògic	11
2. METODOLOGIA DE LA RECERCA	
2.1. Metodologia general	12
2.2. Participants	12
2.3. Eines de recollida de dades	13
2.4. Procés de recollida de dades	14
2.5. Anàlisi de dades	15
3. RESULTATS DE L'ESTUDI	
3.1. L'ensenyament de la literatura	17
3.2. El contingut documental de la maleta	18
3.3. La valoració de la proposta didàctica	20
3.4. Resultat de l'entrevista a la gestora documental de la Biblioteca de la Universitat de Vic	20
4. DISCUSSIÓ DELS RESULTATS	21
CONCLUSIONS	24
BIBLIOGRAFIA	26
ANNEXOS	
Annex 1. La maleta literària: proposta didàctica d'explotació del Fons Emili Teixidor adreçada a l'ESO	28
Annex 2. Dossier d'aprenentatge de l'alumne i documents del Fons Emili Teixidor	32
Annex 3. Eines de recollida de dades	102
Annex 4. Selecció de documents del Fons Emili Teixidor	106
Annex 5. Categorització i codificació de les entrevistes	107

RESUM

El present treball duu cap a la valoració del potencial pedagògic d'una proposta didàctica adreçada a l'ESO, la qual consisteix en l'estudi de la figura i l'obra d'Emili Teixidor a través de materials diversos del seu fons personal. Aquesta proposta didàctica pren la forma d'una maleta literària a fi d'acostar el Fons Emili Teixidor a les aules. A la fase inicial del treball, s'examina el fons personal per determinar els continguts de la maleta i s'elabora un dossier d'aprenentatge de l'alumne. Per a l'obtenció de les dades, es dissenyen dues eines de recerca qualitativa, una entrevista estructurada amb respostes obertes i una fitxa d'anàlisi de la documentació fons. Tant els experts en didàctica de la literatura com els docents participants observen que la maleta pedagògica és una bona guia d'aprenentatge per descobrir la vida i l'obra de Teixidor i que, en conseqüència, l'ús de materials d'un fons personal per treballar la literatura a les aules és un encert que cal tenir en consideració.

Paraules clau: Emili Teixidor, fons personal, ensenyament de la literatura, educació secundària obligatòria

ABSTRACT

This paper issues a research on the teaching of literature using archive documents in secondary schools. It specifically aims at introducing Emili Teixidor's works and life to students through didactic sessions build from documents and materials such as short stories, letters, awards or photographs which are part of the author's archive. Previously, a selection of these materials has been carried out in order to match the students interests with the curriculum. In order to get the data, two qualitative research tools have been designed: a structured interview and a review of documents sheet. The results prove that the use of archive materials in literature lessons seems to be an excellent method to approach the figure of Emili Teixidor to secondary students.

Key words: Emili Teixidor, Emili Teixidor Archive, literature didactics, secondary education

INTRODUCCIÓ

Emili Teixidor i Viladecàs (Roda de Ter, 1932 - Barcelona, 2012) és conegut per la seva obra literària, part de la qual dedicada al públic infantil i juvenil. La faceta d'escriptor, però, n'amaga una altra de menys coneguda: la tasca que va desenvolupar com a docent i pedagog. L'autor va defensar sempre el valor de l'hàbit lector i el paper preeminent de la literatura en l'educació. A parer seu, la literatura humanitza, atès que "sense la lectura no seríem el que som, no seríem humans" (Teixidor, 2007, p. 129), i és absolutament imprescindible en la formació de les persones, sobretot en una societat cada cop més tecnificada. Respecte a aquestes qüestions, *La lectura i la vida* (2007) aplega i ordena les idees de l'autor desenvolupades en articles, discursos i conferències d'ençà del 2000. En el llibre, la insistència en la promoció de la lectura s'explica perquè, segons l'autor, el sistema educatiu s'ocupa excessivament de la raó, en detriment de les emocions: "Les autoritats educatives haurien de caure en el fet que l'única matèria de què disposen actualment per educar les emocions és la literatura" (Teixidor, 2007, p. 54).

El present treball se centra en aquestes dues coordenades expressades més amunt, literatura i educació, i es concreta en els objectius següents: en primer lloc, examinar el Fons Emili Teixidor per seleccionar materials adients per donar a conèixer l'autor i la seva obra a alumnes de 1r i 2n d'ESO.¹ En una fase posterior, elaborar una proposta didàctica en forma de maleta pedagògica (annexos 1 i 2), que conté alguns facsímils dels documents escollits i un dossier de treball per dur el fons a les aules. En darrer lloc, un altre objectiu és valorar si aquesta metodologia, l'aproximació a Teixidor i a la seva literatura amb materials del fons personal, pot resultar eficaç, en sentit pedagògic, per a l'aprenentatge de l'alumne. La raó per la qual s'ha triat aquesta etapa educativa guarda relació amb el fet que Teixidor va exercir de mestre, a la comarca d'Osona i a l'escola Betània Patmos de Barcelona amb adolescents, a partir de la seva fundació el 1959 i, per tant, és la més propera a la seva experiència docent.

La dimensió literària del currículum, com en el cas de les altres dimensions, especifica tres competències bàsiques que l'alumnat ha d'assolir. Això vol dir que totes les dimensions –comprensió lectora, expressió escrita, comunicació oral i literària– tenen la mateixa consideració legal en el Decret 187/2015, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació secundària obligatòria. Tanmateix, hi ha un desequilibri entre la normativa i

¹ L'explotació d'aquest fons parteix dels suggeriments que m'han estat donats en el Màster des del departament de Filologia i didàctica de la llengua i la literatura de la Facultat d'Educació, Traducció, Esports i Psicologia i, lògicament, dels meus interessos personals al voltant de la literatura.

la realitat que, des del 2007, ha estat motiu de preocupació entre diversos experts. Així, Jaume Aulet i Pere Martí (2007a, 2007b, 2012, 2015) han analitzat, reiteradament, les causes de l'exclusió progressiva dels continguts literaris de l'aula. Coincidint amb les observacions de Teixidor (2007), assenyalaven que la literatura és exigent i requereix un treball constant, els beneficis del qual no són immediats. Ja aleshores, segons aquests dos autors, les característiques de la matèria i els valors de la societat avançaven en direccions oposades. Francesc Codina (2007, 2016) posava en relleu dues causes més: l'excessiva introducció dels textos comunicatius en detriment dels literaris i el desencertat trasllat de les metodologies d'aprenentatge d'una segona llengua a l'estudi de la pròpia. Encara, Teresa Colomer (2012) apuntava que el tractament secundari dels textos literaris a l'aula reverteix en una escassa formació lectora dels alumnes. Finalment, l'any 2016, el Col·lectiu Pere Quart iniciava la campanya "SOS. Literatura a l'ensenyament", que va comptar amb un ampli suport de personalitats del món de la cultura i l'ensenyament, així com un ressò notori a la premsa (Aran, 2017; Lluch, 2018).²

Per acabar, voldria fer algunes consideracions. El Fons Emili Teixidor a la UVic-UCC (FET-UVic-UCC) resta encara per explorar i, fins i tot, per reordenar de manera útil per a l'aprofitament didàctic. Diríem que es troba en una fase d'ordenació i catalogació inacabada. Ara bé, a més de documentació escrita inclou també arxius sonors, material audiovisual, objectes, fotografies o dibuixos que permeten elaborar material didàctic variat i atractiu per a alumnes entre dotze i catorze anys.³ A aquesta edat, precisament, es produeix el fenomen del *bookdropping*: la disminució de la freqüència de lectura en alguns casos, i l'abandó de la lectura literària en altres (Manresa, 2013). En definitiva, considerant tot el que s'ha exposat en les línies precedents, queda justificada, al nostre entendre, la focalització del treball en l'àmbit de l'educació i la literatura.

² El Col·lectiu Pere Quart està format per professors de secundària, d'universitat i estudiants del Màster de formació del professorat. Va néixer amb l'objectiu d'alertar de la "residualització de la literatura" a les aules i de treballar per revertir-la. Es pot consultar el manifest de la campanya a <https://collectiuperequart.wordpress.com/2017/12/10/manifest/>.

³ Esperem que ben aviat pugui esdevenir un espai ben preparat per a la finalitat d'aquest treball.

1. MARC TEÒRIC

1.1. Una mirada a les visions de la didàctica de la literatura

L'ensenyament de la literatura a l'educació secundària obligatòria ha anat canviant al llarg de les últimes dècades: de l'estudi de l'autor dins d'un corrent o un moviment literari concret, és a dir, un enfocament centrat en la història empírica de la literatura, es va transitar cap a l'anàlisi profunda de l'obra i l'exercici acadèmic del comentari de text. Més endavant, en el tombant del segle XX, el lector va esdevenir el centre de l'esforç pedagògic. Com que calia fomentar el gust per llegir i consolidar-ne l'hàbit, es van introduir a l'escola llibres i autors al marge de cap canó preestablert. Avui dia, l'experiència del lector continua dirigint la mirada del professorat. Emperò, sense oblidar el receptor del text, s'ha tornat a recuperar parcialment l'estudi de l'autor i l'obra, la contextualització, per bé que amb metodologies d'ensenyament més innovadores (Bordons i Díaz-Plaja, 2004; Lluch, 2018; Manresa, 2013).

L'educació literària parteix de dues qüestions bàsiques: què s'ha de llegir a l'aula i com s'ha de treballar el text. Respecte a la primera pregunta, Manresa (2013) i Bordons i Díaz-Plaja (2004) coincideixen en el fet que l'escola ha de traçar un "itinerari" gradual perquè els alumnes puguin afrontar la lectura de textos canònics. A més a més, Lluch (2018) remarca que alguns d'aquests alumnes només hi tindran contacte durant el seu període formatiu i, per tant, cal descartar les novetats –sovint traduccions– del mercat editorial. Segons Teixidor (2007, p. 82) les novetats els "podran divertir més, però difícilment assoliran la visió profunda de l'aventura humana, com ho fan els clàssics". A l'últim, Codina (2007), Teixidor (2007) i Lluch (2018) consideren imprescindible que l'alumne estableixi una connexió vital amb allò que li explica l'autor. Això és que reconegui en el text una experiència o bé que, encara que sigui desconeguda, l'intueixi propera a la seva vida.

Pel que fa a la metodologia d'ensenyament, hi ha consens que el professor no ha de fer de "conferenciant" (Bordons i Díaz-Plaja, 2004, p. 12). De fet, els autors citats, utilitzen els termes "mediador" (Manresa, 2013, p.71), "guia" (Teixidor, 2007, p. 43; Lluch, 2018, p. 128) o "moderador" (Bordons i Díaz-Plaja, 2004, p. 12). En definitiva, atorguen al professor el rol d'acompanyant i, en conseqüència, demanen que l'alumne assumeixi un paper actiu en el procés d'aprenentatge, que mostri desig d'aprendre i que tingui una actitud participativa. Aquests aspectes esdevenen indispensables per construir un coneixement literari sòlid i formar un lector crític. Una altra de les pràctiques a l'aula

que es revela del tot necessària és la lectura en veu alta i el posterior diàleg, debat o col·loqui entre alumnes i professor. En aquest sentit, Soldevila (2004, p. 24) sosté que quan el professor llegeix en veu alta, entonant bé i respectant la puntuació i les pauses, es desperta en l'alumne el "gust per la lectura". Bordons i Díaz-Plaja (2004) també defensen que llegir en veu alta facilita la comprensió i Teixidor (2007), anant una mica més enllà, fa referència al fet que només a través de la lectura en veu alta es pot arribar a copsar el veritable sentit del text. Respecte al moment de parlar sobre el que s'ha llegit, d'opinar-ne dins l'aula, els alumnes aprenen dels propis companys i, alhora, integren les orientacions interpretatives dels seus professors (Colomer, 2012). D'aquí la importància de generar aquests espais de diàleg després d'una lectura.

Tampoc cal oblidar l'oportunitat de transformar els continguts literaris en una pràctica vivencial mitjançant sortides al teatre, rutes literàries o visites a museus i biblioteques entre moltes altres possibilitats. Soldevila (2004, p. 28) afirmava que "amb els anys d'experiència didàctica dels quals podem parlar, el recurs de les rutes literàries és un dels més eficaços i rendibles d'entre tots els que hem utilitzat". D'altra part, aquest expert en geografies literàries ha remarcat sempre que l'alumne s'ha de responsabilitzar, juntament amb el professor, del treball previ a la ruta, això és, de contextualitzar l'autor en una època històrica i en un moviment literari concret, d'informar-se sobre la seva obra, d'assumir un paper actiu en el seu disseny, així com de participar-hi activament el dia de la sortida.

Resumint, els docents en el moment de plantejar-se l'ensenyament de la literatura haurien de considerar prioritari seleccionar bons textos literaris que connectin d'alguna manera amb l'alumnat. Haurien de tendir a fer conèixer i llegir alguns clàssics. Caldria implicar l'alumne quan s'ensenyi literatura perquè no sigui només un receptor de coneixements. I finalment, incorporar la lectura en veu alta i el col·loqui a les classes com una pràctica habitual i, si és possible, sortir de l'aula, deixar la programació acadèmica de banda i mostrar a l'alumne que la literatura forma part del món en el qual vivim.

Les bones pràctiques esmentades fins ara, que fóra bo que els docents tinguessin presents, topen a dia d'avui amb dos obstacles importants: la multitud de tipologies textuais que es treballen a l'aula i un excés de zel per a l'ensenyament lingüístic. D'una banda, tal com fan notar Codina (2007) i Colomer (2020), des de fa unes dècades, els llibres escolars inclouen nombrosos textos comunicatius mancats de cap tipus de profunditat lingüística. Són lectures simples, que no estimulen ni al professor ni als alumnes, i que haurien de ser substituïdes en gran mesura per bons textos literaris. D'altra banda, l'ensenyament de la llengua, entesa com un conjunt de regles ortogràfiques i

gramaticals, s'ha deslligat, malauradament, de la literatura i, encara pitjor, s'ha prioritzat en detriment d'aquesta última (Codina, 2016). En tot cas, com explica Teixidor (2007, p. 27), hauria de ser al revés. No es pot ensenyar ni ortografia ni gramàtica si primer no s'ha experimentat amb la lectura i l'escriptura: "Aprenuem a caminar a partir de la imitació i del mètode prova-error, no a partir de les anàlisis dels músculs motors". S'esdevé que, sense cap mena de dubte, els models idonis perquè els alumnes aprenguin llengua per imitació són, precisament, els clàssics (Bordons i Diaz-Plaja, 2004; Codina, 2007; Colomer, 2012).

1.2. La importància de l'imaginari col·lectiu nacional

L'ensenyament de la literatura a l'escola compleix dues funcions (Codina 2016, p. 8): mostrar com usar correctament la llengua i "fomentar la consciència nacional". Tal com s'ha esmentat més amunt, els textos literaris són un model de llengua per a l'alumnat, la qual cosa fa que llegint-los se n'apregui. La segona funció és construir la idea d'una tradició literària pròpia, la que correspon a una cultura i a una nació determinades. Tota ficció s'emmarca en una geografia i en un moment històric, encara que siguin simbòlics, i fa referència a una manera de fer i a uns valors comuns que comparteixen la població d'aquell territori. Centrant-nos en la literatura juvenil de Teixidor, per exemple, a *L'Ocell de Foc* (1969) ens mostra una història que se situa a l'inici del segle XIII, poc després de la batalla de Muret. En el capítol segon, el noi, que s'anomena Ocell de Foc, pregunta al joglar a qui li fa de pigall: "¿Penseu, Cec de Cabrera, que quan el nostre rei infant tingui edat per brandar una espasa i aguantar-se sobre un cavall, ajudarà els vostres amics del vescomtat de Tolosa a salvar-se del foc?" (1984, p. 16). En aquest moment, el temps històric i el passat comú queden fixats. El llibre, a més, està farcit de lèxic trobadoresc i cavalleresc, i de noms imprescindibles de la nostra tradició literària com Cerverí de Girona o Jaume Roig. Precisament, sobre aquesta novel·la, Maria Carme Bernal i Carme Rubio (2012, p. 32) apuntaven que "Quan Emili Teixidor va escriure *L'Ocell de Foc*, era conscient que hi havia un problema per resoldre: la necessitat de recuperar els referents nacionals col·lectius i la identitat catalana".⁴ Tenint en compte tot això, Aulet i Martí (2015) alertaven que, quan fem llegir moltes traduccions a l'aula, obviem aquesta segona funció de l'ensenyament de la literatura, fomentar la consciència nacional.

⁴ Vegeu l'estudi "Emili Teixidor, un inici amb novel·les històriques per a joves" (Bernal i Rubio, 2012, pp. 32-35) pel que fa també a *El soldat plantat* (1967) i a *Cor de Roure* (1994).

Des de fa uns anys, però, les noves tecnologies de la informació han complicat la tasca dels professors de confegir, a través de les lectures, un imaginari nacional en els alumnes. Codina (2016) al·ludia a les dues qüestions centrals que han fet disminuir l'interès per a la tradició pròpia. Primer, l'accés immediat als *bestsellers* d'autors internacionals d'èxit, que ha desplaçat els autors nacionals de les aules. Segon, tot sembla indicar que, en el món globalitzat en el qual vivim, reforçar la noció d'identitat nacional a través de la literatura hagi esdevingut políticament incorrecte. En el mateix article, Codina (2016) posava l'exemple de la controvèrsia que va causar a França la publicació de *L'identité malheureuse* (2013) d'Alain Finkielkraut. L'intel·lectual hi feia palesa una contradicció: justament quan els clàssics francesos són a l'abast de tothom gràcies a les noves tecnologies, els professors els han allunyat de les aules per motius ideològics. Dit d'altra manera, despullada de contextualització, avui dia qualsevol obra clàssica pot "ser titllada d'etnocèntrica, patriarcal, racista, elitista, classista, sexista, burgesa... o tot plegat alhora. Fer llegir *Le Cid* de Corneille (com fer llegir *Canigó* de Verdaguier) podria ferir determinades sensibilitats ètniques i religioses; per tant, se'n prescindeix" (Codina, 2016, p. 10).

No voldria acabar aquest apartat sense esmentar, tal com fa Nuccio Ordine a *La utilitat de l'inútil* (2013), que enmig d'aquest panorama, la bona literatura esdevé un saber considerat "inútil", perquè és considerada especulativa i un obstacle, en front del que es considera de vital importància i "útil", com ara controlar les emocions immediates o intervenir en les democràcies comercials: "Tindrem una humanitat desmemoriada que perdrà per complet el sentit de la pròpia identitat i la pròpia història" (Ordine, 2013, p. 94).

1.3. El Fons Emili Teixidor

El Fons Emili Teixidor (UVic) respon, plenament, a les característiques dels fons personals (Andreu et al., 2003): a banda d'una nodrida biblioteca i d'objectes tals com premis i reconeixements, l'arxiu acumula tot tipus de documents tant de la seva vida privada com de la professional. Això vol dir que el contingut és heterogeni, és a dir, que s'hi troben els textos originals, manuscrits o mecanoscrits, de l'obra publicada, així com textos a mig acabar, esbossos o correspondència juntament amb materials de caire més íntim. La documentació que s'hi conserva no s'ha catalogat de manera definitiva, però el Servei de Gestió Documental, Arxiu i Registre de la Universitat de Vic va redactar una guia provisional del fons el desembre de 2017, un cop acabada la primera fase de

catalogació, que en detalla el contingut i el tractament arxivístic.⁵ Aquesta guia descriu el volum total i els tipus de suports del material que el conformen, el procés d'adquisició i trasllat del mateix fins a les instal·lacions de la universitat, una descripció panoràmica del contingut i, finalment, la classificació temàtica –encara provisional– del contingut.

La biblioteca personal de l'escriptor i els objectes es preserven a la Sala Emili Teixidor, l'antiga Sala de Juntes de Rectorat del Campus Miramargès. La documentació i el material gràfic, sonor i audiovisual, en canvi, estan arxivats en trenta-cinc caixes al Servei de Gestió Documental, Arxiu i Registre. El contingut està degudament classificat en carpetes dins les caixes. Cada carpeta s'identifica amb un topogràfic i les fotografies disposen d'un codi de digitalització. L'estat de conservació de tota la documentació és, en general, molt bo. Atès que l'inventari d'aquest material està en procés de revisió i catalogació definitiva, no es pot consultar en línia. La Biblioteca de la Universitat de Vic, però, compta amb un full de càlcul d'ús intern molt exhaustiu. A grans trets, el Fons Emili Teixidor comprèn:

- Una extensa biblioteca privada de 4440 llibres, que inclou tota l'obra de l'escriptor, tant la de creació com la de traducció.
- Una col·lecció de cinquanta objectes personals que reuneix premis, àlbums dedicats, diplomes i cartells emmarcats.⁶ Cal destacar la Creu de Sant Jordi de 1992, el XXIII premi Joan Crexells de 2004 o el guardó de Doctor *Honoris Causa* per la Universitat de Vic de 2012.
- Trenta-cinc caixes que contenen els següents materials: les agendes personals de Teixidor des de 1977 al 2012 (caixes numerades de la u a la tres); arxius sonors i audiovisuals, per exemple, el programa *Mil paraules*, gravacions de programes de ràdio o entrevistes enregistrades (caixes quatre i cinc); originals manuscrits i mecanografiats, obra de traducció i retalls de contes publicats en revistes com *Oriflama* o *Tretzevents* (caixa sis); correspondència rebuda i enviada i documentació professional (caixes set i vuit); fotografies (caixa nou); obra original, traduccions, guions televisius, guions radiofònics, esborranys de teatre i novel·la i articles de premsa (caixes numerades de la deu a la dinou); documentació acadèmica (caixa vint); guions per a la ràdio (caixa vint-i-u); obra de creació original de novel·la i teatre, dibuixos, guions, traduccions de teatre i articles de premsa (caixes numerades de la vint-i-dos a la vint-i-sis); documentació personal, acadèmica i professional (caixa vint-i-set); obra de creació original (caixes vint-i-vuit i vint-i-nou); guions per televisió (caixes numerades de la trenta a la trenta-tres) i articles de premsa (caixes trenta-quatre i trenta-cinc).

⁵ La Guia del Fons personal d'Emili Teixidor es pot consultar en línia a l'enllaç següent: <http://dspace.uvic.cat/xmlui/handle/10854/5380>

⁶ El catàleg d'objectes del Fons Emili Teixidor, amb els objectes degudament classificats i fotografiats, es pot consultar en línia a l'enllaç següent: <http://dspace.uvic.cat/xmlui/handle/10854/5379>

1.4. Els arxius i els fons personals com a recurs pedagògic

Avui dia, encara hi ha una certa tendència a considerar que la documentació dipositada en els arxius o fons personals és cosa d'investigadors i que l'interès que pot tenir en la pràctica educativa és circumstancial. En alguns països d'Europa (Tribó, 2003), però, la idea que es tracta de documents massa tècnics, especialitzats, poc atractius o que demanen una contextualització que els alumnes desconeixen, fa dècades que van abandonar-la. En altres paraules, van constatar que l'accés al patrimoni documental no només era un dret que tenia l'alumnat, sinó que, a més, les possibilitats pedagògiques eren múltiples i els aprenentatges significatius. A casa nostra, l'explotació dels arxius amb finalitats didàctiques és una pràctica relativament recent. El 2002, van organitzar-se les I Jornades Ensenyament-Arxiu, una iniciativa de l'Institut de Ciències de l'Educació de la Universitat de Barcelona. La finalitat no era cap altra que reunir arxivistes i docents, és a dir, experts de cada àmbit, per impulsar projectes educatius.

Un repàs a les ponències de les sis jornades que s'han celebrat des d'aleshores posa en evidència dues dades. La primera és que les propostes didàctiques abasten un ventall de nivells escolars que van des de l'etapa d'infantil al batxillerat. Aquesta constatació hauria de fer replantejar les reticències de professionals dels dos àmbits respecte a l'acostament dels arxius i els fons personals al públic escolar. La segona és que pràcticament la totalitat de les propostes giren al voltant de la història i les ciències socials.⁷ Per consegüent, hi ha tot un camp de recerca, que relaciona els fons personals d'escriptors amb l'ensenyament de la literatura que requereix atenció per part dels docents i dels bibliotecaris i arxivistes. La proposta que presentem a continuació vol ser una aportació per començar a rescabalar aquesta mancança.

L'ús de fons d'arxiu per a l'elaboració de material didàctic comporta un tractament escrupolós de la documentació: cal ser curós amb el text original, dissociar-ne les dades personals, citar el topogràfic i tenir en compte els drets d'autoria dels documents. També, cal mostrar sempre el document sencer encara que només se'n vulgui transcriure o treballar una part, ja que les reproduccions parcials o descontextualitzades podrien afavorir interpretacions errònies (Reverté, 2012). D'altra banda, les fonts escollides han d'estar al servei del currículum vigent perquè l'aprenentatge sigui significatiu, han de ser properes als interessos i capacitats de l'alumnat, permetre diferents maneres de treballar

⁷ Vegeu els documents següents: *IV Jornades Educació i Arxiu. El món educatiu usuari de l'arxiu per a la recerca* (Palos i Reverté, 2013); *V Jornades Educació i Arxiu. Patrimoni documental i centres educatius* (Palos i Reverté, 2015); i *VI Jornades Educació i Arxiu. Construïm coneixement*. (Calvet i Reverté, 2020).

i aportar un valor afegit a l'educació. Per tot això, es fa imprescindible l'entesa entre els professionals d'aquests dos àmbits, és a dir, entre els experts en arxivística i en docència.

2. METODOLOGIA DE LA RECERCA

2.1. Metodologia general

La metodologia que s'ha considerat més adequada per a la recerca és la qualitativa. Segons Bisquerra, el procés de recollida de dades qualitatives es pot portar a terme mitjançant tècniques directes o interactives que permeten “obtener información de primera mano y de forma directa con los informantes”, o bé amb tècniques indirectes o no interactives, que agrupen “la lectura de documentos escritos”, oficials i personals (Bisquerra, 2016, p. 323). Les tècniques d'investigació emprades en el treball són dues, i es relacionen amb els objectius que es persegueixen: d'una banda, l'anàlisi de documentació i, d'altra banda, l'entrevista qualitativa, això és, una primera tècnica no interactiva i una segona interactiva.

La tria de la metodologia i de les tècniques de recollida d'informació ha estat determinada per les característiques singulars de la present investigació. Per a l'exploració del Fons Emili Teixidor, seguint les pautes de Bisquerra (2016), l'inventari, classificació i selecció de la documentació exigia l'ús de la tècnica de l'anàlisi documental. Per a la posterior valoració de la proposta didàctica, es feia necessària l'entrevista qualitativa que, en el nostre cas, ens ha conduït a elaborar preguntes obertes sense respostes categoritzades. D'aquesta manera, és més difícil codificar les dades obtingudes però, com a contrapartida, la informació és més profunda i propera a l'opinió dels informants. De més a més, aquest tipus d'entrevista permet respostes imprevistes que obrin hipòtesis no contemplades prèviament per l'entrevistador (Cohen i Manion, 1990).

2.2. Participants

Per poder valorar si la metodologia dissenyada per treballar la figura d'Emili Teixidor mitjançant materials del seu fons personal té sentit i interès pedagògic, s'ha constituït un focus-grup d'experts format per tres doctors de reconeguda trajectòria, especialistes en literatura i en l'ensenyament d'aquesta matèria, tres professors d'educació secundària obligatòria en actiu i un especialista en biblioteconomia i gestió documental. Per començar, Llorenç Soldevila és el màxim expert nacional en rutes literàries, línia central

de la seva tasca actual com a investigador; va introduir-les a les aules de secundària a finals dels anys vuitanta, quan molts dels plantejaments didàctics actuals no eren ni imaginables; Mia Güell és investigadora en didàctica de la literatura i, també, especialista en geografies literàries. Actualment, treballa en una nova línia de recerca: l'estudi de la llengua a través dels textos literaris. Maria Àngels Verdaguer és especialista en autors del segle XIX com Jacint Verdaguer. L'edició de textos literaris i els epistolars centren bona part del seu interès investigador. Com en el cas de Soldevila i Güell, s'ha especialitzat en aplicacions didàctiques de la literatura, motiu pel qual hem sol·licitat la col·laboració de tots ells.

Pel que fa als docents de secundària, Joan Brussosa és professor de l'Institut Jaume Callís de Vic i del Màster de formació del professorat a la Universitat de Vic; Jaume Prat és docent de l'Escola Maristes Valldemia de Mataró i Roger Prims de l'Institut Vicenç Plantada de Mollet del Vallès. Brussosa i Prat acumulen més de trenta anys de docència cadascun, el primer a l'ensenyament públic i el segon a l'escola concertada. Han viscut a les aules, des de fa tres dècades, canvis constants en el currículum i en els models educatius, així com la irrupció de les noves tecnologies. A més, han treballat en dos sectors diferents, el públic i el concertat, cosa que enriqueix els resultats de la recerca. Prims, en canvi, és professor novell i ofereix un contrapunt a la valoració dels altres dos professors. És historiador i filòleg català. Aquesta doble formació humanística l'aplica a l'ensenyament de la literatura.

En última instància, i tal com s'ha explicat en el marc teòric, el treball reclamava la valoració d'un expert en fons documentals i normativa arxivística. S'ha escollit Núria Coma, responsable de l'organització, gestió i ubicació de les donacions i col·leccions documentals de la Universitat de Vic. Coma ha estat, en el nostre cas, la tècnica de referència per a les diverses consultes realitzades al Fons Emili Teixidor.

2.3. Eines de recollida de dades

S'han dissenyat dues eines de recollida de dades per facilitar la consecució de cadascun dels dos objectius previstos. Segons Bisquerra (2016, p. 345), és convenient fer servir un sistema per registrar la informació obtinguda. Per aquest motiu, s'ha preparat una primera eina que facilita la classificació i la tria de documentació del Fons Emili Teixidor susceptible de ser adaptat com a material didàctic (annex 3). Es tracta d'una fitxa que contempla les variables següents: el topogràfic, una breu descripció del document, la tipologia –arxiu de vídeo o de so, correspondència, obra de creació, guions per a cinema,

ràdio o televisió, articles de premsa i la categoria altres– i les possibilitats d’ús didàctic en funció del currículum vigent. Aquesta primera eina, per tant, és un sistema de registre obert, ja que malgrat les categories prefixades, també permet afegir-ne de noves amb l’opció *altres* (Bisquerra, 2016, p. 345). El registre obert és necessari quan es desconeix el tipus de documents que es trobaran i l’ús didàctic que se’n podria derivar.

La segona eina s’ha dissenyat per aconseguir el segon dels objectius del treball, això és, recollir la valoració de la maleta literària per part dels participants. Per fer-ho, s’han elaborat tres entrevistes lleugerament diferents, en funció del perfil de l’expert (annex 3). En tots els casos, s’ha partit de les recomanacions d’Hernández-Sampieri (2014) i de Bisquerra (2016) per a les entrevistes qualitatives, procurant fer servir preguntes clares i concises, no tendencioses, que passin de qüestions més generals a l’inici a d’altres més concretes, i que siguin rellevants per a la recerca. Les entrevistes són estructurades, una “batería de preguntas en relación con un guion preestablecido” (Bisquerra, 2016, p. 329), però contradiuen el patró prototípic d’entrevista estructurada amb resposta tancada.

Quant als tres models d’entrevista, la dels docents es divideix en sis blocs que contenen, per ordre, el perfil professional de l’informant, la metodologia que apliquen per treballar la literatura, la valoració de la documentació del Fons Emili Teixidor inclosa a la maleta, l’opinió sobre les activitats del dossier de l’alumne, la valoració de la visita a la Biblioteca de Vic i de la ruta per Roda de Ter i, a mode de conclusió, una visió panoràmica de la maleta literària, de les seves febleses i forteses. L’entrevista als experts en didàctica focalitza, a l’inici, en el seu camp d’estudi i en la percepció que tenen de l’ensenyament de la literatura a l’ESO. Els quatre blocs següents coincideixen amb els de l’entrevista als docents. En canvi, l’entrevista a la gestora dels fons documentals de la Universitat de Vic és substancialment diferent a les altres dues: s’endinsa en l’estat i divulgació del Fons Emili Teixidor, en la valoració del tractament legal de la documentació del fons en aquest treball i en la viabilitat de la visita proposada a la biblioteca.

2.4. Procés de recollida de dades

La recollida de dades s’ha dut a terme en dues fases. La maleta literària s’ha gestat a partir de les diverses visites al Fons Emili Teixidor durant les quals s’anava consultant, analitzant i seleccionant la documentació del fons per a l’elaboració de materials didàctics. Aquestes visites es van realitzar durant el mes d’abril. Explicat de manera succinta, es van examinar la totalitat de les trenta-cinc caixes que conformen el fons personal,

incloent-hi el material sonor, del qual se'n va descartar l'ús perquè la qualitat del so era força deficient i requeria d'una intervenció tècnica i de digitalització. La preselecció de materials va donar lloc a un total de cinquanta documents que, a criteri nostre, tenien una aplicació didàctica àmplia i clara. Amb l'ajut del Servei de Gestió Documental, Arxiu i Registre de la Universitat de Vic es va procedir a escanejar-los. L'eina de recerca esmentada en el punt anterior, la fitxa dels materials, es va utilitzar per a la selecció final, això és, els vint documents del fons que configuren la maleta literària (annex 4).

A l'inici del mes de maig es va constituir el grup d'experts que ha avaluat l'adequació pedagògica de la nostra proposta. Primerament, s'hi va contactar per correu electrònic amb l'objectiu de presentar-los el projecte i conèixer la seva disponibilitat. Va ser en aquest moment quan, Mireia Manresa, una de les veus actuals més destacades en didàctica de la literatura, excusà la seva participació per motius professionals. A continuació, es van enviar tres documents a cada participant: l'explicació o davantal de la proposta didàctica, el dossier de l'alumnat amb l'adjunció dels documents del fons al davant de cada sessió i l'entrevista estructurada. A tots els membres, se'ls oferí la possibilitat de contestar l'entrevista per escrit, fer-la presencialment en els respectius llocs de treball o bé fer-la per mitjà d'una videoconferència. Quant als docents, tots ells van respondre l'entrevista per escrit i, per ordre, el 17 de maig es va rebre la de Prims, el 19 de maig la de Brussosa i el 22 de maig la de Prat. Des de la Biblioteca de Vic, Coma envià les seves respostes també el 19 de maig. I, respecte als investigadors en didàctica de la literatura, es donà la circumstància que Güell i Soldevila manifestaren el desig de fer l'entrevista simultàniament i presencial, fet que ha possibilitat conformar un petit grup de discussió. El 20 de maig s'enregistrà l'entrevista i es procedí a transcriure-la el mateix dia. Verdaguer, per la seva banda, retornà l'entrevista per escrit amb data 24 de maig.

2.5. Anàlisi de dades

Per fer l'anàlisi de dades, s'ha seguit el procediment d'Hernández-Sampieri (2014) per a la categorització i codificació d'entrevistes qualitatives (annex 5). Partint de la lectura atenta de l'entrevista amb Güell i Soldevila, s'han identificat "segments o unitats de contingut". Aquestes unitats de contingut, que en el nostre cas són de llargada variable o de "libre flujo" (Hernández-Sampieri, 2014, pp. 426-427) s'han agrupat en categories. Per obtenir-les, ens hem fixat en el significat de les unitats. Una vegada enllestit el buidatge de les respostes de Güell i Soldevila, hem continuat amb l'entrevista de Verdaguer. Aquest segon buidatge ha confirmat alguna de les categories deduïdes de les

unitats de contingut anteriors o bé n'ha causat la reformulació. El procediment s'ha repetit amb la resta de participants. Finalment, les categories definitives han donat lloc als tres temes que configuren l'apartat dels resultats del treball: el primer apartat, l'ensenyament de la literatura, inclou quatre categories diferents; el segon, el contingut documental de la maleta, set categories i, el tercer, la valoració de la proposta didàctica, quatre categories més. Vegeu la taula següent per al detall de les categories:

L'ensenyament de la literatura	El contingut documental de la maleta	La valoració de la proposta didàctica
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Literatura vivencial i context real ▪ Contextualització de l'autor i l'època ▪ El professor de literatura ▪ La lectura a l'aula 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Fotografies ▪ Cartes dels lectors ▪ Cartes del Departament de Cultura ▪ Agenda ▪ Contes ▪ Còmic ▪ Visita a la biblioteca de la Universitat de Vic i ruta literària per Roda de Ter 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Les activitats del dossier de l'alumne ▪ Fortaleses ▪ Febleses ▪ Suggestiments de millora

Taula 1: resum dels temes i de les categories resultants de l'anàlisi de les entrevistes

El professor de literatura	S	<ul style="list-style-type: none"> • Com a professors, abans de res, els alumnes han de tenir uns mínims relats de la història literària (...) Jo crec que es fa poc i malament, malament. Són tendències.
	G	<ul style="list-style-type: none"> • Perquè hi ha un professor que s'ho creu, que ho respira i que ho transmet • Això és bestial. Ho trobes poc, no? • Potser hi ha una sensació que ja se'n fa prou perquè hi ha mitja hora cada dia per llegir un llibre, però això no és literatura
	V	<ul style="list-style-type: none"> • Es tendeix a empetitir les possibilitats de l'alumnat • Es trien lectures amb poca qualitat literària per poder <i>arribar</i> als alumnes, i amb temes que els puguin agradar, i que els siguin propers • Es perd l'oportunitat de donar-los mostres de la literatura en majúscules, els clàssics antics i moderns
	B	<ul style="list-style-type: none"> • Llegint en veu alta, presentant obres i autors, amb pràctiques guiades de comprensió lectora i d'interpretació, memoritzant i recitant poemes, comparant textos...
	Pra	<ul style="list-style-type: none"> • Lectura de textos en veu alta a classe • Teoria literària més habitual • Fent que ells mateixos expliquessin als seus companys un tema determinat de literatura a través d'una exposició oral • Parlar de períodes literaris en aquesta edat no acaba de quadrar amb la realitat que ells tenen o viuen (...) als alumnes els costa entrar-hi, i ho obliden tot al cap d'una setmana
	Pri	<ul style="list-style-type: none"> • Introducció del context històric en què s'insereix l'obra, l'autor i el moviment al qual es pot adscriure • Especificitat del text que cal treballar • Deixant espai, sempre que es pugui, per a dedicar sessions a la lectura

Taula 2: exemple del buidatge de les entrevistes en el qual s'observen les unitats de contingut, extretes de forma literal de les respostes, a la columna de la dreta. Els codis S, G, V, B, Pra, Pri identifiquen els participants, per ordre, Soldevila, Güell, Verdaguer, Brussosa, Prat i Prims.

El contingut de l'entrevista a Núria Coma, l'experta en gestió documental de la Biblioteca de la Universitat de Vic, s'ha recollit de manera separada, redactant-ne un resum al final de l'apartat dels resultats del treball.

3. RESULTATS DE L'ESTUDI

3.1. L'ensenyament de la literatura

Sobre la categoria en relació amb la importància de treballar els continguts literaris de manera vivencial i propera a la realitat dels alumnes, tots els participants, excepte Prat, hi fan referència en diferents moments de l'entrevista. Soldevila apunta cap a la preparació de materials de múltiples tipologies en funció de l'edat: “servir-se de tots els elements didàctics” perquè els alumnes puguin intervenir en la construcció del seu coneixement. Alhora, afegeix que convé “enfrontar [la literatura] a la seva realitat”. Güell hi coincideix quan diu que l'alumne “pugui viure-la i veure-la, i fer-se-la seva” i que, per tant, cal allunyar-se dels conceptes abstractes. A més d'això, fa al·lusió al currículum, és a dir, a l'enfocament competencial de la matèria. En la mateixa línia, Verdaguer comenta que “cal mirar de fer-los viure la literatura perquè en vegin la importància i perquè vegin que és un element d'interès real”. De la valoració de la ruta literària per Roda, Brussosa en remarca “l'interès literari complet: de lectura, d'aprenentatge viscut de continguts literaris, de context i de vivència”. A l'últim, Prims també planteja que cal “potenciar la connexió amb elements de l'entorn quotidià i immediat”, però puntualitza que, gradualment, s'han d'introduir els conceptes abstractes.

Quant a la categoria “Contextualització de l'autor i l'època”, Soldevila i Güell consideren essencial aquest aspecte. Güell, per exemple, argumenta que una obra sense context no s'entén. Soldevila va més enllà, i afirma que els alumnes han de tenir uns “mínims relats de la història literària. Han de saber localitzar i situar Verdaguer, Maragall, en el temps, en l'època”. Amb un matís de queixa envers el professorat, opina que “fer llegir literatura descontextualitzada, que és una tendència, és molt negatiu”. En acarar-hi les entrevistes dels docents, s'observa que tant Brussosa com Prims esmenten “el context” com un aspecte rellevant del treball literari a l'aula, però no és el cas en Prat.

De la categoria “El professor de literatura”, Soldevila i Güell manifesten que en fan poca a l'aula. Güell ho exemplifica quan diu: “Potser hi ha una sensació que ja se'n fa prou perquè hi ha mitja hora cada dia per llegir un llibre, però això no és literatura” i reclama aquell professional “que s'ho creu, que ho respira i que ho transmet”. Soldevila és crític quant a l'ensenyament de la història literària. A parer seu, es fa “poc i malament”. I, Verdaguer, ho és amb la selecció de les lectures i amb el fet que “es tendeix a empètir les possibilitats de l'alumnat”. En conseqüència, conclou, es perd “l'oportunitat de donar-los mostres de la literatura en majúscules, els clàssics antics i moderns”. Dos dels

professors entrevistats, Brussosa i Prims, són partidaris de contextualitzar i situar l'autor i l'obra en un període literari i moment històric, i de treballar la lectura a l'aula amb guiatge. Prat, en canvi, esmenta que fa un treball d'història literària a l'aula, però no es mostra convençut que sigui efectiu: “Parlar de períodes literaris en aquesta edat no acaba de quadrar amb la realitat que ells tenen o viuen [...] Als alumnes els costa entrar-hi, i ho obliden tot al cap d'una setmana”.

De l'anàlisi de la categoria “La lectura a l'aula” es desprèn, en primer lloc, que tots tres professors, Brussosa, Prat i Prims, fan llegir en veu alta i amb guiatge. Aquest tipus de lectura, puntualitza Güell, és especialment efectiva amb determinats autors: “Una de les coses que té Teixidor, i que tenen uns quants autors de la represa, és que els seus textos donen molt de si en veu alta”. Una altra tipologia de lectura, en silenci i a l'aula, és anomenada per Brussosa i Prat. Aquest darrer, ha provat diferents metodologies de control lector sense trobar-ne cap que el convenci. Els docents també manifesten que acostumen a demanar als alumnes alguna tasca competencial, centrada en la reflexió oral o escrita de l'obra llegida. Per la seva banda, Güell i Verdaguer focalitzen en quines obres cal llegir a l'educació secundària i reclamen un augment progressiu de la dificultat en les lectures, un camí lector que, en paraules de Güell, no permeti arribar a batxillerat i “que es trobin amb el *Tirant lo Blanc* sense haver fet una prèvia”. Així mateix, Verdaguer expressa sense embuts que “cal que els alumnes llegeixin bons autors, i bons títols, ni que sigui adaptacions dels clàssics, o bons títols de literatura catalana juvenil”.

3.2. El contingut documental de la maleta

Les categories d'aquest segon apartat fan referència a la tipologia de documents del Fons Emili Teixidor que conformen la maleta literària. Per començar, tots els participants valoren les fotografies de la primera sessió de forma positiva: les consideren adequades i interessants per als alumnes i hi veuen múltiples possibilitats de treball. Per exemple, segons Brussosa són ideals com a activitat inicial i per fer la presentació de l'autor i del seu temps. Les cartes dels lectors de Teixidor s'han considerat, en general, encertades. Se'n destaca, igual que amb les fotografies, que donen molt de joc al professor. Tanmateix, Brussosa comenta que hi ha un salt generacional que caldria compensar amb el guiatge del professor. El següent document, les cartes del Departament de Cultura, són una evidència que, en opinió de Güell, permet fer saber als alumnes que Teixidor va ser un escriptor d'èxit. De més a més, Soldevila i Güell coincideixen que la comparació de les dues tipologies de carta, aquestes i les anteriors, fa que els alumnes constatin “que els

registres són diferents [...] i això és bàsic i indispensable i és fantàstic per a aquesta edat”. Les pàgines de l’agenda polaritzen lleugerament l’opinió entre els experts en didàctica de la literatura, els quals en fan una valoració molt positiva i els docents, que les consideren més aviat anecdòtiques.

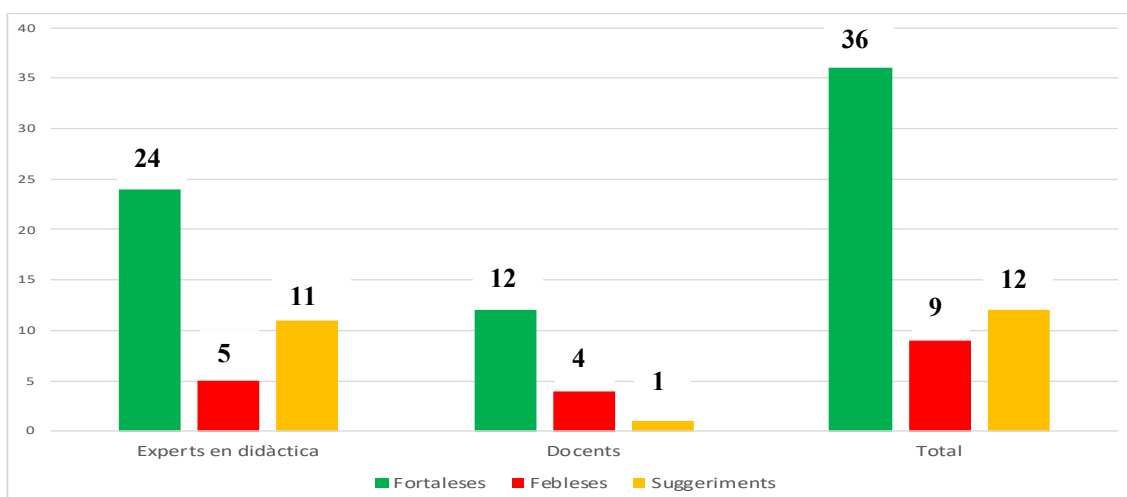
Tots els participants consideren els dos contes, “La nova caputxeta i el vell llop” i “El temps és una síndria”, adequats a l’edat i interessants per a l’alumnat. Brussosa es mostra convençut que és “una de les parts de la maleta que m’agradaria més de treballar a l’aula”. Güell subratlla que la dificultat del llenguatge es resol bé amb les activitats de vocabulari prèvies a la lectura. Encara més, Soldevila i Güell consideren que l’activitat de comparació de textos originals i editats té una aplicació pràctica evident en les tasques escolars diàries dels alumnes, això és, la necessitat de revisar el que escriuen. Soldevila remarca que “s’ha de revisar sempre, ni que siguis el savi Salomó [...] i el cas més clar és aquest que els plantejes. Per tant, sí, és formar-los en exigència, què escriuen i com ho escriuen”. Brussosa en reconeix l’interès històric i la importància en una maleta que pretén mostrar un fons personal. Prat i Prims, en canvi, avaluen de manera negativa l’activitat d’edició i correcció de textos i, de fet, Prat tampoc veu clara la sessió dedicada al conte “El temps és una síndria” perquè considera que els alumnes no tenen els referents literaris per entendre’l. Prims creu que un dels dos contes és sobrer i, just a la inversa, Brussosa reclama més textos literaris a la maleta.

La primera pàgina del còmic *Lavinia 2016 o la guerra dels poetes* té bona acceptació tant pel fet de ser un còmic, o sigui, un gènere literari que combina el llenguatge visual i l’escrit, com pel missatge. Els participants remarquen la necessitat de treballar bé el context, amb la guia del professor, i Güell suggereix afegir-hi les TIC per complementar les activitats artístiques que es proposen al dossier de l’alumne. Per últim, la visita al Fons Emili Teixidor i la ruta literària a Roda de Ter mereixen l’aplaudiment unànime dels experts en didàctica de la literatura i Brussosa. Verdguer considera que la visita a la biblioteca és una “molt bona manera per plantejar i mostrar l’interès que té un fons d’un autor per donar visibilitat a la seva manera de ser i de treballar, i donar valor a la posteritat de la seva vida i obra”, i considera també un encert implicar als alumnes en la ruta literària. Contràriament, Prat i Prims evidencien alguns dubtes sobre la temporització i la viabilitat de la visita amb grups nombrosos i en qüestionen l’interès que pot despertar en els alumnes.

3.3. La valoració de la proposta didàctica

Respecte a la tipologia d'activitats que ofereix la maleta –escrites, orals, de lectura i artístiques–, les de lectura tenen molt bona acollida entre els participants pel que fa a l'adequació, a l'edat i a l'interès que despertarien en els alumnes. Les activitats d'expressió oral són convenientes i necessàries en opinió de Güell i Brussosa i, les d'expressió escrita, reben la millor valoració del dossier de l'alumne. Soldevila, Güell i Brussosa coincideixen a qualificar-les com “el que és més creatiu” de la maleta. A mode de valoració general, Brussosa destaca “les lectures en veu alta, ben guiades i sobretot ben justificades en la ruta per Roda de Ter”. Verdaguer posa en relleu que “Un dels aspectes interessants de les activitats és que plantegen una gran varietat de possibilitats” i Güell assenyala que “hi ha un equilibri, fas anar totes les habilitats [...] i que està molt ben pensat”.

Les tres categories restants recullen les fortalezes, febleses i suggeriments de millora de la proposta didàctica i queden representades en el gràfic següent:

Gràfic 1: nombre d'unitats de contingut de la valoració dels participants

3.4. Resultat de l'entrevista a la gestora documental de la Biblioteca de la Universitat de Vic

Segons Núria Coma, el Fons Emili Teixidor ha rebut poques consultes des del 2017, any en el qual la Universitat de Vic va rebre'n la donació. Un dels motius és que se n'ha fet poca difusió, perquè el fons encara no està catalogat definitivament, ni la biblioteca personal de l'autor ni la part documental. Es preveu, però, que tant la ubicació com la catalogació definitives seran possibles en un futur ben proper. Coma opina que la

documentació d'un fons personal pot interessar els alumnes de secundària, però només en el cas d'una proposta didàctica dirigida com, per exemple, la maleta literària de Teixidor. Cal que el material del fons hagi estat prèviament seleccionat, és a dir, que no sigui una consulta lliure en la qual els alumnes hagin de buscar ells sols la informació.

En aquests moments, els professionals de la biblioteca i de l'arxiu podrien conduir una visita per a alumnes de secundària per ensenyar-los "la importància de preservar un fons personal, bibliogràfic i documental", tot i que s'hauria de planificar per grups reduïts. Coma creu que abans hi hauria d'haver un treball previ d'introducció del fons a l'escola, perquè la visita fos un "bon complement per a la seva formació". Tanmateix, posa de manifest que els professionals de la biblioteca i de l'arxiu no disposen dels coneixements necessaris ni sobre l'escriptor ni sobre la seva obra per poder fer-los-en una explicació.

Pel que fa a la maleta literària, Coma posa en valor el fet que es tracta de la primera proposta de dinamització del Fons Emili Teixidor i que podria servir per "donar-lo a conèixer a les escoles i instituts de secundària de la comarca". D'altra banda, lamenta que no es disposi d'un espai adequat a la biblioteca per acollir un grup nombrós de secundària i, a més a més, que la catalogació del fons encara no estigui acabada.

4. DISCUSSIÓ DELS RESULTATS

Els resultats demostren, en primer lloc, que els participants consideren essencial l'enfocament metodològic vivencial en l'aprenentatge de continguts literaris. La valoració que rep la maleta literària quant a la metodologia d'ensenyament és molt positiva. Es tracta, doncs, d'un format pedagògic que requereix la implicació i la participació contínua dels alumnes i que, per tant, converteix els nois i noies en agents actius del seu aprenentatge. A més d'això, diverses activitats de la maleta aproximen la literatura al context actual dels aprenents. Per exemple, Verdaguer destaca positivament la connexió entre el conte "La nova caputxeta i el vell llop" i la versió de *Terra baixa* de TV3 o els còmics manga, ja que són activitats properes als interessos dels alumnes. De fet, alguns dels suggeriments de millora van en aquesta línia, és a dir, contribueixen amb noves activitats que enllacen la literatura amb el context real de l'alumnat. A propòsit de la lectura d'un fragment d'*El soldat plantat* al cementiri de Roda de Ter, Soldevila considera que caldria aprofitar l'oportunitat per introduir la literatura del dol als joves i tractar amb ells el tema de la mort o bé situar la novel·la en el franquisme i, alhora, relacionar-la amb la guerra d'Ucraïna. Així doncs, els resultats de les entrevistes provenen que, mitjançant les activitats de la maleta, es pot establir un lligam entre la figura i l'obra

d'Emili Teixidor i les inquietuds vitals dels nois i noies (Codina, 2007, Teixidor, 2007 i Lluch, 2018).

Un altre aspecte recollit en els resultats és el benefici de les pràctiques de lectura en veu alta. Els tres docents entrevistats en són conscients i confirmen que la treballen a l'aula. En consonància amb l'opinió dels experts, entenen que és una part fonamental de la didàctica de la literatura. Cal posar en relleu les observacions de Güell recordant que, precisament, els autors de la represa, entre els quals hi havia Teixidor, van haver de crear un model lingüístic i, per això, buscaven un tipus de llenguatge i una sonoritat concretes. Els seus textos, doncs, guanyen amb escriure en una lectura en veu alta. Per tant, els resultats han fet palès els avantatges d'introduir aquesta pràctica a les classes de literatura. Recordem que Bordons i Díaz-Plaja (2004), Soldevila (2004) i Teixidor (2007), tal com dèiem en el marc teòric, són fermes defensors d'aquest tipus de lectura i la consideren del tot necessària, així com de servir-se dels temes que l'autor tracta en els textos literaris per encetar una tertúlia amb els alumnes sobre el que s'ha llegit. La maleta vol promoure, en particular, aquests espais de debat i els aconseguir trobar, perquè tant les lectures com els col·loquis sobresurten com a punts forts de la proposta.

El rol del professor de literatura és un altre aspecte dels resultats que mereix atenció. Retornant al marc teòric, Bordons i Díaz-Plaja (2004), Teixidor (2007), Manresa (2013) i Lluch (2018), reclamaven un professor que no convertís la classe en un auditori, sinó que acompanyés l'alumne en el seu procés d'aprenentatge. En les diverses valoracions dels participants sobre el format pedagògic de la maleta, la paraula "guia", referida al guiatge del professor, es repeteix en Brussosa, Soldevila, Güell i Verdaguer. A tall d'exemple, aquesta darrera experta observa que "es plantegen les activitats de manera prou clara com perquè els docents puguin guiar-les i els grups d'alumnat puguin dur-les a terme de manera força autònoma". Destaquem, també, la conclusió de Brussosa sobre el mètode didàctic: "la maleta com a ruta guiada –viatge ben preparat i guiat– per estudiar literatura i fer coneixement de l'autor". En resum, els resultats semblen indicar que la seqüència d'activitats didàctiques requereix el compromís de l'alumne a l'hora de construir el seu coneixement i, per tant, situa el professor al seu costat, acompanyant-lo en aquest camí.

La proposta didàctica incorpora, a la quarta sessió, una sortida literària: la visita al Fons Emili Teixidor i la ruta literària per Roda de Ter. A la fonamentació teòrica, hem argumentat que sortir de l'aula per realitzar activitats culturals és del tot profitós per a l'alumnat (Soldevila, 2004; Teixidor, 2007). Amb tot, les opinions dels participants són variables quant als beneficis d'incloure una activitat d'aquest tipus dins la maleta.

Soldevila, Güell, Verdaguer i Brussosa elogien el plantejament i els objectius de la sortida. En opinió de Verdaguer, la ruta literària és “una molt bona manera d’acostar la vida i l’obra de l’escriptor, per tal de vincular l’home i alguns llocs de la seva vida, les seves amistats i la seva obra”. Dos dels docents, però, en difereixen i expressen un cert escepticisme pel que fa a les possibilitats didàctiques d’aquestes dues visites. Si observem el perfil de cadascun d’ells, Prat acumula molts anys d’experiència a les aules, mentre que Prims fa tres anys que és docent a l’ESO. En el cas d’aquest últim, podríem determinar que la manca d’experiència l’empeny cap a l’entorn controlat, és a dir, l’institut. Tanmateix, la resposta de Prat a la pregunta de l’entrevista sobre la visita a la biblioteca i la ruta per Roda és pràcticament idèntica a la de Prims. Així doncs, l’experiència docent no és una variable que pugui donar una explicació al seu escepticisme. Caldria, per tant, una nova entrevista per aprofundir més en aquest aspecte dels resultats.

Quant a les fortaleeses, febleses, i suggeriments de millora de la proposta didàctica i del format pedagògic de la maleta, els resultats han quedat recollits en el gràfic 1, i l’anàlisi que se’n deriva és força clarificador: per part dels experts, es recullen cinc vegades més fortaleeses que febleses –vint-i-quatre d’una banda i cinc de l’altra–; per part dels docents, les fortaleeses detectades es redueixen a la meitat. Tot i així, les fortaleeses continuen triplicant les febleses –dotze d’una banda i quatre de l’altra–. Pel que fa als suggeriments, la diferència entre els dos grups de participants és substancial, el primer grup n’aporta onze mentre que el segon n’aporta un. Se’n desprèn que, els experts en didàctica de la literatura, no només veuen en la proposta pedagògica sobre Teixidor més fortaleeses que els docents, sinó que, a més, n’amplien les possibilitats amb idees i activitats noves o modificacions de les actuals. En altres paraules, es fa evident a partir de les seves valoracions que hi veuen una aplicació clara a les aules. No obstant aquest contrast, els docents també valoren positivament la proposta, encara que amb menys vehemència. Cal subratllar que l’èxit de la maleta literària depèn de com s’apliqui a l’aula. Si el professor té dubtes sobre els objectius o la metodologia d’ensenyament, difícilment hi haurà una resposta positiva per part dels alumnes o se n’obtindran aprenentatges significatius.

En última instància, l’entrevista a Núria Coma, gestora documental de la Biblioteca de la Universitat de Vic, ha posat de manifest que el Fons Emili Teixidor està parcialment catalogat. Aquesta ha estat una de les dificultats a les quals vam haver de fer front durant la primera fase del treball, dedicada a l’exploració dels materials d’aquest fons personal. Al mateix temps, però, la riquesa documental del fons va facilitar-nos la

feina d'elaboració de la proposta didàctica. El resultat de l'entrevista ha mostrat, a més, la necessitat de difusió i dinamització del fons, tasca que s'hauria d'emprendre amb una certa urgència, atès que la Universitat de Vic va rebre oficialment el llegat d'Emili Teixidor ara fa cinc anys.

Sobre les limitacions de la recerca, n'hi ha dues de destacades que podrien condicionar-ne els resultats. D'un costat, la mida de la mostra dels participants és molt reduïda, de manera que estadísticament no és prou representativa. Cal tenir present, per tant, que les dades recollides podrien ser esbiaixades en un sentit o altre. Si més no, seria convenient ampliar el número de docents de la mostra per confirmar o refutar alguns dels dubtes expressats pels docents participants en el present estudi. De l'altre costat, la manca de temps ha impedit executar la proposta didàctica com a mínim a un grup d'alumnes de la primera etapa de l'ESO. En definitiva, la proposta va dirigida a ells, i recollir la seva opinió hauria estat molt interessant. Per fer-ho, es podria haver fet una observació a l'aula, recollir dades a través de qüestionaris o altres metodologies. Finalment, s'hauria pogut triangular l'opinió dels tres grups implicats en el projecte: experts en didàctica, docents i alumnes.

CONCLUSIONS

Aquest treball neix amb una doble voluntat: elaborar un recurs pedagògic per treballar la literatura a l'aula i, al mateix temps, presentar una proposta de dinamització del Fons Emili Teixidor. A la introducció, recopilàvem un seguit de publicacions acadèmiques que, des del 2007, han posat de manifest la situació de precarietat dels continguts literaris a les aules d'educació secundària. Tot seguit, en el marc teòric, recollíem alguns dels estudis i articles recents de didàctica de la literatura, els quals tracen unes línies clares per enfocar-ne l'ensenyament a l'etapa de secundària obligatòria, començant pel fet que els alumnes han de ser participants de l'aprenentatge i no només destinataris de continguts. En essència, amb una bona selecció de textos, incloent-hi els clàssics, una contextualització adequada a l'edat, l'ús de diferents elements didàctics i la pràctica de la lectura en veu alta i dels debats o tertúlies sobre la lectura, hauria de ser possible engrescar els alumnes i despertar-los la curiositat literària. El recurs pedagògic que hem dissenyat a partir de diversos materials del Fons Emili Teixidor incorpora aquest enfocament de l'ensenyament de la literatura.

En concret, la nostra proposta ha pres el format de maleta pedagògica per poder traslladar la documentació del fons a les aules dels instituts. A més, el dossier de l'alumne

aspira a ser una guia que permeti, amb l'acompanyament del professor, l'aprenentatge gradual de la figura i l'obra de Teixidor. A mode de resum, la recerca duta a terme mostra els següents resultats: a) els participants valoren que els alumnes puguin construir el coneixement a partir de l'evidència d'uns materials reals; b) el dossier està ben pausat i seqüenciat i els continguts de la maleta són adequats per a l'edat a la qual es destinen, és a dir, la primera etapa de l'ESO; c) la varietat d'activitats proposades, que abasten diferents competències, donen joc al professor per escollir quines s'ajusten més a les necessitats educatives dels seus alumnes i d) la visita a la Biblioteca de la UVic-UCC (Fons Emili Teixidor) i la ruta per Roda de Ter són un recurs didàctic idoni per experimentar en viu la literatura. Tanmateix, malgrat que els resultats de la recerca són satisfactoris, ha quedat pendent aplicar la proposta didàctica a l'aula, avaluar els aprenentatges dels alumnes i recollir-ne la valoració.

Com a conclusió final, volem fer palès que el Fons Emili Teixidor conté múltiples documents i materials que podrien tenir aplicació pedagògica. El present treball només n'ha fet servir una petita part, però esperem que serveixi d'inspiració per a noves recerques. A partir d'ara, la nostra proposta quedarà dipositada a la Biblioteca de la Universitat de Vic perquè en facin ús, si ho creuen convenient, i perquè puguin engrescar els docents a viure l'experiència amb els seus alumnes. Si més no, pensem que podria ser interessant difondre-la i donar-la a conèixer als instituts de la comarca d'Osona.

Voldria acabar aquest Treball Final de Màster amb unes paraules de Nuccio Ordine (2013, p. 24-25):

Per aquest motiu crec que, en qualsevol cas, és millor prosseguir la lluita pensant que els clàssics i l'ensenyament, el conreu del superflu i del que no produeix beneficis, poden malgrat tot ajudar-nos a resistir, a mantenir viva l'esperança, a entreveure el raig de llum que ens permetrà recórrer un camí decorós.

BIBLIOGRAFIA

- Andreu, J., Cruellas, R.M., i Elvira, M. (2003). La documentació personal com a eina docent: ensenyar i aprendre amb els fons personals. *Lligall*, 21, 223-270.
- Aran, R. (2017). La campanya de SOS del Col·lectiu Pere Quart. *Llengua i literatura*, 27, 207-212.
- Aulet, J., i Martí, P. (2007a). *Dictamen sobre la situació de la literatura catalana a l'ensenyament secundari*. Col·legi oficial de doctors llicenciats en filosofia i lletres i en ciències de Catalunya.
- Aulet, J., i Martí, P. (2007b). La literatura catalana a l'ensenyament secundari. *L'Avenç*, 326, 10-11.
- Aulet, J., i Martí, P. (2012). Entre la legalitat i la realitat. Dins D. Casals i F. Foguet (Ed.), *La Llengua i la literatura catalanes a les aules del segle XXI* (pp. 47-63). IEC i UAB.
- Aulet, J., i Martí, P. (2015). El currículum de literatura. Del batxillerat a la universitat. Dins D. Casals i F. Foguet (Ed.), *Raons de futur* (pp. 105-127). IEC i UAB.
- Bernal, M.C., i Rubio, C. (2012). Emili Teixidor, un inici amb novel·les històriques per a joves. *Serra d'Or*, 634, 32-35.
- Bordons, G., i Díaz-Plaja, A. (Coords.). (2004). *Ensenyar literatura a secundària. Formant lectors crítics, motivats i cultes*. Editorial Graó.
- Calvet, J., i Reverté, P. (Coords.). (2018). *VI Jornades Educació i Arxius. Construïm coneixement*. UB. ICE.
- Codina, F. (2007). Llengua, literatura i educació. <http://hdl.handle.net/10854/1769>
- Codina, F. (2016). Llengua, literatura, educació i construcció nacional. Dins E. Coromina i R. Pinyol (Ed.), *Literatura catalana contemporània: crítica, transmissió textual i didàctica* (pp. 13-31). IEC i UVic.
- Cohen, L., i Manion, L. (1990). *Métodos de investigación educativa*. La Muralla.
- Colomer, T. (2012). L'ensenyament de la literatura a l'ESO: primeres preguntes. *Articles de Didàctica de la Llengua i de la Literatura*, 56, 81-87.
- Colomer, T. (2020). Les transformacions de la lectura a l'aula. *Bellaterra Journal of Teaching & Learning Language & Literature*, 13 (1), 11-21.
- Decret 187/2015, de 25 d'agost, d'ordenació dels ensenyament de l'educació secundària obligatòria, DOGC núm. 6945 (2015).
- Hernández-Sampieri, R. (2014). *Metodología de la investigación* (6a ed.). Mc Graw Hill.
- Lluch, G. (2018). *La lectura: entre el paper i les pantalles*. Eumo.

- Mallart, J., i Serramona, J. (Coords.). (2015). *Competències bàsiques de l'àmbit lingüístic: Llengua i literatura catalana i castellana* (2^a ed.). Departament d'ensenyament de la Generalitat de Catalunya.
- Manresa, M. (2013). *L'univers lector adolescent: dels hàbits de lectura a la intervenció educativa*. Rosa Sensat.
- Martí i Pol, M. (2003). *Estimada Marta*. Edicions 62.
- Ordine, N. (2013). *La utilitat de l'inútil*. Quaderns Crema.
- Palos, J., i Reverté, P. (Coords.). (2014). *IV Jornades Educació i Arxius. El món educatiu usuari de l'arxiu per a la recerca*. UB. ICE.
- Palos, J., i Reverté, P. (Coords.). (2015). *V Jornades Educació i Arxius. Patrimoni documental i centres educatius*. UB. ICE.
- Reverté, P. (2012). L'elaboració de materials didàctics amb fonts d'arxiu. *Revista catalana d'arxivística*, 33-34, 204-219.
- Sabariego, M., Dorio, I., i Massot, I. (2004). Estrategias de recogida y análisis de la información. Dins Bisquerra, R. (coord.), *Metodología de la investigación educativa*. (pp. 321-358). La Muralla.
- Soldevila, Ll. (2004). Ensenyar història de la literatura a segon cicle de secundària. Dins G. Bordons i A. Díaz-Plaja (Coords.), *Ensenyar literatura a secundària. Formant lectors crítics, motivats i cultes* (pp. 19-29). Editorial Graó.
- Teixidor, E. (1984). *L'ocell de foc* (10a ed.). Editorial Cruïlla.
- Teixidor, E. (1986). *Sic transit Glòria Swanson*. Editorial Laia.
- Teixidor, E. (1989). *El soldat plantat*. Editorial Cruïlla.
- Teixidor, E. (2004). *Pa negre*. Columna Edicions.
- Teixidor, E. (2007). *La lectura i la vida: Com incitar els nens i els adolescents a la lectura: una guia per a pares i mestres*. Columna Edicions.
- Torrents, R., Montaña, J., i Teixidor, E. (2012). *Acte d'investidura de Doctor Honoris Causa del Senyor Emili Teixidor i Viladecàs: Universitat de Vic, Aula Magna, 23 de febrer de 2012*. UVic.
- Tribó, G. (Coord.). (2002). *Didàctica amb fonts d'arxius*. UB. ICE.
- Tribó, G. (2003). Arxius i educació: els serveis didàctics dels arxius a Europa. *Plecs d'història local*, 104, 1634-1638.

ANNEX 1. LA MALETA LITERÀRIA: PROPOSTA DIDÀCTICA D'EXPLOTACIÓ DEL FONTS EMILI TEIXIDOR ADREÇADA A L'ESO

La maleta didàctica que presentem té com a finalitat capgirar el rol més aviat passiu, és a dir, de receptor d'uns continguts, que l'alumne sol adoptar en l'ensenyament de la literatura. Amb aquest recurs pedagògic, elaborat amb documents del Fons Emili Teixidor i els materials necessaris per interpretar-los, la metodologia d'ensenyament canvia i afavoreix que el professor i l'alumne siguin corresponsables de l'aprenentatge. Això és possible perquè la maleta conté el que necessita l'alumne per conèixer la figura i l'obra de l'escriptor i, des de l'instant en què el docent la lliura a l'alumne, es potencia la seva autonomia en l'adquisició dels continguts. En aquest sentit, dona plena resposta a les competències bàsiques de l'àmbit personal i social del currículum de l'ESO, les quals determinen que l'alumne ha de construir el seu coneixement i ha de compartir-lo mitjançant la seva participació a l'aula. Un dels eixos bàsics de l'ensenyament competencial és presentar els continguts a través d'un context real. Aquesta és la pretensió, traslladar a l'aula documents originals, autèntics, dipositats en un arxiu localitzable i consultable. En definitiva, els nois i noies han de percebre que la literatura forma part del món en el qual vivim, i que no és, doncs, aquella part teòrica del temari que només és possible en el context acadèmic.

La maleta va dirigida a alumnes de la primera etapa de l'educació secundària obligatòria. Està pensada per treballar en grups cooperatius per incentivar el diàleg i la col·laboració entre iguals en el procés d'aprenentatge. A l'aula, se'n disposarà una per a cada grup. A dins, hi haurà la reproducció facsímil de part de la documentació del Fons Emili Teixidor i un dossier de treball per a cada alumne. El dossier s'estructura en cinc sessions a l'aula i una sortida a la Universitat de Vic, detallada més endavant, i al poble natal de l'escriptor, Roda de Ter.⁸ El conjunt d'activitats proposades condueix l'alumne a llegir, escoltar, reflexionar, opinar, escriure, crear, dibuixar, experimentar o sortir a passejar. En altres paraules, s'ha tingut en compte que una aula està formada per individus amb intel·ligències múltiples i, per tant, s'ha procurat potenciar-les totes.

Quan el grup cooperatiu obre la maleta, hi troba sis sobres amb els títols següents: "Obrim la maleta: qui és Emili Teixidor?", "Un escriptor premiat", "La nova caputxeta i el vell llop", "Anem d'excursió: visita a la Universitat de Vic i ruta literària per Roda de Ter", "El temps és una síndria" i "Tanquem la maleta". Aquest ordre possibilita la

⁸ De cara a l'aplicació pràctica, els professors disposaran del llibre de l'*Acte d'investidura de Doctor Honoris Causa del Senyor Emili Teixidor i Viladecàs*, que compta amb una *laudatio* (p. 9-32), a càrrec de Ricard Torrents, en la qual glossa la vida i l'obra de l'escriptor.

descoberta progressiva de l'autor i la seva obra. De cada sessió, es recomana que el professor esculli les activitats que consideri més rellevants en funció de les necessitats educatives del seu alumnat, tenint present que ha de prevaldre la reflexió per sobre l'acompliment de les tasques. Per aquest motiu, no es detalla minuciosament la temporització, cedint aquesta decisió al professorat. Quant a la vinculació amb el currículum, s'ha posat el focus en la dimensió literària i en l'actitudinal i plurilingüe. Això no obstant, es treballen totes les dimensions de l'àmbit lingüístic en major o menor mesura.

Per a la primera sessió s'han escollit dues fotografies i quatre cartes de la correspondència rebuda del fons personal. A partir de les fotografies, els alumnes valoren la figura de l'escriptor i reflexionen sobre el seu ofici. Pel que fa a les cartes, Emili Teixidor les va rebre de nois i noies de tretze i catorze anys. Una de les cartes, de fet, l'envia i signa una classe sencera de 7è d'EGB. Aquests nois expliquen a Teixidor el que els ha agradat de les seves novel·les juvenils, i li demanen més informació per poder fer els seus treballs escolars. Les cartes tenen un to afectuós i divertit que pot despertar l'empatia dels alumnes, ja que tenen la mateixa edat que els emissors. La lectura dels textos revela que Emili Teixidor va ser mestre, es va dedicar al cinema, va escriure literatura juvenil i, alhora, apareixen alguns títols concrets i es coneix l'opinió d'aquells lectors adolescents respecte a algunes novel·les.

La segona sessió se centra en dues cartes que l'escriptor va rebre del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, quatre fotografies d'objectes personals i dues pàgines de l'agenda personal de Teixidor del 2011. La intenció rere l'exploració de les cartes i els premis és descobrir un escriptor d'èxit, que va rebre el reconeixement dels lectors i de la societat. Quant a les agendes personals, el fons en preserva trenta-cinc, que van des del 1977 fins al 2012. A primer cop d'ull, ja s'observa que, per a l'escriptor, l'agenda era un instrument indispensable. Totes les pàgines estan farcides d'anotacions de tots colors, dibuixos o idees per a nous textos. Entre aquests milers de pàgines, hi ha dates molt assenyalades, com la de l'obtenció de la Creu de Sant Jordi o el premi Joan Crexells. Les pàgines escollides han d'encaminar els alumnes cap a la descoberta de *Panegre* i de la seva adaptació al cinema, així com dels múltiples Premis Gaudí que va rebre la pel·lícula i la nominació als *Oscar*. Per acabar la sessió, es demana si poden inferir algun tret de la personalitat de l'escriptor a partir de les agendes.

El conte "La nova caputxeta i el vell llop", que va aparèixer a la revista *Tretzevents* el maig de 1988, és el nucli de la tercera sessió. Es parteix de la lectura en veu alta del conte, acompanyada, si cal, de comentaris o aclariments, per poder dur a terme el

col·loqui posterior. Les preguntes suggerides per debatre al·ludeixen tant a l'argument com a la forma i, sobretot, volen connectar amb les emocions dels alumnes. Pel que fa a la forma, s'han de fixar en les similituds i diferències amb "La caputxeta vermella" tradicional i la caracterització del personatge de la caputxeta, és a dir, han de parlar de literatura. Dues de les últimes activitats de la sessió, el concurs de finals alternatius, i la transformació del conte en un còmic, parteixen de propostes que el mateix Emili Teixidor va deixar escrites a *La lectura i la vida*.

A la quarta sessió els alumnes surten de l'aula i l'experiència literària esdevé vivencial. L'itinerari i el desenvolupament de la sortida es concreten de la següent manera: es comença amb una visita a la Biblioteca de la Universitat de Vic i a la Sala Emili Teixidor a càrrec del personal de la biblioteca. Els alumnes aprendran què és un fons personal, on es guarda, com es classifica i quina importància té per a la societat. Dins la Sala Teixidor, hi haurà exposats els documents originals que tenen a la maleta didàctica, objectes i premis, i el corpus literari de Teixidor, tant l'obra escrita com la de traducció. El temps previst per a la visita és una hora. Un cop enllestida la primera part, la sortida canvia d'escenari. A Roda de Ter, la voluntat és implicar els alumnes en la ruta literària. S'ha traçat un recorregut molt assequible, de dos quilòmetres, amb quatre parades, cosa que permet estar més temps a cadascuna. Amb tot, encara que algun text és una mica llarg, perquè la voluntat és que hi hagi força alumnes que participin com a lectors durant la ruta, el recorregut s'enllesteix en un màxim d'hora i mitja.

La cinquena sessió es construeix a partir del conte "El temps és una síndria", que es publicava el setembre de 1986 a *Tretzevents*. Els alumnes disposaran de la reproducció facsímil del mecanoscrit original i el podran comparar amb el text editat. A més a més, també tindran una reproducció facsímil del manuscrit de l'inici del capítol tres de *L'ocell de foc* per fer la mateixa activitat de comparació amb la pàgina editada del llibre. L'objectiu és que els alumnes descobreixin la tasca dels editors i, sobretot, la importància de preservar els textos originals. En aquesta sessió, doncs, caldrà llegir el conte en veu alta, interpretar-lo i parlar-ne en grup d'una banda, i comparar textos originals i editats de l'altra.

La sisena sessió posa fi a la maleta didàctica i, per això, es titula "Tanquem la maleta". Es tracta d'aplegar mitjançant un intercanvi oral entre tota la classe els aprenentatges i, en acabat, exposar les il·lustracions i els còmics que hauran fet en les sessions anteriors. És important que, aquest dia, el professor porti a l'aula les novel·les de literatura juvenil d'Emili Teixidor i convidi els alumnes que vulguin a explorar-les: "Contagiar el desig de llegir és com contagiar qualsevol altra convicció profunda: només

es pot aconseguir, o millor intentar, sense imposicions, per simple contacte, imitació o seducció” (Teixidor, 2007, p. 15). A l’annex del treball es pot consultar tant el dossier de l’alumne com la documentació del fons personal que es treballa a cada sessió.

UNA MALETA LITERÀRIA

**Dossier d'aprenentatge elaborat a partir de
materials del Fons Emili Teixidor**

Guia d'ús del dossier

En aquest dossier trobaràs quatre tipus d'activitats:

LECTURA

Els encapçalaments de color blau indiquen que es tracta d'una activitat de lectura.

EXPRESSIÓ ORAL

Els encapçalaments de color verd són activitats d'expressió oral, per exemple, col·loquis sobre la lectura o preguntes per expressar la teva opinió.

EXPRESSIÓ ESCRITA

Els encapçalaments de color taronja indiquen que es tracta d'activitats escrites, per exemple, respondre preguntes o fer un petit text.

EXPRESSIÓ ARTÍSTICA

Els encapçalaments de color rosa indiquen que es tracta d'una activitat artística, per exemple, dibuixar o representar una situació.

També hi ha dos **símbols**:

Es tracta d'un vídeo de la xarxa per veure a classe.

Es tracta d'un enllaç a una pàgina web per buscar informació.

OBRIM LA MALETA: QUI ÉS EMILI TEIXIDOR?

En aquesta sessió faràs servir:

⇒ Dues fotografies

⇒ Carta de Iolanda

⇒ Carta de la Rut

⇒ Carta del col·legi Gorgs de Cerdanyola del Vallès

⇒ Carta de Lourdes

Figura 1: Extreta del FET-UVic-UCC. Caixa 9. I3/C1/C2.

Figura 2: Extreta del FET-UVic-UCC Caixa 9. I3/C1/C2.

Jolanda [redacted]
[redacted]

(Barma) Torrelló 08570

Torrelló, 2 desembre 1988

SR: Emili Teixidor

[redacted]
08029 Barcelona

Benvolgut amic Emili Teixidor:

Noialtes som dues alumnes de l'escola "Dr. Fortia Solà". Noialtes ens diem Jolanda i Isabel. T'enviem aquesta carta perquè volem saber alguna cosa sobre la teua vida com escriptor. També sabem que ets mestre, i que continues dedicant-hi al cinema. Entre tots dos llibres que em llegit hem vist que entre mig dels capítols fas uns petits poemes, també sabem que has guanyat dues vegades el premi "Folch TORRES", i que has escrit llibres per totes les edats

Preguntes, Els llibres =>

Els dos llibres

- * Didac, Berta i la màquina de llegir lletres
- * L'ocell de foc

Les preguntes

- 1 - Volem saber com s'et va acudir fer el llibre de Didac, Berta i la màquina de llegir lletres?
- 2 - Quant fas que escrius?
- 3 - Perquè et vas dedicar a escriure?
- 4 - En guines editorials has publicat algun llibre teu?

Ja no et volem molestar més, segueix fent coses més importants que fer, que no llegis aquesta carta. Ens acomiadem de tu i de les dues.

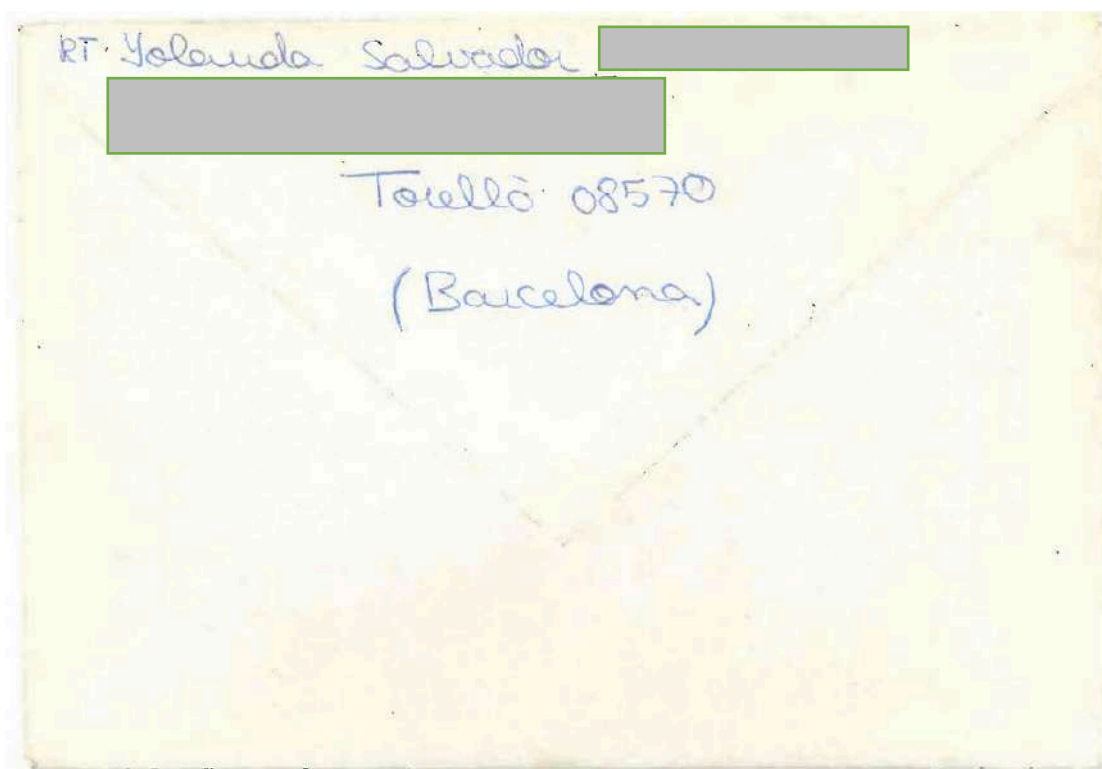
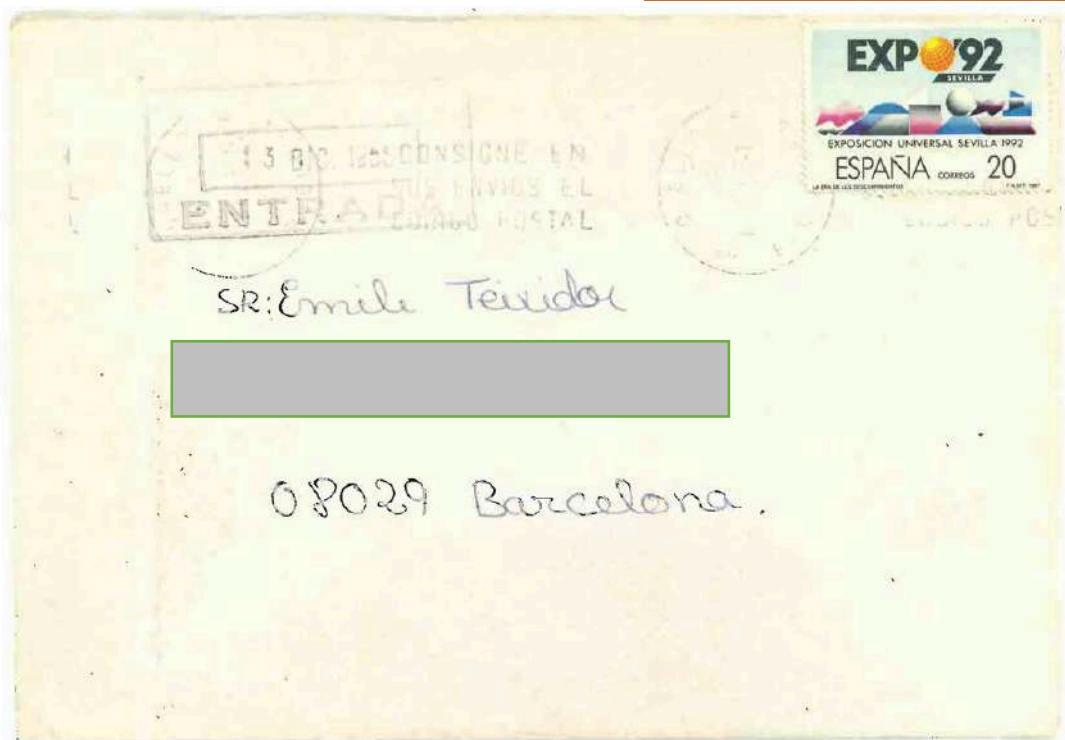
Fins un altre

Eolanda

Isabel
Moya

Si pots contesta
millor

Benvolgut Sr. Teixidor:

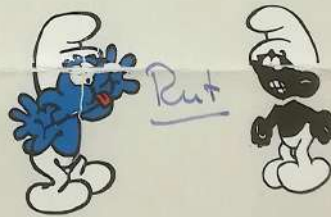
He llegit el seu llibre: "Sempre em dic Pere" i com que m'ha agradat molt el felicito. Trobo que és una obra molt maca, que potser algunes persones no entenen i que, d'altres com jo ho entenen perquè ho hem viscut. En aquest cas jo soc l'Eloi (encara que sempre em digui Ruit); vaig néixer a Berga, quan tenia dos anys vam haver de baixar aquí a Barcelona, als quatre anys ja tornava a ser a casa meua; al poble, només amb dues coses diferents: dos germans la Rebeca i l'Israel (no són barcelonins eh! són ben bergadans) sis anys més a Berga i tornar cap a ciutat. Ara fa dos anys que som aquí i encara que ara ens hi trobem una mica familiaritzats al començament tothom se'm veia de com parlàvem (com l'Eloi). Ara bé, també soc en Pere o l'Enric per una altra part perquè jo he procurat que Berga fos net i que hi a. bundés la natura, encara que com que hi ha gent que habita a Berga i no són Bergadans no sentent el que

puc sentir jo o algun altre del poble, i per això l'embru-
 ten i la maltracten. Bé, ara viu a Barcelona però
 soc molt bona bergadana, tinc 12 anys (a punt de fer-me
 13), a la família som 6; el Pare, la Mare, la Rebeca, el
 Pau, l'Israel i jo, vaig a una escola molt maca i ben
 organitzada (escola Decòly) i m'agrada treballar. En con-
 clusió li he escrit tota la meua biografia sense gaires
 detalls (perquè encara he de fer els deures i estudiar) perquè
 el que jo necessito és la seva de biografia. La seta
 de català ens va fer llegir un llibre i hem de fer
 un treball sobre l'obra i l'autor; he buscat la seva
 vida a l'Enciclopèdia Catalana però és tan esquifida que
 he decidit demanar-la-hi a vostè. Altres companys de la
 classe ho han fet també però el que ha contestat
 més ràpid ho vaig fer en Miquel Obiol, que ho ha fet
 amb tanta gràcia i imaginació que llegint la seva car-
 ta ens ho hem passat "pipa", em sembla que fins
 hi tot vostè hi sortia, deia que era un bon amic
 seu. Aquesta carta li he escrit sense lletres (jeroglífics,
 dibuixos, gràfiques, ...) perquè no sabia si era gaire seriós o

era bromista.

Si algun any vol venir a Berga a veure la Patum m'ho diu i rimo quan sigui allà preguntant pel de "Cal Rilella", "Cal Esteva" o "Cal Capallera" pel Climent i la Montserrat (els meus pares). La nostra casa és avambustada i amb dibuixos a les parets, amb un jardí molt gran i un deimat que també ho és, xerers, tres pollancres, dos ametllers, un cirerer, una figuera, etc.... Sempre serà ben rebut. Si veu en "Miqui Obi" envieu-li records de part de la Rut Rilella, amiga d'en Carles Xarrié i d'en Albert Nadal.

Atentament i agraida:

Barcelona a 18-VI-82

Barcelona-22

P.D: he de presentar el treball el dia 28 d'aquest mes i val un 80% de la nota. Espero impacient la seva resposta.

Cerdanyola del Vallès 20-3-84

Senyor Emili Teixidor

Estimat escriptor:

Som la classe de 7e del col·legi Gorgs de Cerdanyola del Vallès. Des del començament del curs fins ara hem treballat amb el seu llibre "Didac, Bota i la màquina de lligar lletura".

Hem trobat que és un llibre de molta fantasia, i a nosaltres ens agraden més els llibres de fantasia que els d'estudi de text.

De tots els llibres que ha escrit, quin li agrada més, i quin li agrada menys?

Li agrada més el cinema que ser escriptor?

Per què escriu llibres: Li agrada, el divertir-se, per guanyar diners...?

Li ara li diguessin: Convié d'ofici, ho faria?

Creu que la gent hauria de dedicar més temps a la lectura?...

Sobre el llibre:

El cavall blanc amb una gota de pluja és una llegenda de veritat o també se l'ha inventada?

Els problemes que explica del poble són reals: la Fatolbé S.A. ho fa tot sense consultar amb el poble, els nens junts solucionen en el que poden el problema....

On s'ha inspirat per aquest llibre? Creu que un grup de persones poden més que un senyor que tingui moltes màquines. Ens agradaria saber-ho i esperem que algun dia pugui venir a parlar-nos i contestar-nos les moltes preguntes que tenim per fer-li.

Una abraçada:

Bradylla

~~Montse Soler~~

Monica B.

Juan Martínez ~~Alfonso~~ ~~J. del R.~~ Carlos Millán
~~Alfonso~~ Inmaculada Fernández F. González Moisés
Ana So Enma Monte García R. Isma Ballero
~~Alfonso~~ ~~R. G.~~ Alex José García Lorenzo
María de los Angeles Bruna José R. F. de Figueroa Casap
Juani Cruzilla Antonia Ronda Isma Sonia
Mrs. de Antonia Lopez Rosario
J. Carlos Gil Mrs. Dolores Aguilas
Lore Luis José Garza Romanos

1 d'abril de 1981

Sant Climent de Ll.

Estimat amic:

Si tinguessin que fer una presentació a un escriptor qualsevol, afirmariem que ens dien Gemma i Lourdes, tenim 14 i 13 anys i en casa estudiem vuité curs. Però t'ets diferent; a tu et coneixem, no personalment però per els teus llibres sembla que t'haguem tractat sempre. Esperem que ens perdonis pel nostre atreviment en tractar-te de tu, però ets el nostre amic i nosaltres som així.

T'imaginem un home mitjanament gran, però aixó sí, de cor jo venivol, alegre, viu, i eixerit; com el nostre model d'escriptor; una ploma a la mà i un somriure constant a la boca; per aixó ens dirigim a aquell escriptor que omple un vuit en el nostre temps lliure, a aquella persona tan humana que tanca un llibre.

- Qué volem? Poca cosa; busquem informació sobre l'Emili Teixidor que coneixem o que volem conèixer. Ens hem dirigit a l'editorial "Galera" i ens ha donat la seva direcció... de manera que aquí ens tens, dispostes a sentir algo més sobre l'Emili Teixidor que el que posen les enciclopèdies; aquestes posen coses que no ens son familiars.

Esperant que no haguem sigut un pes massa gran per a tu, ens despedim desitjant que sàngues que a Sant Climent de Ll. i a Hospitalet, tindrà sempre dues amigues que t'admiren com a escriptor, com a català i com a persona:

P.D.:

Perdona les errades.

Si ens dediques un xic del teu temps, i quatre lletres enviales a l'adreça:

LOURDES [redacted]

[redacted]
SANT CLIMENT DE LL.

BARCELONA

OBRIM LA MALETA: QUI ÉS EMILI TEIXIDOR?

Segurament, els teus pares o avis guarden més d'un àlbum de fotografies de quan eren joves. Ara, en canvi, sovint desem les fotos al mòbil. Tant d'una manera com de l'altra, les fotografies parlen de nosaltres i ens serveixen per recordar el passat.

PARLEM DE LES FOTOGRAFIES

Agafeu la fotografia en blanc i negre d'Emili Teixidor treballant a l'escriptori. Observeu-la i comenteu-la entre tota la classe.

- ⇒ Descriu la fotografia. Què hi observes i quines sensacions et transmet?
- ⇒ Com t'imagines el dia a dia d'un escriptor?
- ⇒ Quins altres oficis necessiten una atmosfera de tranquil·litat com aquesta?
- ⇒ A la prestatgeria del darrera d'Emili Teixidor hi ha centenars de llibres. Quina importància poden tenir en la seva feina?
- ⇒ I tu, què llegeixes? T'agrada escriure contes, còmics o poemes?

Agafeu l'altra fotografia. Es tracta d'una trobada de l'escriptor amb el seu públic, els alumnes d'una escola.

- ⇒ Ha vingut o ha de venir algun escriptor a l'institut a presentar el seu llibre?
- ⇒ T'agradaria conèixer l'autor del llibre que estàs llegint? Què li preguntaries?

PARLEM D'OFICIS

Busqueu per casa o demaneu a un familiar, un veí o un adult que conegueu, una fotografia que mostri quin és el seu ofici. Porteu-la a l'aula i compartiu amb els companys per què l'heu triada. Expliqueu qui és la persona de la fotografia, si la fotografia és actual o és de fa anys, si us agradaria fer aquella feina...

UNES CARTES MOLT ESPECIALS

Entre els documents teniu quatre cartes dirigides a Emili Teixidor. Abans de llegir-les, observa-les detingudament. Fixa't, per exemple, que n'hi ha dues que estan decorades amb uns dibuixos, una altra que té moltes firmes...

EXPLOREM LES CARTES

Comenta amb els companys de taula si hi ha detalls de les cartes que et criden l'atenció. Tot seguit, responeu aquestes preguntes en grup.

Qui penses que va escriure aquestes cartes? Quina edat creus que tenien quan les van escriure?

Podries deduir per què van escriure una carta a l'Emili Teixidor?

LECTURA

Ha arribat el moment de llegir totes quatre cartes. Repartiu-les entre els membres del grup i llegiu-ne una cadascú. Després us les intercanvieu. Quan hagueu acabat, responeu les preguntes.

TREBALLEM EN GRUP

Quines formes de salutació hi ha a les cartes? Anota-les. Et semblen adequades per dirigir-se a un escriptor?

Com s'acomiaden els nois i noies? Anota les formes d'acomiadament. Et semblen adequades per dirigir-se a un escriptor?

La Iolanda tracta l'escriptor de tu (T'enviem aquesta carta...). En canvi, la Rut el tracta de vostè (He llegit el seu llibre...). Són adequats els dos tractaments? Argumenta la teva resposta. Busca altres exemples a les cartes i escriu-los.

Algunes cartes tenen dibuixos. Què us transmeten aquests dibuixos? Fem alguna cosa semblant avui dia en els nostres correus electrònics?

Quina carta t'ha agradat més? Per què?

QUÈ SABEM D'EMILI TEIXIDOR?

Poseu en comú entre tota la classe el que heu llegit a les cartes. Podeu fer servir aquestes preguntes com a guió:

- ⇒ On vivia?
- ⇒ Per quin públic va escriure?
- ⇒ Feia alguna altra professió, a part de ser escriptor?
- ⇒ Quins llibres pots saber que ha escrit a partir de les cartes?
- ⇒ Quina opinió tenen els nois que escriuen les cartes dels seus llibres?
Anota algunes de les coses que en diuen.
- ⇒ I tu, quina primera impressió tens d'Emili Teixidor?

UN ESCRIPTOR PREMIAT

En aquesta sessió faràs servir:

⇒ Dues cartes de la Generalitat de Catalunya

⇒ Dues pàgines de l'agenda de l'any 2011

⇒ Quatre imatges d'objectes personals

⇒ Una imitació de la Creu de Sant Jordi

GENERALITAT DE CATALUNYA

DEPARTAMENT DE CULTURA

EL DIRECTOR GENERAL DEL PATRIMONI
ESCRIT I DOCUMENTAL

Barcelona, 29 de març de 1983

Sr. Emili Teixidor

[REDACTED]
BARCELONA - 34

Distingit amic:

Em plau notificar-vos que heu merescut el premi de Literatura Catalana de la Generalitat de Catalunya a l'autor del text de la millor obra de creació destinada al públic juvenil per a l'any 1982 pel vostre llibre EL PRINCEP ALI.

La proclamació i el lliurament solemne dels Premis es farà el dia 21 d'abril al Palau de la Generalitat en el transcurs de la recepció que el M. H. President de la Generalitat oferirà als guardonats i a la que esperem ser honorats amb la presència de representants del món de la cultura del nostre país.

Tot felicitant-vos, en nom del Conseller i en nom propi, us prego acceptar el testimoniatge de la nostra consideració i del nostre afecte.

Joan Granados
Director General

Generalitat
de Catalunya

El Conseller de Cultura

Joan Guixart i Agell

Barcelona, 17 de març de 1992

Sr. Emili Teixidor Viladecàs

08017 Barcelona
Barcelonès

Distingit senyor.

En nom del Molt Honorable Sr. Jordi Pujol, President de la Generalitat de Catalunya i en el meu propi, em complau de fer-vos avinent que el Govern de la Generalitat ha acordat, en la reunió tinguda el propassat 17 de febrer, de condecorar-vos amb la Creu de Sant Jordi. M'és grat, doncs, palesar-vos-en la meva més cordial felicitació.

Us comunico, així mateix, que l'acte solemne de lliurament d'aquest guardó, se celebrarà al Saló Sant Jordi del Palau de la Generalitat el dia 7 de maig proper a les 19 h., si no sorgeix cap impediment. Properament, des del meu despatx, us telefonaran per concretar-ne els detalls així com el nombre d'invitacions que estaran a la vostra disposició per a les persones que desitgeu que us acompanyin.

Finalment, us adjunto una còpia del Decret 52/1992 publicat al Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya el propassat dia 13 de març de concessió d'aquest guardó.

Rebeu, amb el testimoniatge de la meva consideració, una ben cordial salutació,

Figura 3: Extret de FET-UVic-UCC. Catàleg d'objectes: núm. 6

Codi d'identificació: Objecte 6

Títol: Placa de la setmana del Llibre en Català en reconeixement a la seva trajectòria.

Data: 2006

Mida: 22 x 14 x 1'5

Figura 4: Extret de FET-UVic-UCC. Catàleg d'objectes: núm. 11

Codi d'identificació: Objecte 11

Títol: Placa editorial Cruilla per 200.000 exemplars de "L'ocell de foc".

Data: 2008

Mida: 21 x 7 x 4

Figura 5: Extret de FET-UVic-UCC. Catàleg d'objectes: núm. 18

Codi d'identificació: Objecte 18

Títol: Creu de St. Jordi (any 1992)

Data: 1992

Mida medalla: 5 x 5 x 0'5

Mida estoig: 21 X 21 X 3

Figura 6: Extret de FET-UVic-UCC. Catàleg d'objectes: núm. 27

Codi d'identificació: Objecte 27

Títol: Premi XXXIII Joan Crexells per Pa Negre

Data: 2004

Mida: 22'5 x 10 x 29'5

Dilluns	Dimarts	Dimecres	Dijous	Divendres	Dissabte	Quart Trimestre 2011																																																																																																																																																												
(12) Desembre	(12) Desembre	(12) Desembre	(12) Desembre	(12) Desembre	(12) Desembre	del 12 de Desembre al 18 de Desembre																																																																																																																																																												
<p>12</p> <p>340-10</p> <p>8</p> <p>9</p> <p>10</p> <p>11</p> <p>12</p> <p>13</p> <p>14</p> <p>15</p> <p>16</p> <p>17</p> <p>18</p> <p>19</p> <p>20</p>	<p>13</p> <p>347-18</p> <p>8</p> <p>9</p> <p>10</p> <p>11</p> <p>12</p> <p>13</p> <p>14</p> <p>15</p> <p>16</p> <p>17</p> <p>18</p> <p>19</p> <p>20</p>	<p>14</p> <p>348-17</p> <p>8</p> <p>9</p> <p>10</p> <p>11</p> <p>12</p> <p>13</p> <p>14</p> <p>15</p> <p>16</p> <p>17</p> <p>18</p> <p>19</p> <p>20</p>	<p>15</p> <p>349-16</p> <p>8</p> <p>9</p> <p>10</p> <p>11</p> <p>12</p> <p>13</p> <p>14</p> <p>15</p> <p>16</p> <p>17</p> <p>18</p> <p>19</p> <p>20</p>	<p>16</p> <p>350-15</p> <p>8</p> <p>9</p> <p>10</p> <p>11</p> <p>12</p> <p>13</p> <p>14</p> <p>15</p> <p>16</p> <p>17</p> <p>18</p> <p>19</p> <p>20</p>	<p>17</p> <p>351-14</p> <p>8</p> <p>9</p> <p>10</p> <p>11</p> <p>12</p> <p>13</p> <p>14</p> <p>15</p> <p>16</p> <p>17</p> <p>18</p> <p>19</p> <p>20</p>	<p>Setmana 50</p> <table border="1"> <tr> <th colspan="7">(11) NOVEMBRE 2011</th> <th colspan="7">(12) DESEMBRE 2011</th> <th colspan="7">(01) GENER 2012</th> </tr> <tr> <td>S.</td><td>Di.</td><td>Do.</td><td>Di.</td><td>Dv.</td><td>Ds.</td><td>Dg.</td> <td>S.</td><td>Di.</td><td>Do.</td><td>Di.</td><td>Dv.</td><td>Ds.</td><td>Dg.</td> <td>S.</td><td>Di.</td><td>Do.</td><td>Di.</td><td>Dv.</td><td>Ds.</td><td>Dg.</td> </tr> <tr> <td>44</td><td>1</td><td>2</td><td>3</td><td>4</td><td>5</td><td>6</td> <td>48</td><td>5</td><td>6</td><td>7</td><td>8</td><td>9</td><td>10</td><td>11</td> <td>1</td><td>2</td><td>3</td><td>4</td><td>5</td><td>6</td><td>7</td><td>8</td> </tr> <tr> <td>45</td><td>7</td><td>8</td><td>9</td><td>10</td><td>11</td><td>12</td><td>13</td> <td>49</td><td>12</td><td>13</td><td>14</td><td>15</td><td>16</td><td>17</td><td>18</td> <td>9</td><td>10</td><td>11</td><td>12</td><td>13</td><td>14</td><td>15</td> </tr> <tr> <td>46</td><td>14</td><td>15</td><td>16</td><td>17</td><td>18</td><td>19</td><td>20</td> <td>50</td><td>19</td><td>20</td><td>21</td><td>22</td><td>23</td><td>24</td><td>25</td> <td>16</td><td>17</td><td>18</td><td>19</td><td>20</td><td>21</td><td>22</td> </tr> <tr> <td>47</td><td>21</td><td>22</td><td>23</td><td>24</td><td>25</td><td>26</td><td>27</td> <td>51</td><td>26</td><td>27</td><td>28</td><td>29</td><td>30</td><td>31</td> <td>23</td><td>24</td><td>25</td><td>26</td><td>27</td><td>28</td><td>29</td> </tr> <tr> <td>48</td><td>28</td><td>29</td><td>30</td><td></td><td></td><td></td><td></td> <td>52</td><td>28</td><td>29</td><td>30</td><td>31</td><td></td><td></td><td></td> <td>30</td><td>31</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td> </tr> </table> <p> ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5 ☐ 6 ☐ 7 ☐ 8 ☐ 9 ☐ 10 ☐ 11 ☐ 12 ☐ 13 ☐ 14 ☐ 15 ☐ 16 ☐ 17 ☐ 18 ☐ 19 ☐ 20 ☐ 21 ☐ 22 ☐ 23 ☐ 24 ☐ 25 ☐ 26 ☐ 27 ☐ 28 ☐ 29 ☐ 30 ☐ 31 ☐ 32 ☐ 33 ☐ 34 ☐ 35 ☐ 36 ☐ 37 ☐ 38 ☐ 39 ☐ 40 ☐ 41 ☐ 42 ☐ 43 ☐ 44 ☐ 45 ☐ 46 ☐ 47 ☐ 48 ☐ 49 ☐ 50 ☐ 51 ☐ 52 </p> <p> ☐ Contactar amb ☐ Jacky agency ☐ Nova York ☐ Molt bé FANS! OK ☐ Molt bé FANS! OK ☐ Molt bé FANS! OK </p> <p> ☐ Notes / </p>	(11) NOVEMBRE 2011							(12) DESEMBRE 2011							(01) GENER 2012							S.	Di.	Do.	Di.	Dv.	Ds.	Dg.	S.	Di.	Do.	Di.	Dv.	Ds.	Dg.	S.	Di.	Do.	Di.	Dv.	Ds.	Dg.	44	1	2	3	4	5	6	48	5	6	7	8	9	10	11	1	2	3	4	5	6	7	8	45	7	8	9	10	11	12	13	49	12	13	14	15	16	17	18	9	10	11	12	13	14	15	46	14	15	16	17	18	19	20	50	19	20	21	22	23	24	25	16	17	18	19	20	21	22	47	21	22	23	24	25	26	27	51	26	27	28	29	30	31	23	24	25	26	27	28	29	48	28	29	30					52	28	29	30	31				30	31					
(11) NOVEMBRE 2011							(12) DESEMBRE 2011							(01) GENER 2012																																																																																																																																																				
S.	Di.	Do.	Di.	Dv.	Ds.	Dg.	S.	Di.	Do.	Di.	Dv.	Ds.	Dg.	S.	Di.	Do.	Di.	Dv.	Ds.	Dg.																																																																																																																																														
44	1	2	3	4	5	6	48	5	6	7	8	9	10	11	1	2	3	4	5	6	7	8																																																																																																																																												
45	7	8	9	10	11	12	13	49	12	13	14	15	16	17	18	9	10	11	12	13	14	15																																																																																																																																												
46	14	15	16	17	18	19	20	50	19	20	21	22	23	24	25	16	17	18	19	20	21	22																																																																																																																																												
47	21	22	23	24	25	26	27	51	26	27	28	29	30	31	23	24	25	26	27	28	29																																																																																																																																													
48	28	29	30					52	28	29	30	31				30	31																																																																																																																																																	

Dilluns 17 (01) Gener
Demòcrata
Tel St Pau Marçto 24!
Sandi trage!
Seix 3. ditions en claus i en Dani poden venir 3.-
Sandi OK

Dimarts 18 (01) Gener
En felicitat pel Nadal
TV3 OK
els matins amb i Agustí Villanueva
Lletis work

Dimecres 19 (01) Gener
nellot/OK
LA VANGUARDIA addicional
Dr. Fontembata
Dr. Pagan OK si
Guinet Catalunya Radio + Be Orada
Jane i Maria i família
Lina Ventura hi pon ve Selma upa

Dijous 20 (01) Gener
St Pau
12 d'amb OK

Divendres 21 (01) Gener
Ventura Pons diu que ve a veure OK
Tuncalibella Vicent Villatoro a TV3 cum un para de part de tot!
Dinan Luis Dani OK
Edward Bosch OK a veure 2 fills.
Can Faus
Lis de Joan Pordanu Carume MV a la 1

Dissabte 22 (01) Gener
Selma! Cervera! Forta.
Xavi Lila Farruà OK
Spate a casa
Luis Dani
Xavi Joan Roc Felas Fda. i 30+ catxatada!
Agusti Villatoro m'entra el
Sandi Premi! OK!

Primer Trimestre 2011
 del 17 de Gener al 23 de Gener
Setmana 3
 17 18 19 20 21 22 23
 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31
 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31
 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31

Notes
 @ Agustí molt bé!
 Carume
 Quico Li dia
 Kengi i filla Teutonem
 Joan i Anna
 i Xica Berti i Xic
 Santi Can Tamaris i dona
 Salvador Berito ens ve brossa
 i taxi!

Contactor amb
 St Pau Sintrom
 93 553 7152
 PS Marc Alvarus

Visitor - Fer
 Ka 553 0012029 13
 B8129
 Antoni Ricard Com.

UN ESCRIPTOR PREMIAT

Moltes persones són capaces de fer les coses bé, però només algunes són tan extraordinàries que reben premis. Hi ha molts esportistes, músics, metges, arquitectes, cantants o escriptors, però ben pocs sobresurten.

ESCENIFIQUEM EL LLIURAMENT D'UNS PREMIS

Cerca, entre els documents, dues cartes oficials amb el segell de la Generalitat. Llegiu-les en grup. Fixeu-vos en:

- ⇒ Quin premi va rebre Emili Teixidor el 1983? Qui li va entregar el premi? Per quin motiu va rebre'l?
- ⇒ Quin altre premi va rebre el 1992? Qui li va donar, aquest cop, el premi?
- ⇒ Quin dels dos premis, el de 1983 o el de 1992, creus que és més important?

A continuació, consulta la següent pàgina web sobre la Creu de Sant Jordi:

https://presidencia.gencat.cat/ca/ambits_d_actuacio/premis/creus-de-sant-jordi/

Amb el teu grup de treball, heu d'escenificar el lliurament de la Creu de Sant Jordi. Per fer-ho, us heu de repartir els rols següents:

- ⇒ Personatge 1: Emili Teixidor. Has de preparar un breu discurs d'agraïment per haver rebut el premi.
- ⇒ Personatge 2: President de la Generalitat. Has de preparar un breu discurs que expliqui perquè heu concedit la Creu de Sant Jordi el a Emili Teixidor. Pots fer servir les cartes oficials.

⇒ Personatge 3: Periodista del telenotícies. Has de preparar una breu entrevista a Emili Teixidor, que gravarà el personatge 4.

⇒ Personatge 4: Fotògraf. Has de fer tres fotografies dels millors moments de l'escenificació, i escriure un breu comentari per a cada fotografia.

ELS OBJECTES PERSONALS

Cerqueu les imatges dels objectes següents i mireu-les amb molta atenció:

⇒ Objecte número 6

⇒ Objecte número 11

⇒ Objecte número 18

⇒ Objecte número 27

Un d'aquests objectes és el **premi Crexells**, que l'escriptor va guanyar el 2003, per la novel·la *Pa negra*. Clica al següent enllaç, i llegeix el **segon paràgraf**, per saber què és el premi Crexells:

https://web.archive.org/web/20140711081157/http://crexells.ateneubcn.org/?page_id=9

Què pots saber d'Emili Teixidor a partir d'aquests objectes? Parleu-ne en grup i feu algunes deduccions:

Una forma rectangular amb cantons arrodonits i una línia puntejada verda, destinada a servir de plantilla per a les deduccions dels estudiants.

LES AGENDES PERSONALS

Fas servir l'agenda? Potser hi escrius les dates dels exàmens, els aniversaris d'alguns amics, les coses a fer...? Si algú pogués llegir la teva agenda, podria deduir alguna cosa de tu?

Emili Teixidor va conservar totes les agendes des de 1977 (tenia 45 anys) fins que va morir el 2012. Són 35 agendes plenes d'anotacions, 12775 dies de la seva vida. Ara podràs examinar dues pàgines del 2011, una de primers d'any, del 17 al 22 de gener, i una de finals d'any, del 12 al 17 de desembre.

FEM DE DETECTIUS

Fixa't en el **dissabte 17 de desembre de 2011**. Hi surt el nom d'una novel·la d'Emili Teixidor i, al costat, el nom d'una ciutat.

Quina és aquesta novel·la? I el nom de la ciutat?

Llegeix la informació sobre la novel·la que trobaràs en el següent enllaç. Fixa't, sobretot, en els dos paràgrafs finals:

<https://www.encyclopedia.cat/gran-encyclopedia-catalana/pa-negre>

Com es diu el director que va adaptar la novel·la d'Emili Teixidor al cinema?

Per què creus que Emili Teixidor va escriure a l'agenda el nom de la seva novel·la al costat del nom d'aquesta ciutat?

Aneu una mica enrere en el temps, a la setmana del **17 al 22 de gener de 2011**.

Hi ha algun nom que puguis reconèixer el **dimarts dia 18 de gener**?

El **dilluns dia 17** i el **dissabte dia 22 del gener** contenen el nom d'uns premis. Quin són aquests premis?

Podem comprovar si, efectivament, Emili Teixidor va guanyar algun d'aquests premis? Ves a la pàgina web següent i clica al 2011:

<https://www.academiadelcinema.cat/ca/premis-gaudi-ca>

Quins guardons va rebre *Pa negre*? Destaca'n algun.

Pots veure el tràiler de la pel·lícula aquí:

https://www.youtube.com/watch?v=_1FuF2lXVWY

Pots deduir on van anar Emili Teixidor i Agustí Villaronga el matí del **dimarts 18 de gener**? Per què creus que van anar-hi?

Mirant les pàgines de l'agenda, pots deduir alguns trets de la personalitat d'Emili Teixidor?

LA NOVA CAPUTXETA I EL VELL LLOP

En aquesta sessió faràs servir:

⇒ Portada a mà de “La nova caputxeta i el vell llop”

⇒ Dues pàgines de la revista *Tretzevents*, núm. 539, del 12 de maig de 1988

⇒ Primera pàgina del còmic *Lavínia 2016 o la guerra dels poetes*.

L

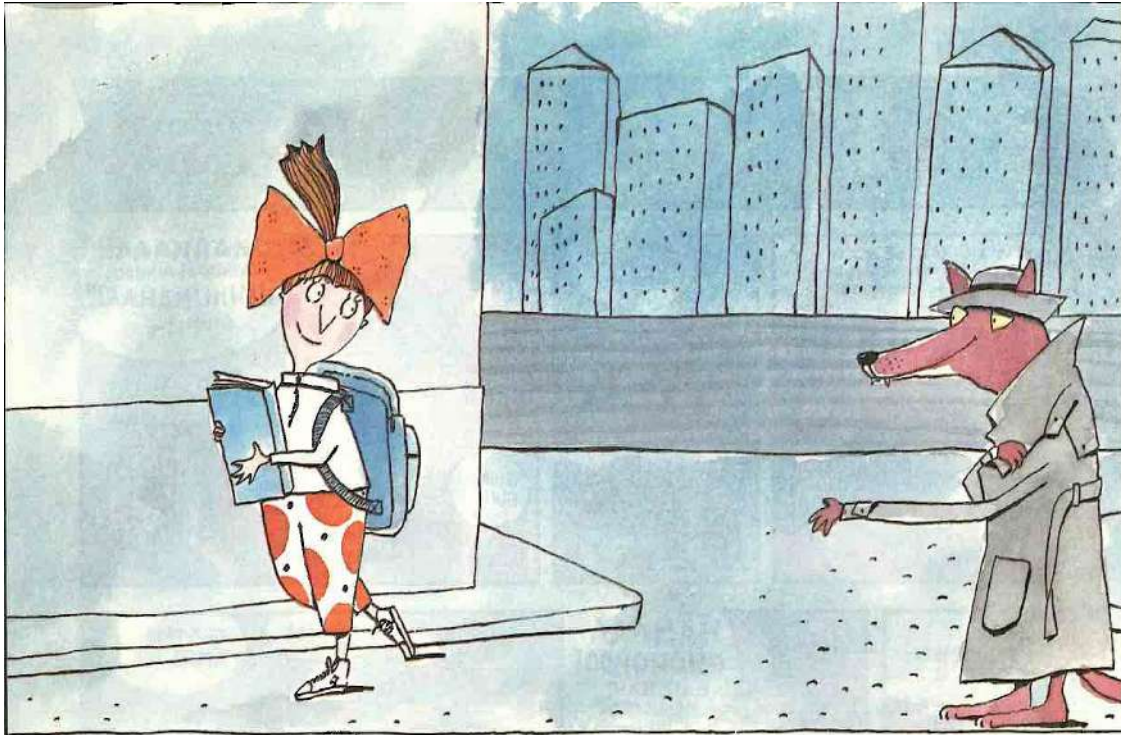
La nova caputxeta i el
vell llop

Trezevents

Nº 539

12-5-1988

ell

25
ANIVERSARI
1987-2012

Il·lustrat per Montserrat Ginesta

LA NOVA CAPUTXETA I EL VELL LLOP

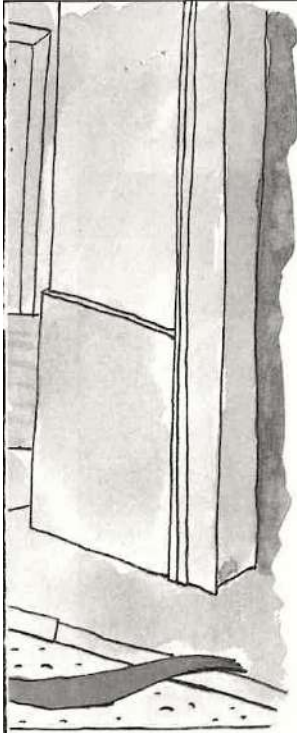
Emili Teixidor

La Nova Caputxeta Vermella és la néta de la vella Caputxeta, aquella que el llop va cruspir-se juntament amb el cistellet del berenar, quan passava pel bosc per anar a portar llaminadures i confits a la seva àvia. És una Caputxeta molt diferent de l'antiga. Aquesta és una noia moderna, que balla rocanrol i aprèn judo —ja és cinturó groc o blau o verd, ara no me'n recordo—, que lluita pels drets de la dona i vol ser —quan acabi els estudis— pilot d'aviació o enginyer industrial o totes dues coses.

Sap molt bé la història de la pàmfila de la seva àvia —la primera i genuïna caputxeta— i el llop astut, i, a casa, els seus pares li han explicat que vagi amb compte amb els llops, que encara en queden alguns, i que, naturalment, els llops autèntics i més perillosos no es presenten mai disfressats de llop, o sigui que no es presenten mai com a animals, sinó que semblen senyors o senyores, nois o noies, d'aparença amable i fins i tot atractiva.

I, sobretot, li han dit que la història del llop és una manera fàcil i divertida, un exemple podríem dir-ne, de posar en guàrdia les noietes i els noiets innocents contra els perills que els esperen a la jungla de la ciutat, el gran bosc urbà.

La Nova Caputxeta Vermella, la Novocap com li diuen a l'escola, no té por de res, però quan fa el camí,

cada dia, de casa a estudi, amb la cartera plena de llibres i de berenars, no es fia de ningú i no s'atura a parlar amb ningú, encara que li ofereixi un xiclet de menta o li demani quin autobús ha d'agafar per baixar fins al moll.

Però heus ací que un vespre trist i fosc, quan la Novocap tornava cap a casa, tota sola, en passar per un carreró especialment estret i solitari, va sentir que la cridaven des d'un portal llòbrec:

—Ep! Caputxeta! Caputxeta!

Ella va aturar-se i va mirar qui era. Era un llop de veritat, no un home-llop o un noi amb intencions de llop.

—Com saps el meu nom? —va demanar-li ella.

—És molt fàcil. Per als llops autèntics, com jo, totes les noies són caputxetes. A més, tu portes aquest llaç vermell al cap que sembla una caputxa.

—L'àvia me'l fa portar perquè no oblidí mai els perills del bosc. Què vols? No puc entretenir-me.

—Tinc gana iestic escurat. Ni cinc d'armilla. No podries pas deixar-me deu o vint duros per anar a fer un mossec?

—I ara! Els animals no feu més que pidolar. Si t'acontentes amb un crostó de pa que m'ha sobrat del berenar, és tot el que puc oferir-te.

—M'estimo més comprar-me'l jo, el pa. Vull diners.

—No en porto ni per agafar el metro. Per què et penses que vaig a peu?

—No m'ho crec.

—Doncs no t'ho creguis! Apa, adéu!

—Atura't, o et mossego les cames!

—Ui, quina por! Acosta't si t'atreveixes!

El llop se li va llançar al damunt, però la Novocap, amb un parell de claus de judo, el va tenir amorrat a terra en un segon. Aleshores, la noia, satisfeta, va posar-se a cridar:

—El llop! He vençut el llop!

Els pocs veïns del carreró van treure el cap per la finestra i algú va trucar a la policia, els bombers i la Creu Roja. En dos minuts la noia i el llop es van trobar voltats d'autoritats, de curiosos i de periodistes.

—És el llop que s'ha escapat del zoològic aquest matí —va dir un periodista.

—Es tracta d'un exemplar únic, dels que ja no en queden —va dir un estudiant de biologia.

—Una espècie en extinció, que no pot morir —va cridar un membre de l'Associació Protectora d'Animals i Plantes.

—No el podem deixar morir! —exclamava el president de la Lliga pels Drets dels Animals.

—Qui ha estat l'animal que ha ferit i posat en perill un ésser com aquest? —preguntava el secretari del Grup Ecologista «Els salvatges».

Totes les mirades van dirigir-se contra la Novocap que, avergonyida i plorosa, va confessar la seva acció.

—Un atemptat més contra la natura! —increpava un vocal del partit «No a la crueltat contra els animals».

—Venjança!

—Presó! Escarment! Càstig exemplar! —reclamaven els d'una colla que hi havien acudit amb el rètol «No maltracteu les bèsties».

La policia va haver de protegir la pobra noia. La van portar a Comissaria perquè la gent no li fes un cap nou. I, entre tots, van portar el llop estossinat a l'hospital d'urgències.

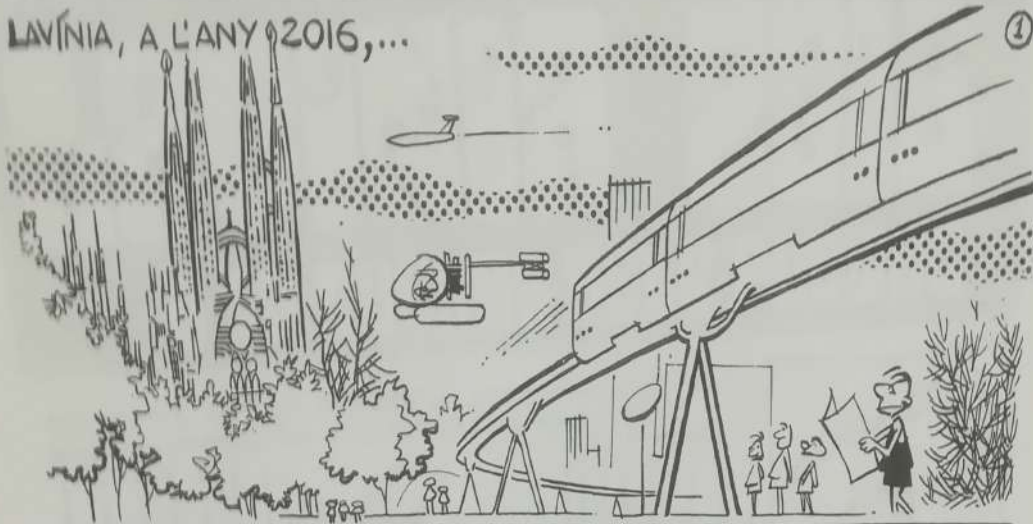
Quan la família va acudir a treure la Nova Caputxeta Vermella de les mans de la policia —després d'haver pagat una multa molt alta i de rebre la reprimenda del Comissari en Cap—, l'àvia va renyar la Novocap:

—Nena! Tant que t'ho havia advertit, que no et fiessis del llop!

LAVÍNIA 2016

LA GUERRA DELS POETES

LAVÍNIA, A L'ANY 2016,...

... S'HAVIA CONVERTIT EN UNA CIUTAT GOVERNADA PER LES DONES: UN MATRIARCAT.

GOVERNAVA LA CIUTAT LA BATLLESA MARIA AURÈLIA SEGONS LES CONSTITUCIONS: LA PELL DE BRAU, LES IRREALS OMEGUES I LES DECAPITACIONS.

LES PARAULES ESTAVEN PROHIBIDES. LA GENT ES COMPRENIA PER LA MIRADA. TOT EREN IMATGES: TELEVISIÓ I PUBLICITAT.

PERÒ, HI HAVIA UN PERILL: ALCUNS HOMES SÈGUIEN UTILITZANT LES PARAULES D'AMAGAT: ELS POETES

© 1977. Emili Teixidor & Enric Sic

SEGUIRÀ

LA NOVA CAPUTXETA I EL VELL LLOP

Com a periodista, Emili Teixidor va col·laborar en diverses revistes (*Oriflana*, *Tretzevents*, *Cavall Fort*), diaris (*Avui*, *Diari de Barcelona*) i mitjans audiovisuals (Catalunya Ràdio, TV3, Canal 33).

“La nova caputxeta i el vell llop” es va publicar a la revista *Tretzevents*, en el número 539, del 12 de maig de 1988.

ABANS DE LLEGIR

Treballeu el vocabulari del conte. Relaciona aquests mots amb les seves definicions. En acabar, comprova amb el teu grup si coincideix.

Confit	Fosc, tenebrós, sinistre
Pàmfila	Pobre, no tenir diners
Moll	Moneda abans de l'euro
Llòbrec	Matar a cops
No tenir ni cinc d'armilla	Port
Duro	Pinyó, ametlla o avellana, envoltat d'una capa de sucre endurida
Estossinar	Persona que no té sang, lenta, aturada, amb poca energia...

LECTURA

Lectura del conte en veu alta. És un conte breu, però amb detalls que són importants per anar més enllà de la història.

⇒ Si et toca llegir, fes-ho pausadament.

⇒ Si et toca escoltar, para-hi molta atenció.

Després parleu-ne entre tots, sense pressa.

PARLEM DEL CONTE

- ⇒ Què t'ha semblat el conte?
- ⇒ Hi ha algun fragment que t'hagi agradat o que t'hagi cridat l'atenció? Explica'l.
- ⇒ Qui et va explicar “La caputxeta vermella” per primera vegada?
- ⇒ Com és el nou personatge, la Nova Caputxeta? Quines característiques dona Teixidor a la Nova caputxeta?
- ⇒ Llegeix l'última frase del text: “L'àvia va renyar la Novocap: —Nena! Tant que t'ho havia advertit, que no et fiessis del llop!”. Comenta la frase de l'àvia.
- ⇒ A l'última part de conte, quan la caputxeta i el llop es troben envoltats de gent, la situació sembla que es torna irònica. Quina sensació tens dels diàlegs del final?
- ⇒ Comenta aquest fragment del conte:

La història del llop és una manera fàcil i divertida de posar en guàrdia les noietes i els noiets innocents contra els perills que els esperen a la jungla de la ciutat, el gran bosc urbà.

- ⇒ Els escriptors ens amaguen coses. En un moment del conte, la Novocap crida:

“— El llop! —He vençut el llop!”

Fa l'efecte que l'Emili Teixidor, bon lector, ens diu més coses del que sembla en aquesta frase. A *Terra baixa*, una obra de teatre molt coneguda, un clàssic de la literatura catalana, en Manelic, un dels protagonistes, diu: “—He mort el llop! —He mort el llop!”. Ep! La Novocap no diu exactament la mateixa frase, però els escriptors ja ho fan això de jugar amb les paraules.

Visualitzeu els últims 7 minuts de l'adaptació que va fer TV3 de l'obra de teatre (des de 1h 30' fins al final). En Manelic lluita amb en Sebastià, el dolent de l'obra. Un cop l'ha matat, en Manelic crida “—He mort el llop! —He mort el llop!”, i s'emporta la Marta a la terra alta. En el cas de l'obra de teatre, en Sebastià representa el llop.

<https://www.ccma.cat/tv3/alacarta/pellicules/terra-baixa/video/3678630/>

Figura 7. Cartell del Teatre Nacional de Catalunya.
Extret de <https://www.tnc.cat/en/3489>

COMPAREM

Emili Teixidor parteix de la literatura popular, d'un conte que tots coneixeu, oi? I què fa? Doncs el modernitza i el capgira, però amb uns personatges i unes situacions que us són molt familiars.

Treballeu en grup i anoteu en què coincideixen el conte popular i el d'Emili Teixidor i en què es diferencien.

Semblances:

Diferències:

Amb quina versió et quedes? Per quins motius?

CONCURS DE FINALS ALTERNATIUS

S'ha convocat un concurs per escriure finals alternatius de “La nova caputxeta i el vell llop”. Imagina un nou final i escriu-lo. Atenció! El desenllaç és una **part essencial** del text i, si el canvies, el conte pot prendre nous significats. Anima't a canviar-lo!

LA HISTÒRIA DE LAVÍNIA 2016: UN CÒMIC MASSA MODERN

Agafeu el document amb la imatge del còmic per treballar-lo.

El 1968, a la revista *Oriflama*, Emili Teixidor i Enric Sió, guionista i dibuixant, van començar a publicar el còmic *Lavínia 2016*. Heu de saber que...

- ⇒ La revista *Oriflama* es dirigia principalment als joves.
- ⇒ Es publicava un cop al mes.
- ⇒ El primer número és de 1961 i l'últim de 1977.
- ⇒ El maig de 1968 apareix per primer cop el còmic *Lavínia 2016 o la guerra dels poetes*.
- ⇒ Al cap de nou mesos, és a dir, després de nou números de la saga, es va decidir eliminar el còmic de la revista.
- ⇒ Els motius: *Lavínia 2016* va ser el primer còmic en català que s'atreveia a riure's de la cultura i la societat catalanes. Era massa modern i no va agradar gaire que la intenció del guionista i del dibuixant fos fer una caricatura dels polítics i escriptors de l'època.
- ⇒ Emili Teixidor va dir: “El sentit de l'humor del país no donava per més” i “Es comença per suprimir el somriure i s'acaba suprimint l'alegria de viure”.

Amb el teu grup, feu una ullada als dibuixos i responeu:

Us semblen moderns per ser de l'any 1968? Argumenteu la resposta tant si penseu que sí com si creieu que no.

Heu vist que els escriptors ens amaguen coses. Pregunta al teu professor què s'amaga darrere *La pell de brau*, *Les irrealis omegues* i *Les decapitacions* o qualsevol altre dubte que tinguis sobre el text de les bafarades.

T'AGRADEN ELS CÒMICS? I ELS MANGA?

Us han encarregat convertir “La nova caputxeta i el vell llop” en un còmic. Els membres del teu grup de treball heu de repartir-vos les tasques següents:

- ⇒ Pensar quantes vinyetes necessiteu per explicar la història.
- ⇒ Pensar el guió.
- ⇒ Redactar els diàlegs de les bafarades.
- ⇒ Pensar com dibuixareu cada personatge (t'has imaginat mai una caputxeta vermella en un manga?)

Amb tot això, ja podeu començar a crear el vostre còmic!

ANEM D'EXCURSIÓ: VISITA A LA UNIVERSITAT DE VIC I RUTA LITERÀRIA A RODA DE TER

En aquesta sortida, visitareu el Fons Emili Teixidor i la Biblioteca del campus de Miramarges de la Universitat de Vic. Després anireu cap a Roda de Ter, on va néixer l'escriptor.

A la Sala Emili Teixidor, us ensenyaran els documents originals que heu treballat a l'aula, els objectes i la biblioteca personal de l'escriptor, que inclou tots els llibres que va escriure.

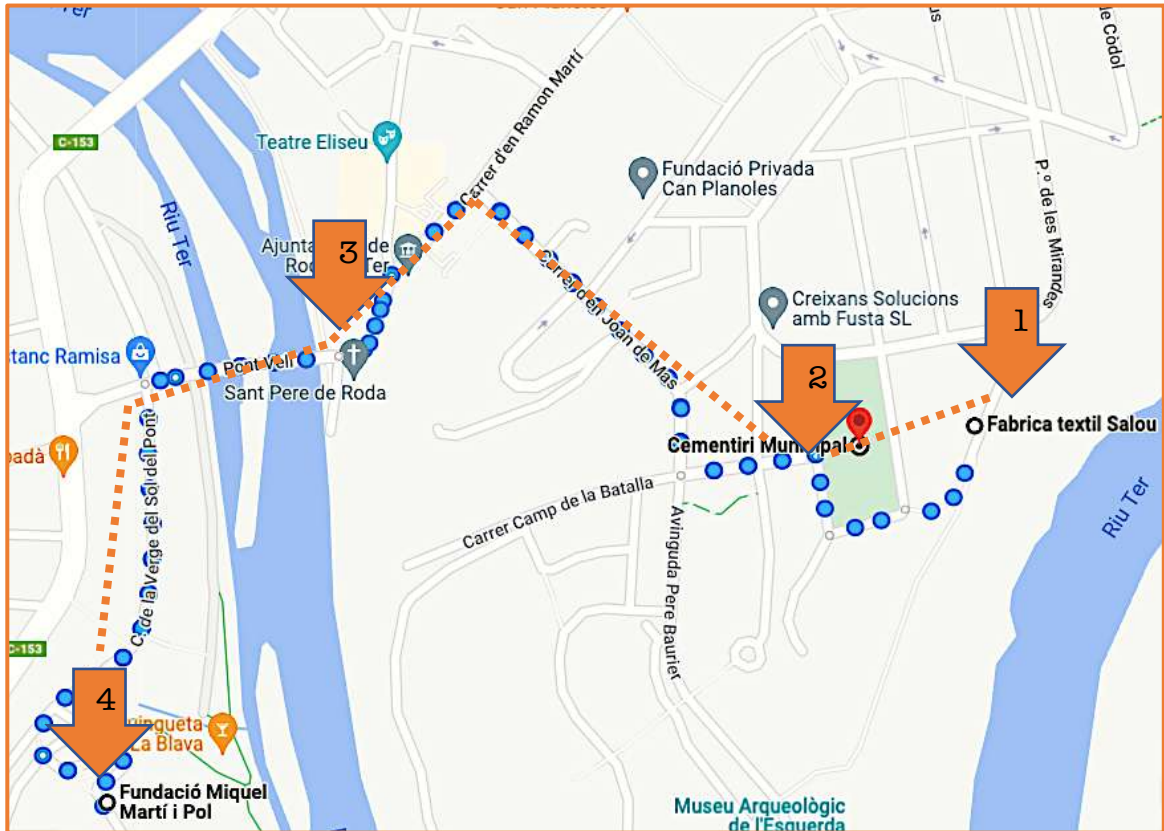
Espai Emili
Teixidor

RUTA LITERÀRIA PER RODA DE TER

Per poder fer bé la ruta literària és necessària la col·laboració de tota la classe. Aquest és el llistat de tasques que s'han de repartir:

- ⇒ 7 alumnes llegireu els textos introductoris de les parades de la ruta literària.
- ⇒ 8 alumnes llegireu els textos d'Emili Teixidor i de Miquel Martí i Pol.
- ⇒ 2 alumnes tindreu el mapa detallat de l'itinerari i guiareu el grup.
- ⇒ 4 alumnes us encarregareu d'organitzar el grup quan arribem a cada parada, situant el grup en rotllana i demanant silenci abans de començar les lectures.
- ⇒ 4 alumnes us encarregareu de gravar la ruta i fer fotografies.

Itinerari

Recorregut: es tracta d'un recorregut curt i fàcil, d'uns 2km, pels carrers de Roda de Ter.

- 1) Mirador de la fàbrica tèxtil de la Colònia Salou
- 2) Cementiri municipal de Roda de Ter
- 3) Parròquia de Sant Pere de Roda
- 4) Fundació Miquel Martí i Pol

Punt d'inici: fàbrica tèxtil de la Colònia Salou

Lector 1

A mitjan segle XIX es van començar a aixecar fàbriques tèxtils al voltant del riu Ter, com la que tenim aquí davant. Aquestes fàbriques tan antigues han estat funcionant fins fa ben poc. Després de la Guerra Civil, les fàbriques donaven feina a milers de dones, que treballaven per torns: el torn del matí, el de la tarda i el de la nit. Començaven a treballar ben joves, quan tenien catorze anys, i havien d'anar a peu des dels seus pobles fins a la fàbrica, sovint a més d'una hora de camí. Això vol dir que, a les hores diàries de treball a la fàbrica, havien de sumar-hi una hora més d'anada i una altra de tornada fins a casa seva.

Lector 2

La gent de Roda coneix el cas de les noies degollades del Cós, una història que s'ha anat transmetent oralment de pares a fills, i que fa referència a un crim macabre que va succeir quan un grup d'aquestes noies tornava de la fàbrica cap a casa. Emili Teixidor va inspirar-se en aquest succés per escriure el conte "Ara ja no canten", que forma part del llibre *Sic Transit Glòria Swanson*. Escoltem-ne un fragment:

Figura 9. Vista de la fàbrica tèxtil de la Colònia Salou.
Extret de <https://www.google.com/maps>

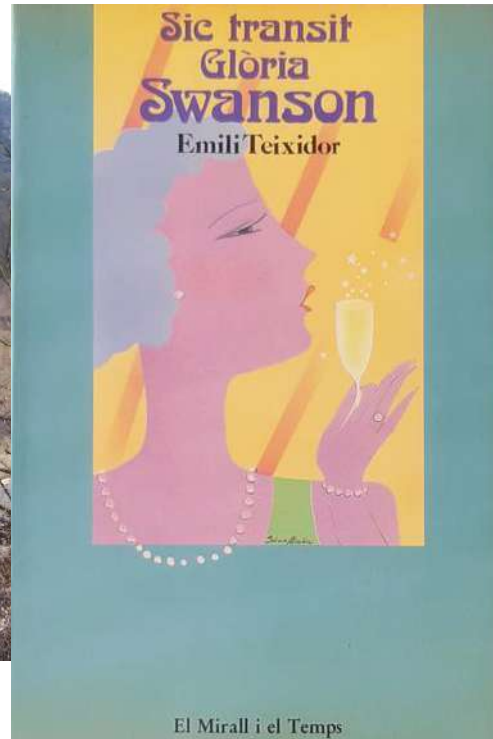

Figura 10. Portada edició 1986.

Fragment 1

Lector 3

“Quan van muntar la primera fàbrica de teixits, allà baix al Molí de la Coromina, que la fàbrica que hi ha ara en diuen així, la Coromina o El Molí, perquè abans hi havia hagut un molí de veritat que pertanyia a una masia de nom la Coromina, venien a treballar dones i noies dels pobles de la vora, de les rodalies, de tota la comarca. De Folgueroles, de Calldetenes, de Sant Julià de Vilatorrada, i fins i tot alguna de Vic, però de Vic poques perquè ja hi havia les indústries dels pellaires. La majoria eren de Folgueroles. Venien a peu, treballaven al torn de la tarda, s’hi posaven a les dues i plegaven a les onze. Portaven un cabasset amb la beguda i el sopar. Passaven pel camí que va per l’ermita de Sant Jordi, per Sant Francesc s’hi moria, pel Mas Roig, pel Reguer Xic, per Serrabou i pel Cós, fins al Ter.

Lector 4

Eren ben fetes, treballadores i dispostes. El jovent els cantava una cançó que deia:

«*Les noies de Folgueroles
són guapes i ballen bé...*»

Una nit, a la tardor, quan feia poca estona que havien emprès el camí, se les sentia cantar per allà al Cós i de sobte es féu un silenci i no arribà ni una veu més. La gent ho trobà molt estrany, però, és clar, potser el vent bufava d’un altre cantó o, qui sap, elles havien resat el rosari en lloc de cantar les avemaries. A les dotze encara no havien arribat a casa, a quarts d’una no se sentia res pel camí de Folgueroles, i a la una sortiren un grup d’homes a veure si les trobaven.

Totes les noies degollades, els vestits xops de sang, els cabassos llençats per ací per allà, estaven sobre les lloses del camí, al trencant del Cós”.

Segona parada: cementiri municipal de Roda de Ter

Lector 5

La primera novel·la que va escriure Emili Teixidor per al públic juvenil va ser *El soldat plantat*. La narració explica la història de l'Andreu, un noi que viu en un poble ocupat per un exèrcit invasor. Només començar la narració, sabem que arriba un tren ple de cadàvers al poble, però que alguns supervivents han aconseguit escapar. Són onze fugitius, deu nois i una noia, que acabaran rebent l'ajuda de l'Andreu per unir-se a l'exèrcit de la resistència, un exèrcit liderat per Roger Trencavel que s'amaga a les muntanyes i que lluita contra els invasors. Ara escoltarem un fragment de la novel·la. On creieu que es van amagar els fugitius? Us heu fixat on som?

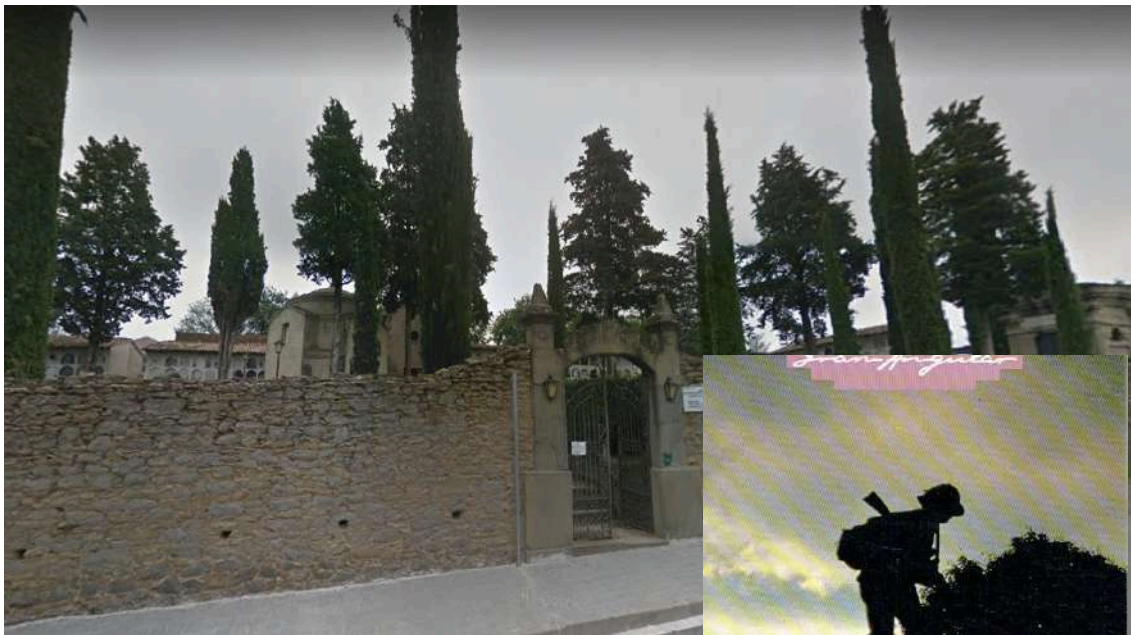

Figura 11. Entrada del cementiri de Roda de Ter.
Extret de <https://www.google.com/maps>

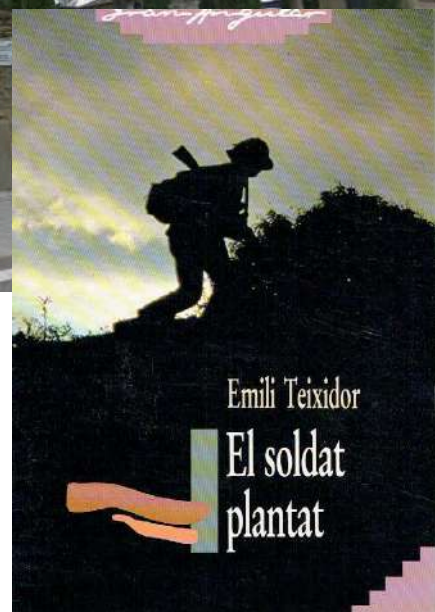

Figura 12. Portada edició 1989.

Fragment 2

Lector 6

“La por de la gent del poble es convertí en esglai quan es van assabentar que els fugitius s’havien instal·lat al cementiri, entre els xiprers, als nínxols buits, per passar-hi la nit; era l’únic aixopluc que havien trobat. I l’endemà l’esglai es va tornar esverament quan van saber que el grup de fugitius, en lloc de continuar camí enllà, cap a un altre poble, es plantava al cementiri com si fos a casa seva. Els fugitius havien trobat uns quants arbres fruiters, unes cireres d’arboç, mores, nous, pomes, i d’això vivien. Els dies passaven i ells no abandonaven el cementiri. Però la gent del poble estava massa espantada per les notícies que els exèrcits invasors s’acostaven, per reaccionar davant la usurpació del lloc reservat als seus morts. L’horitzó s’il·luminava com quan hi ha llampecs, se sentien canonades com trons, i les muntanyes quedaven tapades per un teló de polseguera.

Lector 7

Per fi entraren els invasors al poble, amb els uniformes verds, damunt els tancs, alçant les armes cap al cel. El General va cridar les autoritats del poble i va voler saber uns quants detalls sobre la població i els seus habitants. Ningú no li va gosar dir res de la gent refugiada al cementiri. Ningú no li’n va parlar, com si no existissin. Tenien por que el General els fes retret d’alguna cosa, de no haver-los foragitats, d’haver-los donat un bocí de pa.

Lector 8

I aquella mateixa nit, quan els soldats dormien a les escoles convertides en casernes, i els oficials a la fonda i a casa dels importants de la població, heus aquí que els refugiats del cementiri baixaren silenciosament al poble, prengueren les armes que guardaven els invasors en un magatzem, i atacaren les escoles plenes de soldats”.

Tercera parada: parròquia de Sant Pere de Roda

Lector 9

Emili Teixidor, quan era un nen, va anar a l'Escola Parroquial de Roda de Ter. L'escola era molt petita, una escola rural amb pocs alumnes. Però la principal diferència amb la vostra escola no és si era petita o gran, sinó com eren els mestres i com era l'educació l'any 1940. Potser els vostres avis us han explicat alguna història de quan ells anaven a l'escola, o us han dit si els mestres que tenien eren molt estrictes.

Lector 10

Emili Teixidor també va fer servir els records de l'escola per inspirar-se en alguns fragments de les seves novel·les. Per exemple, a *Pa negre* surt un mestre, el senyor Eladio Madern, que és un dels personatges rellevants de la novel·la. Ara escoltarem un fragment de *Pa negre*, que explica com era aquest mestre.

Figura 13. Portada edició 2004.

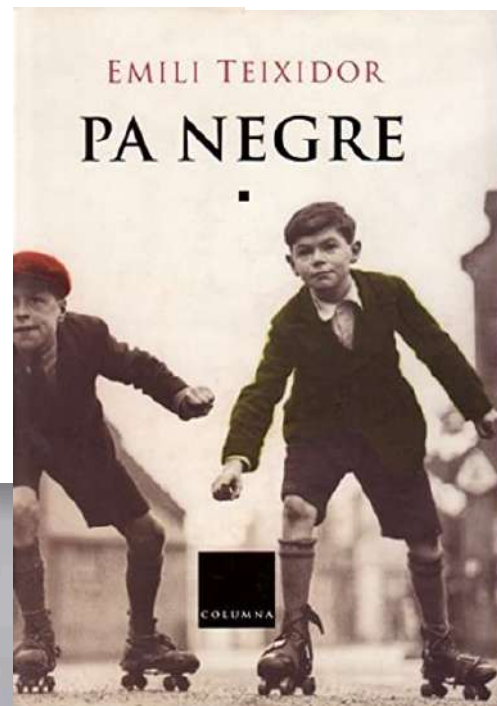

Figura 14. Centre parroquial de Roda de Ter.
Extret de <https://www.google.com/maps>

Fragment 3

Lector 11

“El mestre de la Novíssima, Don Eladio Madern, el senyor Madern, contràriament al que feia el vicari de l’escola parroquial del poble no pegava mai a ningú, ni tan sols tenia punter —nosaltres li dèiem puntero— com el que tenia el vicari per clavar cops a les mans o a la punta dels dits fent pinya. El senyor Madern era amable i es notava molt quan explicava una lliçó que li agradava o quan ho feia per obligació o per força. Ell ens encarregava feines com resoldre problemes, omplir els quaderns de bona calligrafia —la lletra redondilla, la lletra gòtica, la lletra anglesa..., una dotzena d’estils diferents apreníem— o fer dictat, mentre ell jugava als escacs. Cada dia, però, dedicava una hora a explicar alguna cosa, la majoria de vegades lliçons d’història i s’entusiasmava amb els grecs i els romans, sobretot amb Alexandre el Gran, Pèricles, Juli Cèsar i Cèsar August”.

Punt final de la ruta: Fundació Miquel Martí i Pol

Lector 12

Som davant la Fundació Miquel Martí i Pol, poeta nascut a Roda de Ter i amic d'Emili Teixidor. De petits, Miquel Martí i Pol i Emili Teixidor van anar junts a la mateixa classe, tot i que es portaven uns tres anys de diferència. L'Escola Parroquial que hem vist a la parada anterior només tenia dues classes, la de petits i la de grans, i es barrejaven nens d'edats diferents. Miquel Martí i Pol es va quedar a Roda de Ter tota la vida, però Emili Teixidor va anar a viure a Barcelona de ben jove. Tot i així, la seva amistat va continuar tota la vida. De fet, Miquel Martí i Pol va compondre un poema en honor al seu amic que es titula "Goigs inèdits en llaor de l'Emili Teixidor".

Lector 13

El que llegirem, però, és un fragment d'un altre poema, que porta per títol "Capfoguer". Els versos expressen la necessitat i la voluntat d'escriure. Fer versos és el que dona sentit a la vida del poeta. Miquel Martí i Pol i Emili Teixidor eren amics, però també compartien la passió per la literatura.

Figura 15: Extreta del FET-UVic-UCC. Caixa 9. I3/C1/C2. R54_002

Fragment 4

Lector 14

“Demano poc, demano poca cosa.
Només poder treballar com fins ara,
respectuós amb l'ordre que estableixen
discretes lleis d'antiga procedència.
Compondre versos m'omple, m'allibera.
També llegir, i algunes altres coses
del tot banals, del tot quotidianes.

Lector 15

Demano poc, i encara menys tal volta
hauré de demanar quan els anys posin
foscos accents damunt la pell cansada.
Llavors, potser, solament amb escriure
ja en tindrè prou. Hi penso i no m'espanta.
M'ho imagino sense gens d'angoixa.
La solitud per tota companyia”.

EL TEMPS ÉS UNA SÍNDRIA

En aquesta sessió faràs servir:

⇒ Portada a mà d'“El temps és una síndria”

⇒ Dues pàgines de la revista *Tretzevents*, núm. 500, del 29 de setembre de 1986

⇒ Conte original mecanoscrit (3 fulls)

⇒ Pàgina 12 del manuscrit de *L'ocell de foc*

u
El temps és una sindria y

Tietzevants

nº 500

29.9.1986.

EL TEMPS ÉS UNA SÍNDRIA

Emili Teixidor

—Demà serà un altre dia! —deia sempre, en acomiadar-se, el professor Exactus, que venia cada dia feiner a donar-me classe particular de mates.

Fins que un dia, en tornar de vacances d'estiu, el primer dia d'anar a estudi, vaig descobrir que el professor Exactus no tenia raó, que gairebé tots els dies eren iguals i l'endemà no era mai un altre dia, sinó el mateix o bé una *cosa* diferent, però no un dia, i que el temps no era un calendari ni un rellotge. El temps era una síndria.

Anem a pams i comencem pel bon començament. Aquell matí de tornar a estudi, en llevar-me, va resultar que a la mare se li havia parat el rellotge i no sabia quina hora era. El pare era fora, de viatge, i amb el rellotge parat, la mare i jo anàvem desorientats.

—Obre la ràdio o la tevè —vaig dir jo—. Sempre toquen quarts i hores.

—Mai no toquen ni quarts ni hores! —protestà ella. I, efectivament, només tocaven música roc.

—Truca al 093, el servei horari telefònic...

Però el telèfon, en lloc de dir l'hora, només repetia com un lloro:

—El temps és una síndria! El temps és una síndria! El temps és una síndria!...

—Quina barra! —cridava la mare—. No hi ha dret! Protestaré...! Això sembla el dia dels innocents!

No havíem tocat el calendari des del dia, mesos enrera, que havíem marxat a estiuejar, i no ens recordàvem si era dilluns o dijous.

—Com ho farem? —frissava jo.

Vam sortir al carrer per demanar l'hora als vianants, però tothom anava atrafegat i només ens contestaven de pressa:

—És d'hora!

—És tard! Vosaltres fareu tard també!

—Encara hi ha temps!

La mare estava indignada:

—Anem a protestar a l'oficina del Síndic de Greuges!

Però corrent cap al despatx del Síndic, vam passar pel davant d'una verduleria tota plena de síndries, amb un rètol que deia: «Verduleria Cronos. Fruita del temps.»

—Ai carat! —va aturar-se la mare, sorpresa—. Aquesta sí que és bona!

I tant sí com no va voler entrar-hi. El verduler era un home vell, amb barba i tot, i cara de set déus.

Portava una bata que semblava una túnica i era alt i cepat com un gegant.

Quan la meua mare li va demanar l'hora, el verduler Cronos va agafar una síndria, la va sospesar una estoneta i després va dir:

—Aquesta havia d'estar a punt avui a primera hora. Us la podreu menjar a l'hora de dinar. Ja és madura.

—Però... jo volia saber el temps... —la mare estava desconcertada.

—Ui —es gratava la barba el vell—. Cada fruita té el seu, de temps. Mireu tota aquesta renglera de síndries: la més petita estarà demà, la més verda en té per tres dies; la grossa, vuit dies... Jo compto el temps per síndries...

—El temps és una síndria!

—Exacte, senyora! Això mateix diu la meua germana Rea, que treballa a la telefònica; al servei horari, precisament... Aquí venem síndries i ens les mengem com si ens empasséssim el temps que han trigat a fer-se. Aquí són tres quarts de síndria, mig grill de taronja o la pera en punt!...

Vaig arribar a l'escola amb el temps just. La mare va quedar-se a la verduleria Cronos parlant amb l'amo. En tornar a casa, cap al tard, vaig trobar-la menjant-se una síndria amb tot el delit del món.

—Mare!... A mi sempre em renyes si menjo entre hores! I ara tu...!

—És que fins avui no havia descobert que m'agradaven les síndries... Es veu que encara no m'havia arribat el temps. Per a mi aquest serà l'any de les síndries.

—El vell de la verduleria t'ha ensibornat!

—M'ha ensenyat moltes coses. Per exemple, a partir d'avui llegiré més els clàssics: Ausiàs March, Ramon Llull, Verdaguer...

—Per què?

—Perquè tenen més síndria..., vull dir que tenen més temps per empassar-te, són més madurs...! Ai, no sé com explicar-ho!... He de tornar a cal Cronos perquè em digui més coses...

El resultat d'aquelles visites va ser que la mare o jo vam començar a parlar del mes dels melons i la setmana dels préssecs, el temps de les cireres i les pomes de la tardor, de la setmana dels set diumenges —si era festa tots els dies— i a transformar els dies de la setmana en dillunàtic, dimars-i-muntanyes —si hi havia excursió—, divertit, dijous-amb-botifarra, difícil, distret, diumengepostres o bé diumenjar-ròs-a-la-cassola, segons...

I així, quan el professor Exactus deia:

—Demà serà un altre dia!

La mare i jo pensàvem: «Potser sí o potser no, ja ho veurem. Depèn de si trobem una síndria a punt.» I és que el professor Exactus no sabia encara que la descoberta d'una síndria —o d'alguna altra fruita del temps— és l'única cosa que fa uns dies diferents dels altres i dignes de recordança. Encara no s'havia topat amb el vell Cronos, que li ensenyés a triar els millors moments i a mastegar-los al nostre gust.

Il·lustrat per Fina Rifà

EL TEMPS ES UNA SINDRIA

Emili Teixidor

- Demà serà un altre dia! - deia sempre, en acomiadar-se, el professor Exactus, que venia cada dia reiner a donar-me classe particular de mates.

Fins que un dia, en tornar de vacances d'estiu, el primer dia d'anar a estudi, vaig descobrir que el professor Exactus no tenia raó, que gairebé tots els dies eren iguals i ~~l'endemà~~ no era mai un altre dia, sinó el mateix o bé una cosa diferent, però no un dia, i que el temps no era un calendar ni un rellotge. El temps era una sindria.

Anem a pams i comencem pel bon començament. Aquell matí de tornar a estudi, en llevar-me, va resultar que a la mare se li havia parat el rellotge i no sabia quina hora era. El pare era fora, de viatge, i amb el rellotge parat, la mare i jo anàvem desorientats.

- Obre la ràdio o la tele - vaig dir jo -. Sempre toquen quarts i hore

- Mai no toquen ni quarts ni hores! - protestà ella. I, efectivament, només tocaven música roc.

- Truca el 092, el servei horari telefònic...

Però el telèfon, en lloc de dir l'hora, només repetia com un lloro:

- El temps és una sindria! El temps és una sindria! El temps és una sindria!...

- Quina barra! - cridava la mare -. No hi ha dret! Protestaré...! Això s'ha de celebrar el dia dels innocents!

No havíem tocat el calendari des del dia, mesos enrera, que havíem marxat ~~l'estiu~~ a estiuajar, i no ens recordàvem si era dilluns o dijous.

- Com ho farem? - frissava jo.

Vam sortir al carrer per demanar l'hora als vianants, però tothom anava atrafegat i només ens contestava de pressa:

- És d'hora!

- És tard! Vosaltres fareu tard també!

- Encara hi ha temps!

La mare estava indignada:

- Anem a protestar a l'oficina del Síndic de Greuges!

Però corrent cap al despatx del Síndic, vam passar pel davant d'una verduleria tota plena de sindries, amb un rètol que deia: "Verduleria Cronos Fruita del temps".

- ¡Ai carat! - va aturar-se la mare, sorpresa -. Aquesta sí que és bona

I tan sí com no va voler entrar-hi. El verduler era un home vell, amb barba i tot, i cara de set déus. Portava una bata que semblava una túnica i era alt i cepat com un gegant.

Quan la meva mare li va demanar l'hora, el verduler Cronos va agafar una síndria, la va sospesar una estoneta y després va dir:

- Aquesta havia d'estar a punt avui a primera hora. Us la podreu menjar a l'hora de dinar. Ja és madura.

- Però...jo volia saber el temps...- la mare estava desconcertada.

- Ui! - es gratava la barba el vell -. Cada fruita té el seu de temps. Mireu tota aquesta renglera de síndries: la més petita estarà demà, la més verda en té per tres dies, la grossa vuit dies...Jo compto el temps per síndries...

- El temps és una síndria!

- Exacte, senyora! Això mateix diu la meva germana Rea, que treballa a la telefònica; al servei horari, precisament... ~~Ací venem síndries~~ ~~Ací venem síndries~~ i ens les menjem com si ens empasséssim el temps que han trigat a fer-se. Ací són tres quarts de síndria, mig grill de taronja o la pera en punt!...

Vaig arribar a l'escola amb el temps just. La mare va quedar-se a la verduleria Cronos parlant amb l'amo. En tornar a casa, cap al tard, vaig trobar-la menjant-se una síndria amb tot el delit del món.

- Mare!...A mi sempre em renyes si menjo entre hores! I ara tu...!

- És que fins avui no havia descobert que m'agradaven les síndries.. És veu que encara no m'havia arribat el temps. Per a mi aquest serà l'any de les síndries.

- El vell de la verduleria t'ha ensibornat!

- M'ha ensenyat moltes coses. Per exemple, a partir d'avui llegiré més els clàssics: Ausiàs March, Ramon Llull, Verdaguer...

- ¿Per què?

- Perque tenen més síndria...vull dir que tenen més temps per empassar-te, són més madurs...! Si, no sé com explicar-ho!... He de tornar a cal Cronos perquè em digui més coses...

El resultat d'aquelles visites va ser que la mare o jo vam començar a parlar del mes dels melons i la setmana dels préssecs, el temps de les ci-

reres i les pomes de la tardor, de la setmana dels set diumenges - si era festa tots els dies - i a transformar els dies de la setmana en dillunàtic, dimar*í*-i-muntany*é*s - si hi havia excursió -, divertit, dijous-amb-butifarra, difícil, distret, diumengepostres o bé diumenjarròs-a-la-casso-la, segons...

I així, quan el professor Exactus deia:

- Demà serà un altre dia!

La mare i jo pensàvem: "Potser sí o potser no, ja ho veurem. Depèn de si trobem una síndria a punt". I es que el professor Exactus no sabia encara que la descoberta d'una síndria - o d'alguna altra fruita del temps - és *la* única cosa que fa uns dies diferents dels altres i dignes de recordança. Encara no s'havia topat amb el vell Cronos que li ensenyés a triar els millors moments i a mastegar-los al nostre gust.

Emili Teixidor

si jo no puc, compon un sirventès contra aquest mallamp de bandoler...

I després, advertí al Cavaller Salvatge i a la Soldadera:

- Si us pregunten on ~~tenim~~ ^{tenim} el ~~o~~ vailet, direm que s'ha escapat amb l'escaridor d'ocells i entesos? Que no l'hem vist en tot el dia, que ha fugit, que ha volat... ~~l'ocell~~ L'ocell de foc ha volat i entesos?

~~En van aturar les arrels~~
El tronc d'una alzina em va aturar. Vaig ~~agafar-me~~ ^{agafar-me} darrera d'una mata de boix grèvol, des d'un lloc ^{on no podien veure} ~~on no podien veure~~. ~~Jo~~ ^{Jo}, en canvi, si aparava ^{una mica de branca} ~~les mans~~, veia el Cec i el Cavaller Salvatge i la joglaressa Matilde, aturats al camí, i els cavalls que arribaven i els ~~encarclaven~~ ^{encarclaven}, com per fer-los presoners.

3 La ferida
El colom de sasag

Els cavallers em ~~van~~ ^{van} ~~agafar~~ ^{agafar} tots encaputxats i amb ne capa virolada. Així que tingueren encarclats a la colla del Cec de Cabrera, una veu ^{demanà} ~~preguntà~~:

- On és el vailet?

~~La joglaressa Matilde servava les mans del Cec~~, perquè amb la gressa i el moviment dels cavalls, no trontollés. El Cavaller Salvatge tenia l'os de l'Infern agafat pel coll i l'amanyagava. La mateixa veu, dura i fosca, repetí:

- ¿On s'ha ficat el joglairet que veia amb vosaltres? El Cec de Cabrera ~~tenia~~ ^{tenia} algava el cap i el movia, tot Tremolós, a banda i banda, com si ~~tenia~~ ^{s'adonés dels} moviments dels encaputxats i es fes càrrec, lentament, del qui passava.

- ¿Qui sou? ¿Qui voleu de nosaltres? - respongué el Cec, ferm.

- Volem l'Ocell de Foc, i de pressa! - exigí ^{el que} ~~el~~ portava la veu cantant, cada cop més ferreny.

- Som uns pobres joglars, que no fem cap mal a ningú... - mormolà la Soldadera.

- El viscompte de Peguera i molts altres barons i gentilshomes ens coneixen i aprecioen el nostre art - explicà el Cec, sense afluixar la veu -. El Castell de Peguera és el darrer lloc on han gaudit de les nostres cançons i danses i acrobàcies. Si ens feu algun

EL TEMPS ÉS UNA SÍNDRIA

“El temps és una síndria” es va publicar a la revista *Tretzevents*, en el número 500, del 29 de setembre de 1986.

Per fer aquesta sessió, us heu de desplaçar a la **biblioteca de l'institut**.

ABANS DE LLEGIR

Treballeu el vocabulari del conte. Relaciona aquests mots i expressions amb les seves definicions. En acabar, comprova amb el teu grup si coincideix.

Anar a estudi	Desig
No tocar ni quarts ni hores	Corpulent, fort
Frisar	Ai caram!, Ostres!, Ves per on!
Ai carat!	Dir coses sense sentit, estar boig
Fer cara de set déus	Anar a l'escola o a l'institut
Cepat	Enganyar, estafar
Delit	Impacientar-se
Ensibornat	Fer cara de pocs amics, estar seriós

QUÈ ÉS UN CLÀSSIC?

Cap al final del conte, la mare diu: —Per exemple, a partir d'avui llegiré més els clàssics: Ausiàs March, Ramon Llull, Verdaguer...

Un clàssic és un llibre que ha passat a la història, que per més anys que passen, tothom el coneix i molta gent el llegeix. Un autor clàssic és el mateix. Són aquells escriptors que passen a la història perquè han escrit llibres extraordinaris. Els noms que surten a la frase de la mare, Ausiàs March, Ramon Llull o Verdaguer, són autors clàssics de la literatura catalana.

⇒ Coneixes algun altre autor clàssic de la literatura catalana?

Aprofitant que avui sou **a la biblioteca de l'institut**, aixeca't, ves cap als prestatges i descobreix quins autors clàssics hi ha a la biblioteca del centre. Un cop hagis revisat uns quants títols, agafa un llibre que pensis que és un clàssic. Després el presentareu a la classe i el professor us confirmarà si ho és.

DOS PERSONATGES: CRONOS I REA

Qui són Cronos i Rea? Cerca-ho a la Viquipèdia i anota-ho al requadre.

<https://ca.wikipedia.org/wiki/Cronos>

[https://ca.wikipedia.org/wiki/Rea_\(mitologia\)](https://ca.wikipedia.org/wiki/Rea_(mitologia))

LECTURA

Lectura del conte en veu alta. És un conte breu, però amb detalls que són importants per anar més enllà de la història.

⇒ Si et toca llegir, fes-ho pausadament.

⇒ Si et toca escoltar, para-hi molta atenció.

Després parleu-ne entre tots, sense pressa.

PARLEM DEL CONTE

- ⇒ Quina sensació has tingut en acabar el conte?
- ⇒ Què és exactament aquest conte? Té sentit? O és només un joc de paraules?
- ⇒ Què sap el vell Cronos que no sap l'altra gent? Què li ensenya el vell Cronos a la mare?
- ⇒ Estaries d'acord que a l'últim paràgraf "la descoberta d'una síndria" vol dir "la descoberta d'un llibre"? Quina interpretació fas de l'últim paràgraf?
- ⇒ Juga amb les paraules: si el profe de mates es diu Exactus, el de català es podria dir, per exemple, _____? I el de música? I el de biologia? I el socials? Inventa noms pels profes de les matèries que tens.
- ⇒ Juguem a fer un sil·logisme:

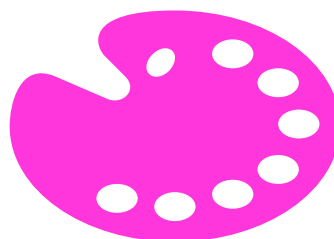
El temps és una síndria.
Els clàssics tenen molt de temps.
Els clàssics tenen més _____.

Si A és igual a B
Si C és igual a A
Llavors, C és igual a B

FEM D'IL·LUSTRADORS

El conte publicat a *Tretzevents* va acompanyat d'una il·lustració. Això vol dir que un dibuixant ha llegit el conte, n'ha triat una part concreta i l'ha representada tal com se la imagina.

Ara et toca a tu fer d'il·lustrador. Selecciona el moment del conte que et cridi més l'atenció i fes volar la imaginació. En acabat, exposarem les il·lustracions de tota la classe!

Manuscrit = mà + escrit = escrit a mà

Mecanoscrit = mecano + escrit = escrit a màquina
(amb màquina d'escriure)

⇒ Agafeu el mecanoscrit original del conte “El temps és una síndria” i la pàgina del manuscrit de *L'ocell de foc*.

⇒ A la vegada, també heu de tenir a mà la versió del conte que es va publicar a la revista *Tretzevents*, i mirar la imatge de la pàgina 23 de *L'ocell de foc* que trobaràs a continuació.

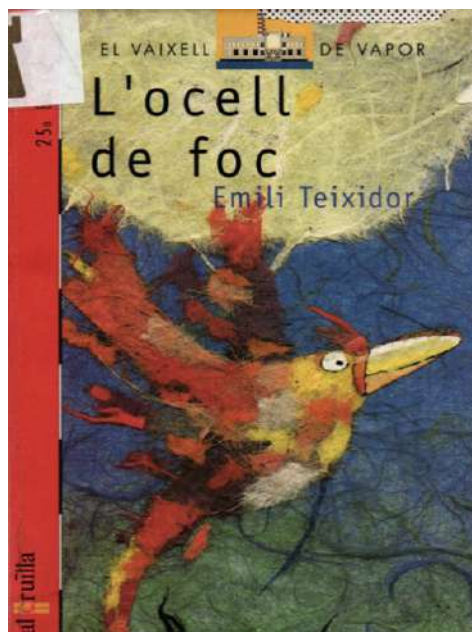

Figura 16. Portada edició 1984.

3 *La ferida*

ELS CAVALLERS eren nou i anaven tots encaputxats i amb una capa virolada. Així que tingueren encerclats la colla del Cec de Cabrera, una veu demanà:

—On és el vailet?

La joglaressa Matilde servava les mans del Cec, perquè amb la fressa i el moviment dels cavalls no s'esverés massa. El Cavaller Salvatge tenia l'ós de l'Infern agafat pel coll i l'amanyagava. La mateixa veu dura i fosca repetí:

—On s'ha ficat el joglaret que venia amb vosaltres?

El Cec de Cabrera alçava el cap i el movia, tot tremolós, a banda i banda, com si s'adonés dels moviments dels encaputxats i es fes càrrec, lentament, del que passava.

—Qui sou? Què voleu de nosaltres? —respongué el Cec, ferm.

—Volem l'Ocell de Foc, i de pressa! —exigí el qui portava la veu cantant, cada cop més ferreny.

—Som uns pobres joglars que no fem cap mal a ningú...

—mormolà la Soldadera.

—El vescomte de Peguera i molts altres barons i gentilhomes ens coneixen i aprecien el nostre art —explicà el Cec, sense afluixar la veu—. El Castell de Peguera és el darrer lloc on han gaudit de les nostres cançons, danses i acrobàcies. Si ens feu algun tort us deshonrareu vosaltres mateixos, perquè no és de condició de bons cavallers atropellar gent desvalguda com nosaltres, ans pertany a l'orde de cavalleria el deure d'ajudar les dones, les criatures i els vells, i acompanyar-los fins que arribin a port segur.

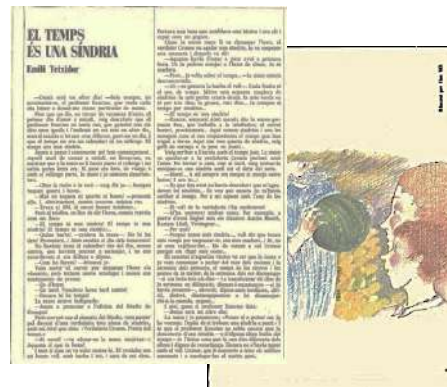
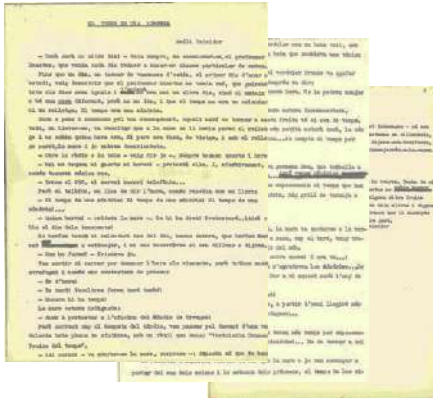
Un dels desconeguts descavalcà i, sense dir res, s'acostà

Ara teniu a les mans els documents següents:

Textos originals

Textos publicats

“El temps és una síndria”

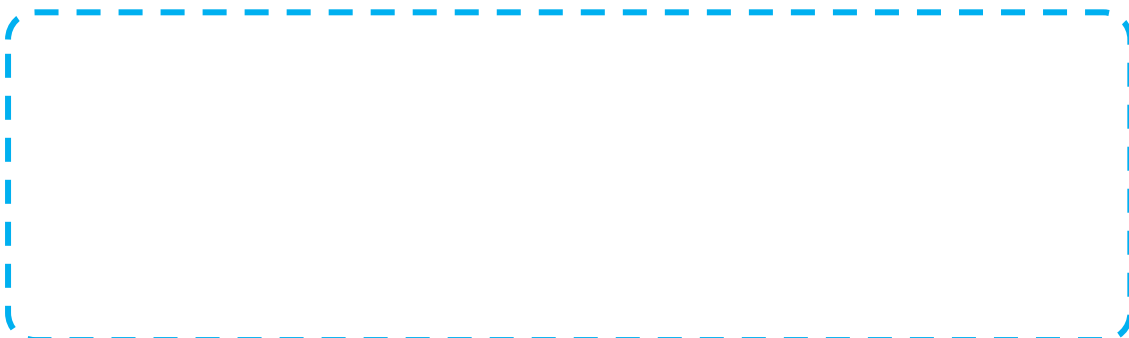

L'ocell de foc

Llegiu línia per línia el capítol 3, “La ferida”, del text escrit a mà, el manuscrit, comparant-lo amb el text del capítol 3 del dossier. Encercla en el text del dossier tots els canvis entre l’un i l’altre. Una pista: heu de dividir-vos la feina. Algú de vosaltres ha d’anar llegint en veu alta el manuscrit, i algú altre comprovant que hi hagi el mateix a la pàgina del llibre.

Anota altres diferències entre els textos originals i els publicats. Fixa’t també en “El temps és una síndria”.

PARLEM DELS EDITORS

El text que escriu l'autor es diu **text original**. L'altre es diu **text editat**. Per tant, hi ha una persona que edita el text: **l'editor**.

⇒ Què deu voler dir editar o quina feina creus que fa un editor?

Els editors canvien coses, sí! A vegades, fins i tot, canvien el títol del llibre que havia escollit l'escriptor. Això vol dir que quan compres un llibre, en realitat, només compres una edició. Si al cap d'uns anys un editor diferent vol tornar a publicar aquell text, potser hi fa uns altres canvis.

⇒ Creus que és important que es conservin els textos originals? O amb la versió editada ja n'hi ha prou?

Els alumnes de l'Institut Historiador Chavàs de Dénia (València) van fer una adaptació artística i musicada del llibre *L'ocell de foc*. Mirant el vídeo podràs saber de què tracta *L'ocell de foc*, un *best-seller* de la literatura catalana (30 edicions i mig milió de llibres venuts).

<https://www.youtube.com/watch?v=RkIfIDVPJrc>

TANQUEM LA MALETA

Ha arribat l'hora de repassar el que heu après, i tancar definitivament la maleta. Què us queda per fer?

EXPOSICIÓ

Prepareu una exposició amb els còmics que vau crear a la sessió “La nova caputxeta i el vell llop” i amb les il·lustracions que vau crear a la sessió “El temps és una síndria”.

QUÈ HE APRÈS?

Les fotografies, cartes, agendes, premis i contes originals (manuscrits i mecanoscrits) que heu fet servir aquests dies es guarden al Fons Emili Teixidor, que ara ja coneixeu. Encetem un debat sobre la feina feta aquests dies.

- ⇒ Què és el fons personal d'un escriptor? Què s'hi guarda?
- ⇒ Per què és important conservar tot aquest material?
- ⇒ Descobrir aquests documents t'ha servit per aprendre qui és Emili Teixidor?
- ⇒ En definitiva, expliqueu coses que heu après.

VOLS LLEGIR?

El vostre professor ha portat una pila de llibres. Tots són d'Emili Teixidor i estan pensats per a la vostra edat. Ara mateix els pots veure sobre la seva taula. Lliurement, podeu agafar-los, fullejar-los, explorar-los o demanar-los en préstec i llegir-los. Els tindreu tot el trimestre a l'aula.

ANNEX 3. EINES DE RECOLLIDA DE DADES. FITXA D'ANÀLISI DE DOCUMENTACIÓ.

Criteris d'anàlisi de la documentació del Fons Emili Teixidor per a l'elaboració de material didàctic

Identificació:	Topogràfic: Caixa número: Carpeta número:
Breu descripció del document	
Tipologia de document	☐ Arxiu de vídeo o de so ☐ Correspondència ☐ Obra de creació (novel·la) ☐ Obra de creació (conte) ☐ Obra de creació (teatre) ☐ Guions per cinema, televisió o radio ☐ Articles de premsa ☐ Altres En el cas d'obra de creació. ☐ Editada. ☐ No editada.
Descripció del recurs que es podria elaborar a partir d'aquest document	
Possibilitats d'ús didàctic. El recurs elaborat a partir d'aquest document permetria treballar la...	Dimensió comprensió lectora: ☐ NO ☐ SI Dimensió expressió escrita: ☐ NO ☐ SI Dimensió comunicació oral: ☐ NO ☐ SI Dimensió literària: ☐ NO ☐ SI

Participant:

Qüestionari de recerca del Treball Final de Màster *La maleta literària: proposta didàctica d'explotació del Fons Emili Teixidor adreçada a l'ESO*.

A. Perfil professional

1. Quin és el teu camp d'estudi o recerca?

B. Preguntes generals

2. Com creus que s'hauria d'enfocar l'ensenyament de la literatura a la primera etapa de l'educació secundària obligatòria?
3. Consideres que hi ha alguna mancança en l'ensenyament de la literatura a l'educació secundària obligatòria?

C. Sobre la tipologia de documents del Fons Emili Teixidor que s'han escollit per a la maleta

4. Valora l'adequació, l'interès que poden despertar en els alumnes, la dificultat o altres aspectes que consideris rellevants del següents documents:
 - Les fotografies
 - Les cartes dels lectors adolescents
 - Les cartes del Departament de Cultura
 - Les pàgines de l'agenda
 - El conte "La nova caputxeta i el vell llop"
 - La pàgina del còmic *Lavinia 2016*.
 - El conte "El temps és una síndria"
 - El mecanoscrit d'«El temps és una síndria»
 - La pàgina manuscrita de *L'ocell de foc*

D. Sobre les activitats dissenyades a partir dels documents

5. Valora l'adequació, l'interès que poden despertar en els alumnes, la dificultat o altres aspectes que consideris rellevants de les activitats següents:
 - Les lectures
 - Les activitats d'expressió oral
 - Les activitats d'expressió escrita
 - Les activitats artístiques

E. Sobre la proposta de visita a la Universitat de Vic i la ruta literària per Roda de Ter

6. Atès que es tracta d'una visita cultural, valora l'aprenentatge i l'interès que pot despertar en els alumnes:
 - La visita a la Biblioteca de la Universitat de Vic i el Fons Emili Teixidor
 - La ruta literària per Roda de Ter

F. A mode de conclusió

7. Quins punts forts detectes en aquesta proposta didàctica?
8. Quins punts febles detectes en aquesta proposta didàctica?

Participant:

Qüestionari de recerca del Treball Final de Màster *La maleta literària: proposta didàctica d'explotació del Fons Emili Teixidor adreçada a l'ESO*

A. Perfil professional

1. Quina és la teva titulació universitària?
2. Quants anys fa que et dediques a la docència?
3. Quines matèries has impartit en aquests últims dos cursos?

B. Preguntes generals

4. Com treballes les lectures prescriptives a les teves classes?
5. Com treballes la literatura a les teves classes?
6. Com creus que s'hauria d'enfocar l'ensenyament de la literatura a la primera etapa de l'educació secundària obligatòria?
7. Has treballat mai a l'aula una obra d'Emili Teixidor? En cas afirmatiu, quina obra era?

C. Sobre la tipologia de documents del Fons Emili Teixidor que s'han escollit per a la maleta

8. Valora l'adequació, l'interès que poden despertar en els alumnes, la dificultat o altres aspectes que consideris rellevants del següents documents:
 - Les fotografies
 - Les cartes dels lectors adolescents
 - Les cartes del Departament de Cultura
 - Les pàgines de l'agenda
 - El conte "La nova caputxeta i el vell llop"
 - La pàgina del còmic *Lavínia 2016*.
 - El conte "El temps és una síndria"
 - El mecanoscrit d'«El temps és una síndria»
 - La pàgina manuscrita de *L'ocell de foc*

D. Sobre les activitats dissenyades a partir dels documents

9. Valora l'adequació, l'interès que poden despertar en els alumnes, la dificultat o altres aspectes que consideris rellevants de les activitats següents:
 - Les lectures
 - Les activitats d'expressió oral
 - Les activitats d'expressió escrita
 - Les activitats artístiques

E. Sobre la proposta de visita a la Universitat de Vic i la ruta literària per Roda de Ter

10. Atès que es tracta d'una visita cultural, valora l'aprenentatge i l'interès que pot despertar en els alumnes:
 - La visita a la Biblioteca de la Universitat de Vic i el Fons Emili Teixidor
 - La ruta literària per Roda de Ter

F. A mode de conclusió

12. Quins punts forts detectes en aquesta proposta didàctica?
13. Quins punts febles detectes en aquesta proposta didàctica?

Participant:

Qüestionari de recerca del Treball Final de Màster *La maleta literària: proposta didàctica d'explotació del Fons Emili Teixidor adreçada a l'ESO*

A. Sobre l'arxiu Emili Teixidor

1. Quina freqüència de consulta rep el Fons Emili Teixidor?
2. Hi ha alguna previsió temporal per a la catalogació definitiva del fons?
3. De quins coneixements disposen els professionals de la biblioteca sobre el Fons Emili Teixidor per poder conduir una visita a alumnes de 12 a 14 anys?

B. Sobre la tipologia de documents del Fons Emili Teixidor que s'han escollit per a la maleta

4. Les dades personals dels documents estan correctament dissociades?
5. El documents que s'usen en la proposta estan correctament referenciats?
6. Creus que la documentació d'un fons personal pot interessar a alumnes de secundària?

C. Sobre la proposta de visita a la Universitat de Vic i la ruta literària per Roda de Ter

7. Valora la viabilitat de la visita a la Biblioteca de la Universitat de Vic i el Fons Emili Teixidor.

D. A mode de conclusió

8. Quins punts forts detectes en aquesta proposta didàctica per divulgar i dinamitzar el Fons Emili Teixidor?
9. Quins punts febles detectes en aquesta proposta didàctica per divulgar i dinamitzar el Fons Emili Teixidor?

ANNEX 4. SELECCIÓ DE DOCUMENTS DEL FONS EMILI TEIXIDOR.

Descripció	Topogràfic
Dues fotografies	Caixa 9. I3/C1/C2 Codis d'escaneig: R24_002 i R92_006
Quatre cartes de lectors dels anys vuitanta	Caixa 7. I3/C6/C3, núm. 8 Correspondència rebuda
Dues cartes del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, dels anys 1983 i 1992	Caixa 7. I3/C6/C2 Correspondència rebuda
Dues pàgines de l'agenda 2011: La setmana 3, del dilluns 17 al diumenge 23 de gener, i la setmana 50, del dilluns 12 al diumenge 18 de desembre	Caixa 3. Agenda del 2011
Catàleg d'objectes del Fons Emili Teixidor	Objectes número 6, 11, 18 i 27
Portada a mà de "La nova caputxeta i el vell llop"	Caixa 6. C2/C18, núm. 6
Dues pàgines de la revista <i>Tretzevents</i> , núm. 539, del 12 de maig de 1988	Caixa 6. C2/C18, núm. 6
Primera pàgina de <i>Lavínia 2016 o la guerra dels poetes</i> .	Caixa 6. I3/C5/C2.
Portada a mà d'"El temps és una síndria"	Caixa 6. C2/C18, núm. 12
Dues pàgines de la revista <i>Tretzevents</i> , núm. 500, del 29 de setembre de 1986	Caixa 6. C2/C18, núm. 12
Conte original mecanoscrit "El temps és una síndria"	Caixa 6. C2/C18, núm. 12
Pàgina 12 del manuscrit de <i>L'ocell de foc</i>	Caixa 22. I3/C1/C19

ANNEX 5. CATEGORITZACIÓ I CODIFICACIÓ DE LES ENTREVISTES

Tema 1: l'ensenyament de la literatura

Categoria	Informant	Segment o unitat de contingut
Literatura vivencial i context real	S	<ul style="list-style-type: none"> • El material, eh, preparar-lo perquè ells s'hi sentin implicats i còmodes • enfrontar-la (la literatura) a la seva realitat (...) perquè <i>El soldat plantat</i> passa el que passa, doncs alhora, es pot passar un vídeo de la guerra d'Ucraïna, i el que passa amb els nens, que se'n adonin que la història i la literatura... • Rutes, gravacions, tràilers • Jo aquí, i em sembla que és fàcil de trobar, posaria algun vídeo en acció, del Teixidor. Per exemple, quan el van fer Doctor <i>Honoris Causa</i>. Seria un aspecte de dir, la culminació de la seva carrera va ser això • Tot allò que puguem acostar als alumnes amb imatges, no textos, la figura de qui estem treballant • (caputxeta) Jo els portaria exemplars de <i>Cavall Fort</i> i <i>Tretzevents</i>, i els diria... surten el plena repressió pel franquisme; sempre, aprofitar perquè se'ls obri la ment cap a una diversitat que, si només ens cenyim al conte... • (còmic) Fer comparacions amb algun altre dibuixant de l'època del Sió, que eren estils molt diferents, en fi, això ja és allò de buscar... • (còmic) És el de sempre, no? Donar-hi possibilitats
	G	<ul style="list-style-type: none"> • Un enfocament més competencial • Que pugui viure-la i veure-la, i fer-se la seva • Que no sigui una cosa abstracta • De vegades la literatura no arriba perquè la troben molt abstracta • El que s'ha de fer és enfocar-la a la realitat • (còmic) També poden fer moltes associacions amb coses que hi ha ara, amb el que passa, (...) que ell per ell feia futurologia i potser no ho és tant, no ja ara?
	V	<ul style="list-style-type: none"> • Cal també mirar de fer-los viure la literatura perquè en vegin la importància i perquè vegin que és un element d'interès real • (activitats) els alumnes a través d'aquestes activitats poden veure'n l'interès i la utilitat • (activitats) es important que es proposin activitats relacionades amb qüestions actuals que poden atraure l'interès de l'alumnat (adaptació de <i>Terra baixa</i> de TV3 o els còmics manga) • (ruta) És un bon sistema d'aprenentatge directe que pot fer viure la literatura d'una altra manera
	B	<ul style="list-style-type: none"> • (ruta) Interès literari complet: de lectura, d'aprenentatge viscut de continguts literaris, de context i de vivència, de protagonisme comunicatiu dels aprenents

		<ul style="list-style-type: none"> • D'una manera dinàmica, activa, guiada, que donés preponderància a la lectura més que no pas a la informació de context o teòrica
	Pri	<ul style="list-style-type: none"> • (treball lectures) Treball de competència digital, com personal i social (recull d'aportacions que traspassin l'estricta reflexió literària i que connectin amb els elements més quotidians i propers a inquietuds de l'alumnat) • connexió amb elements de l'entorn quotidià i immediat • Potenciar la connexió amb elements de l'entorn quotidià i immediat, però tendint també a elements progressivament més abstractes
Contextualització de l'autor i l'època	S	<ul style="list-style-type: none"> • Fer llegir literatura descontextualitzada, que és una tendència, eh, és molt negatiu • Els alumnes han de tenir uns mínims relats de la història literària. Han de saber localitzar i situar Verdaguer, Maragall, en el temps, en l'època. Sinó, les lectures, no s'entén • Si tu, no situes, no només l'Emili Teixidor, sinó Miquel Martí i Pol i tota una sèrie d'autors de la mateixa generació, en aquest moment històric, moltes coses queden penjades, o l'alumne no les entendreà • Connectar-los en el tram històric, eh? Jo crec que es fa poc, i malament, malament • (caputxeta) Jo els portaria exemplars de <i>Cavall Fort</i> i <i>Tretzevents</i>, i els diria: surten en plena repressió pel franquisme; sempre, aprofitar perquè se'ls obri la ment cap a una diversitat que, si només ens cenyim al conte...
	G	<ul style="list-style-type: none"> • Multidisciplinarietat, que ens serveix ben bé per contextualitzar més • A part del que diu en Llorenç que s'ha de situar i no pot ser que un poema sigui com un bolet, sinó que s'ha de contextualitzar perquè arribi més i l'entenguin • El que passa que hi ha d'haver-hi un context (...) i també hi ha d'haver un treball de recerca
	B	<ul style="list-style-type: none"> • Presentant obres i autors, amb pràctiques guiades de comprensió lectora i d'interpretació, comparant textos
	Pra	<ul style="list-style-type: none"> • Teoria literària més habitual. • Parlar de períodes literaris en aquesta edat no acaba de quadrar amb la realitat que ells tenen o viuen (...) Als alumnes els costa entrar-hi i ho oblidem tot al cap d'una setmana.
	Pri	<ul style="list-style-type: none"> • Introducció del context sociohistòric en què s'insereix l'obra, l'autor i el moviment
El professor de literatura	S	<ul style="list-style-type: none"> • Com a professors, abans de res, els alumnes han de tenir uns mínims relats de la història literària (...) Jo crec que es fa poc i malament, malament. Són tendències.
	G	<ul style="list-style-type: none"> • Perquè hi ha un professor que s'ho creu, que ho respira i que ho transmet

		<ul style="list-style-type: none"> • Això és bestial. Ho trobes poc, no? • Potser hi ha una sensació que ja se'n fa prou perquè hi ha mitja hora cada dia per llegir un llibre, però això no és literatura
	V	<ul style="list-style-type: none"> • Es tendeix a empetidir les possibilitats de l'alumnat • Es trien lectures amb poca qualitat literària per poder <i>arribar</i> als alumnes, i amb temes que els puguin agradar, i que els siguin propers • Es perd l'oportunitat de donar-los mostres de la literatura en majúscules, els clàssics antics i moderns
	B	<ul style="list-style-type: none"> • Llegint en veu alta, presentant obres i autors, amb pràctiques guiades de comprensió lectora i d'interpretació, memoritzant i recitant poemes, comparant textos...
	Pra	<ul style="list-style-type: none"> • Lectura de textos en veu alta a classe • Teoria literària més habitual • Fent que ells mateixos expliquessin als seus companys un tema determinat de literatura a través d'una exposició oral • Parlar de períodes literaris en aquesta edat no acaba de quadrar amb la realitat que ells tenen o viuen (...) als alumnes els costa entrar-hi, i ho obliden tot al cap d'una setmana
	Pri	<ul style="list-style-type: none"> • Introducció del context històric en què s'insereix l'obra, l'autor i el moviment al qual es pot adscriure • Especificitat del text que cal treballar • Deixant espai, sempre que es pugui, per a dedicar sessions a la lectura
La lectura a l'aula	G	<ul style="list-style-type: none"> • A batxillerat arribar i que es trobin amb el <i>Tirant lo blanc</i> sense haver fer una prèvia, o sense haver fet un camí • Anar pujant graons • (caputxeta) Una de les coses que té el Teixidor, i que tenen uns quants autors d'aquests de la represa, és que els seus textos donen molt de sí en veu alta, llegir-los en veu alta (...) enganxa • (caputxeta) paraules adequades, que sonin bé fonèticament (...) perquè els nens i les nenes han d'aprendre • (caputxeta) el que tenen aquests textos, que per ells potser els són complicats pel vocabulari, a favor és que si els dius en veu alta, entren molt bé
	V	<ul style="list-style-type: none"> • Llegint s'aprèn a llegir • Cal que els alumnes llegeixin bons autors, i bons títols, ni que sigui adaptacions dels clàssics, o bons títol de literatura catalana juvenil

	B	<ul style="list-style-type: none"> • De múltiples maneres: fent una presentació, llegint-ne fragments en veu alta, donant pistes de lectura perquè les trobin els estudiants mentre les llegeixen a casa o a l'aula en silenci, fent un control oral final en forma de tertúlia moderada pel professor i entre tots.
	Pra	<ul style="list-style-type: none"> • Una hora setmanal de lectura en silenci. • Faig una prova final de comprensió lectora • Insisteixo en crear un ambient plàcid, relaxat i tranquil perquè la majoria puguin gaudir del silenci i de la lectura • Et sents molt insegur com a docent si no pots veure com van llegint i no tens cap evidència de la lectura feta o de si els alumnes han aprofitat el temps lector (...) Certament, això de la lectura és complicat. • Recomanació del llibre als seus companys (...) l'he feta de diverses maneres: amb vídeos (...) també els he fet fer murals • Lectura de textos en veu alta
	Pri	<ul style="list-style-type: none"> • Aconseguir despertar l'interès per la literatura i l'hàbit per la lectura de manera sostinguda • Potenciar la comprensió lectora • Reflexió a partir de la comprensió lectora, però que s'expressi amb treballs que passen per l'expressió oral com l'escrita • Deixant espai, sempre que es pugui, per a dedicar sessions a la lectura guiada (encara que no es pugui llegir sencera a l'aula)

Tema 2: el contingut documental de la maleta

Fotografies	S	<ul style="list-style-type: none"> • Tot allò que puguem acostar als alumnes amb imatges, no textos, la figura de qui estem treballant
	G	<ul style="list-style-type: none"> • Les trobo molt interessants • A partir d'una imatge que ells puguin parlar, i puguin elucubrar, i puguin pensar
	B	<ul style="list-style-type: none"> • Útils per a la presentació de l'autor i del temps de l'autor
	Pri	<ul style="list-style-type: none"> • Són sempre elements cridaners i permeten donar una oportunitat a un tipus de llenguatge de vegades massa oblidat. El contrast amb la relació amb la imatge que els alumnes tenen actualment, també pot generar un interès especial.
Cartes dels lectors	S	<ul style="list-style-type: none"> • Encertades • Com que són alumnes que tenien la seva edat quan ho escrivíem, doncs això, jo crec que dona joc

	G	<ul style="list-style-type: none"> • Dona joc • Ja es veuen molt antigues en el sentit del llenguatge que utilitzen • Jo aniria més enllà, jo ja m'imaginava fent-los fer una carta a ells al Teixidor o el que sigui i després sense dir res comparar una mica
	B	<ul style="list-style-type: none"> • Interessants, però amb la dificultat que cal salvar la distància temporal. Cal guiatge. No poden llegir-les de cop i sols.
	Pra	<ul style="list-style-type: none"> • Alguns alumnes s'hi poden veure reflectits
	Pri	<ul style="list-style-type: none"> • Establir una connexió generacional amb els alumnes pot obrir un espai especialment suggeridor
Cartes del Departament de Cultura	S	<ul style="list-style-type: none"> • Aquí encaixaria més que no pas a les fotografies, l'<i>Honoris Causa</i> (vídeo) • Sí, està bé (...) també un exercici que podem tenir és adreçar-se ells al President de la Generalitat, a veure en quin to ho farien (...) sol·licitant algun honor o alguna cosa per alguna persona • (cartes formals) tot i que ara potser no es fan amb aquest estil, també un exercici que podem tenir és adreçar-se ells al President de la Generalitat, a veure en quin to ho farien
	G	<ul style="list-style-type: none"> • Jo penso que és interessant que en comptes de dir, li van donar el premi d'honor (...) doncs que hi hagi l'evidència allà • Constatar que els registres són diferents (...) i això és bàsic i indispensable i és fantàstic per a aquesta edat.
	B	<ul style="list-style-type: none"> • Interès informatiu, guiades pel professor. Lectura de curta durada una mica llampec.
	Pra	<ul style="list-style-type: none"> • Mostren una altra mena de registre textual
Agenda	S	<ul style="list-style-type: none"> • Un encert • A més es pot treballar si és una agenda organitzada o no (...) també es pot parlar de la personalitat de l'alumne a partir de l'escriptura, fer-los fixar com escriuen • (mostra) la importància d'aquests fons documentals
	G	<ul style="list-style-type: none"> • M'agrada molt • Fer la reflexió que d'aquí a un temps aquesta feina que ara fan, que és de mirar l'agenda (...) no hi haurà possibilitat
	B	<ul style="list-style-type: none"> • Si es presenten com a curiositat guiada, bé (tal com es fa). Hi ha la dificultat de la distància de temps i de personalitat (escriptor/alumnes) que cal salvar amb guiatge.

	Pra	<ul style="list-style-type: none"> • Malgrat que donen originalitat a la proposta, s'aparten una mica del treball literari • Poden interessar a alguns alumnes
Contes	S	<ul style="list-style-type: none"> • (caputxeta) Els ha d'interessar, perquè, tot i que han passat anys són contes adreçats als infants. • (caputxeta) L'estil i llenguatge, per molt que hagi canviat, els ha d'interessar • (caputxeta / síndria) (molt per la seva edat) com el de la síndria també • (caputxeta) Jo els portaria exemplars de <i>Cavall Fort</i> i <i>Tretzevents</i>, i els diria... surten el plena repressió pel franquisme; sempre, aprofitar perquè se'ls obri la ment cap a una diversitat que, si només ens cenyim al conte... • (síndria) Està molt bé, està molt bé. • (edició) Els ajuda a reflexionar a ells, escriuen un text i no l'han revisat • (edició) S'ha de revisar sempre, ni que siguis el savi Salomó (...) i el cas més clar és aquest que els plantejes. Per tant, sí, és formar-los en exigència, què escriuen o com ho escriuen.
	G	<ul style="list-style-type: none"> • (caputxeta) Molt per la seva edat • (contes) el llenguatge és, en alguns moments, difícil, però ho resols bé • (contes) amb l'ajuda, la guia (...) jo penso que no hi ha d'haver res difícil si els ajudes • (caputxeta) aquests autors de la represa el que tenien és que es van haver de plantejar moltes coses, o sigui, es van haver de replantejar quina llengua feien servir, perquè començaven de zero. • (síndria) Sí, sí (està molt bé) • (edició) És allò que deiem, que quan tu tornes per exemple revisat un text, la inèrcia és agafar i ni se'l miren (...) després aquí no hi ha canvi. • (edició) es pot lligar al context real de l'escola: escriure, revisar, escriure, revisar...
	B	<ul style="list-style-type: none"> • (caputxeta) Interès de debò, i més assegurat, entre els estudiants. Una de les parts de la maleta que m'agradaria més de treballar a l'aula. • (síndria) Interès de lectura • (edició) document històric i trampolí per mostrar els continguts que la maleta aprofita.
	Pra	<ul style="list-style-type: none"> • (caputxeta) Molt interessant, ja que obre la porta perquè ells puguin fer el mateix amb algun conte que coneguin • (caputxeta) El fet de llegir contes permet començar i acabar l'activitat. Si hi ha un principi i un final els alumnes no perden el fil tan fàcilment com en una novel·la • (síndria) Diferents referents que els alumnes d'avui dia desconeixen. • (edició) com a filòlegs, ens pot interessar, però penso que als alumnes no els farà tanta gràcia com a nosaltres. Activitat de reforç.
	Pri	<ul style="list-style-type: none"> • (edició) si és facsimil, pot generar un interès relatiu i efímer més enllà del text.

		<ul style="list-style-type: none"> • (síndria) L'activitat de lectura i discussió del conte no aporta essencialment res de nou a l'activitat que ja es fa en l'altre conte. Amb aquesta sessió no sembla que es pugui aconseguir res que no es pugui fer amb l'altre. • (edició) La part de comparació entre el text editat i el mecanoscrit original pot generar una dinàmica profitosa, però és una part de la sessió que pot ser relativament reduïda.
Còmic	S	<ul style="list-style-type: none"> • Depèn molt de l'habilitat teva (professor) de com els aproximes a la paraula matriarcat, a la Maria Aurèlia Capmany, al dibuixant... • Fer comparacions amb algun altre dibuixant de l'època del Sió, que eren estils molt diferents, en fi, això ja és allò de buscar... • És el de sempre, no? Donar-hi possibilitats
	G	<ul style="list-style-type: none"> • Jo penso que no (és massa) • El que passa que hi ha d'haver-hi un context (...) i també hi ha d'haver-hi un treball de recerca • A mi m'ha encantat • També poden fer moltes associacions amb coses que hi ha ara, amb el que passa, (...) que ell per ell feia futurologia i potser no ho és tant, no ja ara?
	B	<ul style="list-style-type: none"> • Interès, pel còmic i pel missatge. Cal guiatge.
	Pra	<ul style="list-style-type: none"> • Posa la base perquè aquells alumnes que no els agrada llegir massa puguin tenir un camí per transitar
Visita a la biblioteca de la Universitat de Vic i ruta literària per Roda de Ter	S	<ul style="list-style-type: none"> • (ruta) Que quan fas la ruta i els portes al cementiri, del <i>Soldat plantat</i>, jo els portaria davant del nínxol de l'Emili Teixidor i, llegiria algun text, o d'ell, sinó d'amics que li van dedicar allà al moment de la mort (...) per tant obriríem una nova fase de literatura que seria la literatura del dol, l'elegia
	V	<ul style="list-style-type: none"> • (ruta) Una molt bona manera d'acostar la vida i l'obra de l'escriptor, per tal de vincular l'home i alguns llocs de la seva vida, les seves amistats i la seva obra • (ruta) La implicació dels alumnes i fer-los ser protagonistes és, sens dubte, un encert. • (ruta) És un bon sistema d'aprenentatge directe que pot fer viure la literatura d'una altra manera • (biblioteca) Una molt bona manera per plantejar i mostrar l'interès que té un fons d'un autor per donar visibilitat a la seva manera de ser i de treballar, i donar valor a la posteritat de la seva vida i obra
	B	<ul style="list-style-type: none"> • (ruta) Interès literari complet: de lectura, d'aprenentatge viscut de continguts literaris, de context i de vivència, de protagonisme comunicatiu dels aprenents. • (biblioteca) Interès històric, de context, de coneixement de les biblioteques i els arxius (i els fons), de complement literari, de mostra del valor del patrimoni literari.

	Pra	<ul style="list-style-type: none"> • Tot el que sigui sortir de l'aula suposa una aportació econòmica que tal vegada alguna família no pugui assumir • S'ha de preveure en la programació del centre
	Pri	<ul style="list-style-type: none"> • Cal anar en compte amb la durada i el volum dels grups. • Amb nivells inicials d'ESO, pot ser difícil mobilitzar un contingent gaire nombrós en una visita que s'allargui més d'una hora, i que, a més a més, contingui lectures (...) mantenint-ne l'atenció • Cal valorar si es pot fer tota el mateix dia • (biblioteca) Si bé té interès i rellevància per tal que descobreixin en què consisteix i quin impacte social i cultural té, cal tenir present que ja han vist els document facsímils, ja hi ha treballat

Tema 3: la valoració de la proposta didàctica

Les activitats del dossier de l'alumne	S	<ul style="list-style-type: none"> • (lectures) Està molt pensat i mesurat, sí, sí • (expressió escrita) El que és més creatiu • (artístiques) O un estil mixt entre les TIC i la seva, poden combinar això de les plantilles (...) amb el seu dibuix
	G	<ul style="list-style-type: none"> • (lectures) Sí, i tant que sí (pensat i mesurat) • (expressió oral) A mi em semblen molt bé • (expressió escrita) Allò que els pot atraure més (la part creativa) • (artístiques) Hauria proposat que les activitats artístiques hi fessis anar la il·lustració a partir de les TIC • (general) Hi ha un equilibri, fas anar totes les habilitats (...) que no treballen més una cosa que l'altre, i que està molt ben pensat
	V	<ul style="list-style-type: none"> • (general) Un dels aspectes interessants de les activitats és que plantegen una gran varietat de possibilitats.
	B	<ul style="list-style-type: none"> • (lectura) Interès alt, especialment en les lectures completes • (Expressió oral) Interès variable, però ben necessàries • Hi ha un pensament clau, que el mateix Teixidor divulgava i argumentava en parlar de la lectura, que és "llegeix i parla del que has llegit" • Destaco les lectures en veu alta, ben guiades i sobretot ben justificades en la ruta per Roda de Ter • (expressió escrita) Necessàries. El punt creatiu de la maleta. • (artístiques) Seleccionades i oportunes
	Pra	<ul style="list-style-type: none"> • (lectura) El fet de llegir contes permet començar i acabar l'activitat. • (general) Les activitats estan molt bé, i es podrien organitzar per reforç i ampliació

		<ul style="list-style-type: none"> • Tal vegada n'hi ha alguna de massa dirigida
	Pri	<ul style="list-style-type: none"> • (lectura) L'activitat de lectura i discussió del conte (síndria) no aporta essencialment res de nou a l'activitat que ja es fa en l'altre conte. Amb aquesta sessió no sembla que es pugui aconseguir res que no es pugui fer amb l'altre. • (artístiques) Caldrà tenir en compte les diferents potencialitats i predisposició de cadascú, i mirar que els grups estiguin compensats. • Pot connectar amb habilitats i interessos que faci que els alumnes puguin establir un vincle i una via de comprensió més profunda del que estan treballant.
Fortaleses	S	<ul style="list-style-type: none"> • Són sis sessions, vull dir que es pot repartir molt bé • (cartes) jo crec que dona joc • (premis) el document, el document (l'evidència) • (agenda) mostra la importància d'aquests fons documentals • (caputxeta / síndria) (molt per la seva edat) com el de la síndria també • (lectures) està tot molt pensat i mesurat
	G	<ul style="list-style-type: none"> • El contingut d'aquesta maleta és fantàstic • Ho trobo encertat (la multiplicitat de documents) perquè estàs en una edat en que estan acostumats a canviar contínuament. • (fotografies) I en treus molt rendiment • (activitats fotografies) em va agradar molt aquesta estratègia • (premis) jo penso que és interessant (...) que hi hagi l'evidència allà • (cartes formals) és fantàstic per a aquesta edat (treballar els registres) • (caputxeta) molt per la seva edat
	V	<ul style="list-style-type: none"> • La varietat de documents i materials amb què es treballa • Un bon dossier d'aprenentatge elaborat a partir de materials del fons Emili Teixidor a fi d'explotar-lo • Es plantegen les activitats de manera prou clara com perquè els docents puguin guiar-les i els grups d'alumnat puguin dur-les a terme de manera força autònoma • És un encert (...) sis sessions molt diferents que la poden fer atractiva per els alumnes perquè juguen amb materials, formats, i productes finals diversos. • (documents) Donen una mostra completíssima de les possibilitats d'un fons com el d'Emili Teixidor • (documents) permeten una visió de l'home -qui era, què va fer, què va aconseguir- i de l'obra -posar en valor part de la seva obra, innovadora en el seu moment, i destacar la manera de treballar de l'escriptor- • És una bona seqüència d'activitats ben plantejada que s'obre i es tanca perfectament.

		<ul style="list-style-type: none"> • Activitats molt diverses que van presentant els diferents materials que es guarden al fons Teixidor • (activitats) els alumnes acaben mostrant a la resta part del que han fet al llarg de la proposta • En cap cas considero que hi hagi dificultats insuperables, perquè està tot molt ben pautat i és adequat per als alumnes als quals es planteja. • Punt fort (la varietat documental)
	B	<ul style="list-style-type: none"> • D'una banda, la quantitat de propostes podrien ser valorades com un excés i, per tant, un punt feble; de l'altre, però, el professor ja triarà amb criteri quines activitats farà fer i quines no. Punt fort, al capdavant. • Els textos de Teixidor, sobretot els contes. • La ruta literària per Roda. • Disseny de la maleta: ben presentada, textos i instruccions clars i adequats. • El possible interès (s'hauria de comprovar) que poden despertar les cartes dels estudiants dels anys vuitanta • La maleta com a ruta guiada (viatge ben preparat i guiat) per estudiar literatura i fer coneixement de l'autor.
	Pra	<ul style="list-style-type: none"> • Divers i treballa les intel·ligències múltiples • Hi ha diferents activitats que s'aparten de la literatura pròpiament i que poden interessar a aquells alumnes que això de la lectura no els va massa.
	Pri	<ul style="list-style-type: none"> • Ben plantejada i seqüenciada • Ambiciosa • Permet atansar-se a la figura d'Emili Teixidor des de diverses perspectives que, al seu torn, permeten no només endinsar-se en la figura d'un escriptor i la seva obra, sinó que obre als alumnes el coneixement de qüestions del sistema literari i cultural al qual s'inscriu. • Les activitats fomenten la reflexió, l'expressió oral i escrita i la competència lectora (...) proposta completa que abraça tota la dimensió literària
Febleses	G	<ul style="list-style-type: none"> • He trobat a faltar una mica del tema aquest de les TIC (...) emmarcat en algun moment • El concepte maleta. A mi, quan em diuen maleta, me'n vaig a primària i a infantil. (...) Per secundària li buscaria un altre títol
	V	<ul style="list-style-type: none"> • Hi ha algun cas en que les activitats estan només plantejades i no es veu com acaben o quin és l'objectiu final
	B	<ul style="list-style-type: none"> • Excés d'informació (...) Excessiu detall en mostrar dins la maleta el fons Teixidor (en els objectes) • La falta d'algun text més de Teixidor.

	Pra	<ul style="list-style-type: none"> • (valoració global) pot servir per fer activitats de reforç o d'ampliació, cosa indispensable actualment
	Pri	<ul style="list-style-type: none"> • L'activitat de lectura i discussió del conte (síndria) no aporta essencialment res de nou a l'activitat que ja es fa en l'altre conte. Amb aquesta sessió no sembla que es pugui aconseguir res que no es pugui fer amb l'altre. • Algunes de les activitats proposades o de l'element que les propicia (com l'agenda) poden tenir un interès relatiu o generar activitats de reflexió d'un recorregut relativament breu. • Una de les forteses, la diversitat d'elements i de tipologies textuals (...) pot ser al mateix temps una de les seves febleses (...) excés d'ambició (...) es pot arribar més o menys allà mateix prescindint d'alguna de les propostes, o bé reduint-la (el cas de la sortida)
Suggeriments de millora	S	<ul style="list-style-type: none"> • (còmic) Fer comparacions amb algun altre dibuixant de l'època del Sió, que eren estils molt diferents, en fi, això ja és allò de buscar... • enfrontar-la (la literatura) a la seva realitat (...) perquè <i>El soldat plantat</i> passa el que passa, doncs alhora, es pot passar un vídeo de la guerra d'Ucraïna, i el que passa amb els nens, que se'n adonin que la història i la literatura... • (caputxeta) Jo els portaria exemplars de <i>Cavall Fort</i> i <i>Tretzevents</i>, i els diria... surten el plena repressió pel franquisme; sempre, aprofitar perquè se'ls obri la ment cap a una diversitat que, si només ens cenyim al conte... • Aquí encaixaria més que no pas a les fotografies, l'<i>Honoris Causa</i> (vídeo) • Sí, està bé (...) també un exercici que podem tenir és adreçar-se ells al President de la Generalitat, a veure en quin to ho farien (...) sol·licitant algun honor o alguna cosa per alguna persona • (agenda) A més es pot treballar si és una agenda organitzada o no (...) també es pot parlar de la personalitat de l'alumne a partir de l'escriptura, fer-los fixar com escriuen • Que quan fas la ruta i els portes al cementiri, d'<i>El Soldat plantat</i>, jo els portaria davant del nínxol de l'Emili Teixidor i, llegiria algun text, o d'ell, sinó d'amics que li van dedicar allà al moment de la mort (...) per tant obriríem una nova fase de literatura que seria la literatura del dol, l'elegia.
	G	<ul style="list-style-type: none"> • Jo aniria més enllà, jo ja m'imaginava fent-los fer una carta a ells al Teixidor o el que sigui i després sense dir res comparar una mica • (agenda) Fer la reflexió que d'aquí a un temps aquesta feina que ara fan, que és de mirar l'agenda (...) no hi haurà possibilitat • (artístiques) Hauria proposat que les activitats artístiques hi fessis anar la il·lustració a partir de les TIC
	V	<ul style="list-style-type: none"> • Invertiria l'ordre de les sessions quarta i cinquena
	B	<ul style="list-style-type: none"> • Cal guiatge